

บทที่ 2

การใช้คำ

การศึกษาการใช้คำของนักเขียนมีความสำคัญต่อการศึกษาวรรณกรรม เพราะสารที่นักเขียนต้องการใช้สื่อความหมายก็คือ "คำ" ซึ่งมีความหมายโดยตรงหรือโดยนัย "คำ" ที่นักเขียนใช้อาจแสดงถึงทัศนคติหรือจุดมุ่งหมายบางประการนักเขียนจึงมีกลวิธีการใช้คำ เฉพาะตน ตามความสามารถ ความถนัด และเพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหา คมทวน คันธนู เป็นนักเขียนที่ใช้ "คำ" ซึ่งให้ภาพและความรู้สึกที่รุนแรง เป็นส่วนใหญ่ อาจเป็น เพราะเนื้อเรื่องต่าง ๆ ที่คมทวน คันธนู เขียนมักสะท้อนภาพการกดขี่ข่มเหงรังแก เอารอดเอาเปรียบ การต่อสู้หรือต่อต้าน นักเขียนจึงใช้คำที่ให้ภาพการทำร้าย ทำลาย เอารอดเอาเปรียบที่รุนแรง เพื่อให้ผู้อ่านเห็นความร้ายกาจของฝ่ายที่เอาเปรียบ และเกิดความรู้สึกเห็นอกเห็นใจฝ่ายที่ถูกเอาเปรียบ อีกทั้งคมทวน คันธนู ต้องการปลุกเร้าจิตใจผู้ตกเป็นเหยื่อการกดขี่ข่มเหง เอารอดเอาเปรียบให้มีความตื่นตัว คิดที่จะต่อสู้เพื่อรักษาผลประโยชน์ที่พึงมีพึงได้ของตนเอง ดังนั้น "คำ" ที่ใช้จึงมีลักษณะ เร่งเร้าดุเดือด ก้าวร้าว รุนแรงในบางขณะ คมทวน คันธนู มีความเชื่อว่าความขัดแย้งระหว่างผู้เอาเปรียบกับผู้ถูกเอาเปรียบไม่อาจปรองดองกันได้ด้วยสันติวิธี ดังคำประกาศของเขาในหนังสือสำนักขบถ ว่า

" เพราะรักการก้าวเดิน เผชิญโชค เพื่อจะ เปลี่ยนแปลง โลกที่ดีกว่า
รู้ว่าหนทางใดที่ได้มา ต้อง เสีย เสียดและน้ำตาซึ่งตกนอง"¹

และคมทวน คันธนู เชื่อว่าในสังคมมนุษย์ยังจะมีการต่อสู้อย่างไม่วันสิ้นสุด トラบเท่าที่มนุษย์ยังกดขี่ข่มเหง เอารอดเอาเปรียบกันอยู่ ดังคำประกาศของเขาในหนังสือแสงดาวแห่งศรัทธา ว่า

¹ คมทวน คันธนู, สำนักขบถ (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์กอไผ่, 2523), หน้าคำประกาศ.

"การต่อสู้ของมนุษยชาติ เริ่มต้นตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งตาย นับตั้งแต่ต่อสู้กับธรรมชาติรอบตัว สังคมรอบข้างและกับมนุษย์ด้วยกันเอง สำหรับการต่อสู้ระหว่างมนุษย์นั้น เป็น เรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่พ้น ธรรมชาติที่ยังมีการเอารัดเอา เปรียบในสังคม"²

แนวคิดเหล่านี้มีส่วนทำให้ คมทวน คันธนู เลือกใช้ "คำ" ที่ให้ภาพ และความรู้สึก รุนแรง เพื่อให้เหมาะสมกับ เนื้อเรื่อง ดังที่ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ เพื่อแสดงให้เห็นว่าการใช้ "คำ" บางประเภทของคมทวน คันธนู อันได้แก่ คำกริยา คำขยาย คำเรียก-ร้อง ใน เรื่องสั้นบทละคร หรือนวนิยายนั้นมีลักษณะที่แสดงความรุนแรงในลักษณะใดบ้างต่อไปนี้

2.1 คำกริยา

2.1.1 คำกริยาแสดงอาการ

2.1.1.1 คำกริยาแสดงอาการทำร้ายหรือทำลาย คมทวน คันธนู ใช้คำกริยาชนิดนี้ เพื่อแสดงการทำร้าย หรือทำลาย ผู้หนึ่งผู้ใดหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดด้วยการใช้กำลัง คำกริยาชนิดนี้ผู้เขียนใช้ทั้งที่เป็นคำกริยาคำเดียว คำกริยาปรากฏร่วมกับคำนาม คำกริยาตั้งแต่สองคำขึ้นไป ซ้อนหรือปรากฏร่วมกัน ซึ่งความหมายของคำกริยานี้อาจขยายกัน เพื่อแสดงความรุนแรงยิ่งขึ้นหรืออาจแสดงกิริยาที่เกิดต่อเนื่องกัน บางประโยคอาจมีคำขยาย คำกริยาชนิดนี้ ซึ่งแสดงถึงการใช้กำลังรุนแรงหรือการเคลื่อนที่ที่รวดเร็วยิ่งขึ้น บางประโยคมีคำกริยาที่มีความหมายโดยนัย ซึ่งความหมายโดยนัยที่ผู้เขียนใช้สื่อสารนั้นไม่รุนแรงเท่าความหมายโดยตรง ดังตัวอย่างข้อมูลที่ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ต่อไปนี้

ตบ ตบตี ทบตี บ่นด่าทอตี

ผม เตะ หล่อน เติมแรงที่ท้องน้อยแล้วตบด้วยปากกระบอกปืน

(กบฏ "ชาตรกร", หน้า 80)

²คมทวน คันธนู, แสงดาวแห่งศรัทธา (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ พี.พี., 2521), หน้าคำประกาศ.

นางปรี่เข้าจิกหัวหญิงใบ้ เต็มเหนี่ยว พร้อมทั้งกระหน่ำตบตีอย่างไม่หยุดยั้ง
(สำนึกขบถ "ในอุ้งหัตถ์ของพระเจ้า", หน้า 68-69)

นาง เหมือนยังคงทุบตีหญิงใบ้
(สำนึกขบถ "ในอุ้งหัตถ์ของพระเจ้า", หน้า 69)

ภาพของแม่ที่**บ่นคำทอตี**ฉันทน์ เมื่อ เสียไฟกลับมาทำให้ฉันทน์นอนซบพันแน่น
(กบฏ "หัวใจที่บาดเจ็บ", หน้า 19)

ตบ หมายถึง ตีอย่างแรงด้วยฝ่ามือหรือของแบน ๆ
ตี หมายถึง เอามือหรือไม้ เป็นต้นฟาดหรือ เข่นลงไป
ทุบตี หมายถึง กริยาแสดง การทำร้ายร่างกายผู้หนึ่งผู้ใดด้วยการทุบ ตี เตะ ต่อย เป็นต้น
บ่นคำ หมายถึง กริยาพรั่วว่าด้วยคำหยาบ
ทอ หมายถึง ขวิด กระแทบ ชน
กระหน่ำ หมายถึง ช้ำ ๆ ลงอย่างหนัก

ตบ ตบตี ทุบตี ทอตี เป็นคำกริยาแสดงการทำร้ายด้วยกำลังรุนแรง

บ่นคำ เป็นกริยาแสดงการทำร้ายจิตใจด้วยคำพูดรุนแรง

คำขยาย "กระหน่ำ" ขยายคำกริยา "ตบตี" แสดงการใช้กำลังรุนแรงยิ่งขึ้น

และแสดงความรู้สึกที่ทำซ้ำกันหลายครั้งติด ๆ กัน

ส่วนขยาย "ไม่หยุดยั้ง" ขยายคำกริยา "ตบตี" แสดงความรู้สึกที่ทำซ้ำกันหลายครั้ง

ติด ๆ กัน

ประเคน ฟาด

ขวิดเหล่าหลายขวิด **ประเคน** ลงมาบนหัวฉันทน์นับครั้งไม่ถ้วน

(กบฏ "บาดแผลกลางอากาศ", หน้า 55)

บุญมาริ่งไปจับทาง **ฟาด** กับดินทันที

(คนตกงาน "วันฝนตก", หน้า 35)

ประเคน หมายถึง ตี ฟาด

ฟาด หมายถึง ตี หวด เหวี่ยง ต่อย

นับครึ่งไม้ถ้วน หมายถึง มากจนไม่สามารถนับจำนวนได้

ทันที หมายถึง ในขณะนั้นเอง ทันทีทันใด

ประเคน ฟาด เป็นคำกริยาแสดงอาการทำร้ายหรือทำลายด้วยกำลังรุนแรง
ส่วนขยาย "นับครึ่งไม้ถ้วน" ขยายคำกริยา "ประเคน" แสดงความถี่ที่ทำซ้ำกัน

หลายครั้ง

คำขยาย "ทันที" ขยายคำกริยา "ฟาด" แสดงการเคลื่อนไหวที่รวดเร็ว
คำกริยา "ฟาด" ในบางประโยคมีความหมายโดยนัย เช่น
คนสมัยนี้เอาเงินฟาดหัวซื้อคร้านจะงอกกองอึ้ง

(กบฏ "ไม่มีใครล้มตลอดกาล", หน้า 155)

ฟาด ผู้เขียนหมายถึง เอาเงินให้อย่างวางอำนาจ ให้ด้วยนิกมมันใจ

ฟาด เป็นคำกริยาที่ผู้เขียนใช้ความหมายโดยนัยในการสื่อสาร

ไบย หวด

หล่อนบงการให้ผม ไบยหล่อนอีก

(กบฏ "ฆาตกร", หน้า 82)

ผมควานหาแส้ทางกระ เบนใต้เตียงแล้ว เริ่มต้นหวดลงไปไม่นับ

(กบฏ "ฆาตกร", หน้า 82)

ไบย หมายถึง เขียนด้วยหวาย ตี

หวด หมายถึง ฟาด ตีอย่างแรง ๆ ตีอย่างแรง

ไม่นับ หมายถึง มากจนนับจำนวนไม่ได้

ไบย หวด เป็นคำกริยาแสดงอาการทำร้ายหรือทำลายด้วยกำลังรุนแรง

ส่วนขยาย "ไม่นับ" ขยายคำกริยา "หวด" แสดงความถี่ที่ทำซ้ำกันหลายครั้ง

ติด ๆ กัน

ชก ค่อย

นายตำรวจคนที่ชกฉับจับคางฉับบิด เขย่า

(กบฏ "ความตายอันอาภัพ", หน้า 47)

ครูสุกชกขวา เข้ายริเวณโทนกแก้ม

(นายขนมต้ม, หน้า 455)

ตาสองตาพรำมัว เหมือนถูกค่อย เบ้า

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ที่เห็นและเป็นอยู่", หน้า 62)

เจ้า เปลวตั้งท่า ตะแล้งค่อยตาม

(นายขนมต้ม, หน้า 289)

ชก หมายถึง ค่อยด้วยหมัดหรือกำปั้น

ค่อย หมายถึง ชกด้วยหมัดหรือกำปั้น ทำให้แตก

ชก ค่อย เป็นคำกริยาแสดงอาการทำร้ายหรือทำลายด้วยหมัดหรือกำปั้น บางประโยค

ผู้เขียนใช้คำขยายคำกริยา "ชก" ได้แก่ กระหน้าชก ชกแล้วชกเล่า ชก...สุดแรง

ชก ...เต็มแรง

ชายนิรนามถูกคู่ต่อสู้ชกกระหน้าชกตั้งแต่นาทีแรก ๆ

(กบฏ "หัวใจที่บาดเจ็บ", หน้า 21)

บาดแผลที่เคยแตกเริ่มฉกรรจ์อีกจนฮีตลืออย่างบ้าดีเดือดแตกกลับถูกชกแล้วชกเล่า

(กบฏ "หัวใจที่บาดเจ็บ", หน้า 30)

ครูสุกชกหมัดขวาตรงสุดแรง

(นายขนมต้ม, หน้า 462)

มันใช้ลำตัวผลักดันक्रमวย โคราชออกแล้วชกหมัดขวาติดตามเต็มแรง

(นายขนมต้ม, หน้า 463)

กระหน้า หมายถึง ช้ำ ๆ ลงอย่างหนัก

...แล้ว...เล่า หมายถึง ทำกริยาใดกริยาหนึ่งหลายครั้งติด ๆ กัน

สุดแรง เต็มแรง หมายถึง ใช้กำลังทั้งหมดที่มีอยู่กระทำกริยาอย่างใดอย่างหนึ่ง

คำขยาย "กระหน่ำ ...แล้ว...เล่า" ขยายคำกริยา "ชก" แสดงความถี่ที่ทำซ้ำกันหลายครั้งติด ๆ กัน

คำขยาย "กระหน่ำ สุดแรง เต็มแรง" ขยายคำกริยา "ชก" แสดงการใช้กำลังรุนแรงยิ่งขึ้น บางประโยคมีคำกริยาที่ใช้กำลังรุนแรงคำอื่นปรากฏร่วมกับคำกริยา "ชก" ได้แก่ ชกอัด ชกงอตวัด

นายขนมต้มบุกเข้าชกอัดลำตัว

(นายขนมต้ม, หน้า 576)

क्रम่วงตาลายกำหมัดชกงอตวัดหมายดังจุมก

(นายขนมต้ม, หน้า 392)

อัด หมายถึง ตัน ยัด บีบ ประคบให้แน่น

ตวัด หมายถึง วัดให้มัน เข้ามามากโดยเร็ว เหวี่ยงไปโดยเร็ว

คำกริยา "ชกอัด" เป็นกริยาที่เกิดต่อเนื่องกัน แสดงการทำร้ายร่างกายด้วยกำลัง

รุนแรง

คำกริยา "ชกงอตวัด" เป็นกริยาที่เกิดต่อเนื่องกัน แสดงการเคลื่อนไหวที่รวดเร็ว

ขว้าง เขวี้ยง

ฉันท้าดาซิมด้วยความน้อยใจ เพราะเห็นกรรมกรแก่ ๆ คนหนึ่งพยายามขว้างก้อนหิน

ใส่ฉัน

(กบฏ "ความตายอันอาภัพ", หน้า 47)

พ่อหันรีหันขวางคล้ายจะหาของใกล้มือเขวี้ยงฉัน

(คนตงงาน "เหยื่อ", หน้า 17)

ขว้าง หมายถึง ชักสิ่งที่มีอยู่ในมือออกไปโดยแรง

เขวี้ยง หมายถึง ขว้าง ปา

ขว้าง เขวี้ยง เป็นคำกริยาแสดงอาการทำร้าย ทำลาย หรือทำให้เคลื่อนที่ไปด้วยกำลังรุนแรง บางประโยคมีส่วนขยายคำกริยา "ขว้าง" ได้แก่ ระดมขว้าง...ไม่ขาดสาย

แม้กระนั้นยังมีก่อนอิฐก้อนหินระดมขวางมาที่ต้นไม้อาสา

(กบฏ "ความตายอันอาภัพ", หน้า 47)

ระดม หมายถึง รวมกำลังพร้อม ๆ กันอย่างรีบด่วน กระหน้า

ไม้อาสา หมายถึง กระทำกิจการใดกิจการหนึ่งหลายครั้งติด ๆ กัน

ส่วนขยาย "ระดม...ไม้อาสา" ขยายคำกริยา "ขวาง" แสดงความถี่ที่ทำซ้ำกันหลายครั้งติด ๆ กัน

เหวี่ยง

มีอย่าง เดียว เหวี่ยง เทรี่ยญกระเด็นไป

(กบฏ "วีรกรรมใต้ดิน", หน้า 16)

เหวี่ยง หมายถึง ชัด เบี่ยงไป โยน ขว้าง ชก พาด

เหวี่ยง เป็นคำกริยาแสดงอาการทำร้ายหรือทำลายหรือทำให้เคลื่อนที่ไปด้วยกำลังรุนแรง บางประโยคผู้เขียนใช้คำขยายคำกริยา "เหวี่ยง" ได้แก่ เหวี่ยง...สุดพลัง เหวี่ยง...รวดเร็ว

หมัดที่ เหวี่ยง ออกไป สุดพลัง

(กบฏ "หัวใจที่บาดเจ็บ", หน้า 24)

ศอกสั้น เหวี่ยง ออกมา รวดเร็ว

(นายขนมต้ม, หน้า 91)

สุดพลัง หมายถึง สุดกำลัง สุดแรง

รวดเร็ว หมายถึง ไว รีบ ค่วน

คำขยาย "สุดพลัง" ขยายคำกริยา "เหวี่ยง" แสดงการใช้กำลังรุนแรงยิ่งขึ้น

คำขยาย "รวดเร็ว" ขยายคำกริยา "เหวี่ยง" แสดงการเคลื่อนไหวที่รวดเร็วยิ่งขึ้น

บางประโยคผู้เขียนใช้คำกริยาที่แสดงการใช้กำลังรุนแรงคำอื่นปรากฏร่วมกับคำกริยา "เหวี่ยง" และมีคำขยายที่แสดงการใช้กำลังรุนแรงมาขยายอีกด้วย ได้แก่ พุ่มเหวี่ยงสุดกำลัง

มันพลันตะปบจับขาข้างนั้นของครูมวยป่า โหมกลงบิวดกระชากคล้ายจับ พุ่มเหวี่ยงสุดกำลัง

(นายขนมต้ม, หน้า 232)

ทุ่ม หมายถึง เอาของหนัก ๆ ทิ้งลงไป

สุดกำลัง หมายถึง สุดแรง เต็มกำลัง

ทุ่ม เหวี่ยง เป็นคำกริยาแสดงการทำร้ายหรือทำลายหรือทำให้เคลื่อนที่ไปด้วย

กำลังรุนแรง

คำขยาย "สุดกำลัง" ขยายคำกริยา "ทุ่ม เหวี่ยง" แสดงการใช้กำลังที่รุนแรงยิ่งขึ้น

สะบัด

ฉีกสะบัดแขนหลุดจากการกุมของตำรวจ

(กบฏ "ขาดแผลกลางอากาศ", หน้า 58)

ชายนิรนามจับข้อมือเด็กหนุ่มออกสะบัด

(นายขนมต้ม, หน้า 162)

สะบัด หมายถึง ทำให้เคลื่อนไปเร็วและแรง ทำให้เคลื่อนไหวโดยเร็วและแรง

ทำให้สิ่งที่ติดอยู่หลุดออกไป

สะบัด เป็นคำกริยาแสดงการใช้กำลังรุนแรง เพื่อให้เคลื่อนที่ไปหรือหลุดออก

บางประโยคผู้เขียนมีคำขยายคำกริยา "สะบัด" ได้แก่ สะบัดเต็มแรง สะบัดโดยแรง

ฉีกกระชากสะบัดเต็มแรง

(กบฏ "ขาดแผลกลางอากาศ", หน้า 55)

บุญหลายสะบัดขาเต็มแรง

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ที่เห็นและเป็นอยู่", หน้า 68)

ฉีกสะบัดโดยแรง

(กบฏ "ขาดแผลกลางอากาศ", หน้า 61)

เต็มแรง หมายถึง สุดแรง สุดกำลัง

โดยแรง หมายถึง เกินสมควร มีกำลัง

คำขยาย "เต็มแรง โดยแรง" ขยายคำกริยา "สะบัด" แสดงการใช้กำลังรุนแรง

ยิ่งขึ้น

คำกริยา "สะบัด" ในบางประโยคมีความหมายโดยนัย เช่น
ผมสะบัดสายตาจ้องมอง

(สำนึกขบถ "กำแพง", หน้า 8)

สะบัด ผู้เขียนหมายถึง เหลือบตาไปดูอย่างรวดเร็ว

สะบัด เป็นคำกริยาที่ผู้เขียนใช้ความหมายโดยนัยในการสื่อสาร

ติด

แกติดกันใบจากผลุงออกจากมือทันที

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ผลทวงแห่งพืชพันธุ์" หน้า 79)

ครูทองอยู่ก้มหลบพร้อมกับติดแข้งขวา เข้าทรวงอกชนมดัม เต็มแรง

(นายชนมดัม, หน้า 231)

ติด หมายถึง เตะ ลัดหรือทำให้ลัดออกไปโดยแรง

ผลุง หมายถึง อาการที่ทิ้งหรือปาลังของไปโดยแรงและเร็ว

ทันที หมายถึง ในขณะนั้น ฉับพลัน

เต็มแรง หมายถึง สุดแรง สุดกำลัง

ติด เป็นคำกริยาแสดงการทำร้ายทำลายหรือทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง เคลื่อนที่ไปด้วย

กำลังรุนแรง

คำขยาย "ผลุง ทันที" ขยายคำกริยา "ติด" แสดงการเคลื่อนที่ที่รวดเร็วยิ่งขึ้น

คำขยาย "เต็มแรง" ขยายคำกริยา "ติด" แสดงการใช้กำลังรุนแรงยิ่งขึ้น

กระแทก

ฉันได้จับเอาหัวชายคนหนึ่ง ที่อ้างว่าเป็นจิตแพทย์กระแทกกับลูกกรงจนหัวเขาแตก

(กบฏ "ขาดแผลกลางอากาศ", หน้า 56)

"ถ้าข้ากระแทกคางหรือจมูกเอ็ง เอ็งคงสลบไปแล้ว"

(นายชนมดัม, หน้า 71)

กระแทก หมายถึง กระแทบโดยแรง

กระแทก เป็นคำกริยาแสดงการทำร้าย หรือทำลายด้วยกำลังรุนแรง ในบางประโยคผู้เขียนใช้คำขยายคำกริยา "กระแทก" ได้แก่ กระแทก...เต็มแรง

มีกระแทกกับแง่เหลี่ยมดินบันได เต็มแรง

(กบฏ "ตัดทาสารภาพ", หน้า 98)

เต็มแรง หมายถึง สุดกำลัง สุดแรง

คำขยาย "เต็มแรง" ขยายคำกริยา "กระแทก" แสดงการใช้กำลังรุนแรงยิ่งขึ้น

กระชาก

ฉันรวบรวมกำลังข้อมือซ้ายกระชากหม้อขึ้นมายุ่มหนึ่ง

(กบฏ "วีรกรรมใต้ดิน", หน้า 14)

เขาเดินมาที่ชายชรากระชากขาไ้ลายสร้อยขึ้น

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ผลพวงแห่งพิชพันธุ์", หน้า 84)

ผมกระชากผ้าห่มเก่า ๆ ขึ้นคลุมหัว

(สำนึกขบถ "กระแสดลั่นย่อมทำลายสิ่งกีดขวาง", หน้า 21)

กระชาก หมายถึง ฉุดโดยแรง กระตุกโดยแรง ชักมาโดยแรงและเร็ว

กระชาก เป็นคำกริยาแสดงการทำร้ายหรือทำให้เคลื่อนที่ไปด้วยกำลังรุนแรง และเร็ว บางประโยคผู้เขียนใช้คำขยายคำกริยา "กระชาก" ได้แก่ กระชากเต็มแรง

ฉันกระเด็นออกมาจากมัน เหมือนถูกจับกระชากเต็มแรง

(กบฏ "ความคิดใต้น้ำ" หน้า 41)

คำขยาย "เต็มแรง" ขยายคำกริยา "กระชาก" แสดงการใช้กำลังรุนแรงยิ่งขึ้น

บางประโยคผู้เขียนใช้คำกริยาที่ใช้กำลังรุนแรงคำอื่นปรากฏร่วมกับคำกริยา "กระชาก" ได้แก่ ฉีกกระชาก ฉุดกระชาก

ผ้าถุงยับยู่ยี่เสื่อคอกกระ เข้าถูกฉีกกระชากขาดวัน

(สำนึกขบถ "ในอุ้งหัตถ์ของพระเจ้า", หน้า 71)

น้ำตาของแม่หรือน้ำตาของผู้หญิงทั้งโลกก็ไม่อาจดูดกระชากความตั้งใจของเขา
ได้เสียแล้ว

(คนตงงาน "ป่านีมีป็น เนื้อและกระสุนกระดาษ", หน้า 62)

ฉีก หมายถึง ขาดออกจากกัน หรือทำให้ขาด แยกออกจากกัน

ดูด หมายถึง ออกแรงลากหรือคร่ำหรือรั้งหรือดึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

คำกริยา "ฉีก" ผู้เขียนใช้ร่วมกับคำกริยา "กระชาก" เป็นกริยาที่เกิดต่อเนื่องกัน
แสดงการใช้กำลังรุนแรงยิ่งขึ้น

ดูดกระชาก เป็นคำกริยาที่มีความหมายโดยนัย ผู้เขียนหมายถึง เปลี่ยนความตั้งใจ

ดูดกระชาก เป็นคำกริยาที่ผู้เขียนใช้ความหมายโดยนัยในการสื่อสาร

ขยุ้ม

พวกเราจะรวมกันขึ้นมาและบินจิกมิง เหมือน เที้ยวที่ขยุ้มศัตรู

(กบฏ "คนตกเทา", หน้า 49)

ตั้งหนึ่ง เสือโคร่งขุ่มหาทางจะขยุ้มหนอกคอวัว

(นายขนมต้ม, หน้า 458)

ขยุ้ม หมายถึง หยิบสิ่งของด้วยปลายนิ้วทั้งห้าโดยให้ไ้ได้มาก ๆ ทำร้ายด้วยนิ้ว
หรือกรงเล็บ

ขยุ้ม เป็นกริยาของสัตว์ที่ใช้กรงเล็บทำร้ายหรือทำลาย บางประโยคผู้เขียนใช้
คำขยายคำกริยา "ขยุ้ม" ได้แก่ ขยุ้ม...หนัก ๆ

เขารู้สึกว่ามีมือมาขยุ้มคอเสื้อหนัก ๆ

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ก่อนจะถึงจุดซวาล", หน้า 45)

หนัก ๆ หมายถึง น้ำหนักแรงที่ใช้กระทำกริยาใดกริยาหนึ่งซึ่งใช้แรงมาก

คำขยาย "หนัก ๆ" ขยายคำกริยา "ขยุ้ม" แสดงการใช้กำลังรุนแรงยิ่งขึ้น
บางประโยคผู้เขียนใช้คำกริยาที่แสดงกำลังรุนแรงคำอื่นปรากฏร่วมกับคำกริยา "ขยุ้ม" และ
มีคำขยายเพื่อแสดงถึงการใช้กำลังรุนแรงยิ่งขึ้นมาขยายอีกด้วย ได้แก่ "ถึขยุ้ม...เต็มที่

แต่ศอกจากแขนที่ดูตั้งท้อยของนายขนมต้มนั้นตี เสียขึ้น เข้าคางจนผงะแล้วถีบขยุ้ม
ตรงท้องน้อย เต็มที

(นายขนมต้ม, หน้า 289)

ถีบ หมายถึง งอเข้าใช้ฝ่าเท้ากระแทกออกไป งอเข้าแล้วใช้ฝ่าเท้า
ดันออกไปโดยแรง

เต็มที หมายถึง เต็มกำลัง

ถีบขยุ้ม เป็นกริยาที่เกิดต่อเนื่องกัน แสดงการทำร้ายด้วยกำลังรุนแรง

คำขยาย "เต็มที" ขยายคำกริยา "ถีบขยุ้ม" แสดงการทำร้ายด้วยกำลังรุนแรงยิ่งขึ้น

จิกหัว

นางปรี เข้าจิกหัวหญิง ไ้เต็มเหนี่ยว

(สำนักขบถ "ในอุ้งหัตถ์ของพระเจ้า", หน้า 68)

จิกหัว หมายถึง เอามือขยุ้มผมแล้วรัง

เต็มเหนี่ยว หมายถึง เต็มแรง

จิกหัว เป็นคำกริยาแสดงการทำร้ายด้วยกำลังรุนแรง

คำขยาย "เต็มเหนี่ยว" ขยายคำกริยา "จิกหัว" แสดงการใช้กำลังรุนแรงยิ่งขึ้น

ฉีก

แต่แล้วแกกลับต้องฉีกมันขาดกระจุก

(กบฏ "ปรากฏการณ์สี่คล้า", หน้า 4)

ชายหนุ่มรับบิลและบันทึกมาฉีกทั้ง เป็นชิ้น เล็กชิ้นน้อย

(กบฏ "มัน เป็นเพียงอุบัติเหตุ", หน้า 130)

ฉีก หมายถึง ขาดออกจากกัน ทำให้ขาดหรือแยกจากกัน

ขาด หมายถึง แยกออกจากกัน เพราะถูกดึง ตัด หรือฉีก เป็นต้น

กระจุก หมายถึง กระจายออกยุ่งไม่เป็นระเบียบ

ฉีก เป็นคำกริยาแสดงการทำร้ายหรือทำลายให้เสียหาย

ขาดกระจุย เป็นคำกริยาที่ขยายคำกริยา "ฉีก" เพื่อแสดงสภาพความเสียหาย
อย่างมาก

ส่วนขยาย "เป็นชั้นเล็กชั้นน้อย" ขยายคำกริยา "ฉีก" แสดงความเสียหาย
ที่เกิดจากการทำลายด้วยความจงใจ บางประโยคผู้เขียนใช้คำกริยาที่แสดงความรุนแรง
คำอื่นปรากฏร่วมกับคำกริยา "ฉีก" ได้แก่ ขยี้ขยำฉีกขาดอย่างบ้าคลั่ง

นัก น.ศ.พ. ทียบ เศษกระดาษหนังสือพิมพ์ชิ้นมาจากพื้นห้องขยี้ขยำฉีกขาดอย่าง
บ้าคลั่ง

(กบฏ "คนตกเหว", หน้า 152)

ขยี้ขยำ หมายถึง ก่ายำ ๆ เอามือบีบแล้วบีบอีกแล้วบีซ้ำ ๆ ให้แตก

บ้าคลั่ง หมายถึง แสดงอาการผิดปกติอย่างคนบ้า

ขยี้ขยำฉีกขาด หมายถึง ก่ายำ ๆ เอามือบีบแล้วบีบอีกแล้วบีซ้ำ ๆ ให้แตก
จนขาดออกจากกัน เป็นกริยาที่ต่อเนื่องกันแสดงการทำลายสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เสียหายมาก ๆ

คำขยาย "อย่างบ้าคลั่ง" ขยายคำกริยา "ขยี้ขยำฉีกขาด" แสดงอารมณ์ที่รุนแรง
ของผู้กระทำกริยา

คำกริยา "ฉีก" ในบางประโยคมีความหมายโดยนัย เช่น

เมียของแสง เปรยคำพูดฉีกความ เจ็บขื่น

(สำนึกขบถ "บางตอนของบทเพลง", หน้า 39)

ฉีก ผู้เขียนหมายถึง ทำลายความ เจ็บ

เขาพยักหน้าฉีกปากและตาให้กว้างขึ้น โดยอัตโนมัติ

(คนตกงาน "ป่านี่มันเนื่อและกระสุนกระดาษ", หน้า 62)

ฉีก ผู้เขียนหมายถึง จงใจยิ้มกว้าง ๆ และ เปิดตาให้กว้างขึ้น

ฝ่ายเจ้าพระยาพิษณุโลกแจ้งข่าว จึงยกทัพฉีกขึ้นไปช่วย

(นายขนมต้ม, หน้า 202)

ฉีก ผู้เขียนหมายถึง เดินทางไป

ฉีก เป็นคำกริยาที่ผู้เขียนใช้ความหมายโดยนัยในการสื่อสาร

ตะครุบ

มันคำราม เสียงลั่น คนหนึ่ง เดินปรีจะตะครุบคอหม

(กบฏ "ชาตกร", หน้า 79)

เหมือน เสือ เจ็บรอกตะครุบเหยื่อ

(นายขนมต้ม, หน้า 75)

ตะครุบ หมายถึง เอามือตะปบลงจับโดยเร็ว ถ้าเป็นสัตว์ก็เอาเท้าตะปบ
ลงจับโดยเร็ว

ตะครุบ เป็นคำกริยาแสดงการทำร้ายหรือเพื่อจับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง บางประโยค
ผู้เขียนใช้คำขยายหรือส่วนขยายคำกริยา "ตะครุบ" ได้แก่ ตะครุบ...ไว้แน่น ตะครุบ...แน่น
พลันตะครุบ

ฉันทัดแขนหลุดจากการกุมของตำรวจกระโดดตะครุบคอชายร่างอ้วนไว้แน่น

(กบฏ "บาดแผลกลางอากาศ", หน้า 58)

ทันตัวที่หนึ่งกระโดดเข้าตะครุบคอนักวิทยาศาสตร์แน่น

(กบฏ "ไม่มีใครล้มตลอดกาล", หน้า 159)

ขนมต้มพลันตะครุบข้อเท้าเจ้าหนุ่มไว้ได้

(นายขนมต้ม, หน้า 590)

ไว้แน่น แน่น หมายถึง ไม่หลวม ไม่คลอน มันคง อยู่กับที่หรือทำให้อยู่
กับที่อยู่อย่างมั่นคง ไม่หลุดไม่คลอน

พลัน หมายถึง ทันที

คำขยาย "แน่น" และส่วนขยาย "ไว้แน่น" ขยายคำกริยา "ตะครุบ" แสดงการ
ใช้กำลังรุนแรงยิ่งขึ้น

คำขยาย "พลัน" ขยายคำกริยา "ตะครุบ" แสดงการเคลื่อนไหวที่รวดเร็ว
ยิ่งขึ้น

คำกริยา "ตะครุบ" ในบางประโยคมีความหมายโดยนัย เช่น

ฉันกำลังต้องการ เงินก้อนหนึ่ง เพื่อมาให้แม่ เอาไปส่งดอกเบี๋ยให้ธนาคารที่
กำลังจะตะครุบ เอาบ้าน ไปอยู่รอมร่อ

(คนตกงาน "เหยื่อ", หน้า 19)

ตะครุบ ผู้เขียนหมายถึง รวบ เอาสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นของตน

ตะครุบ เป็นคำกริยาที่ผู้เขียนใช้ความหมาย โดยนัย ในการสื่อสาร

ตะปบ

ขนมต้มกลับฉวยโอกาสบังลูกตะข้อนขวา ด้วยศอกซ้ายและมือขวาก็ตะปบ

จับข้อเท้าครูสุกได้

(นายขนมต้ม, หน้า 515)

ขนมต้มที่ดู เชื่องช้าดังงูเห่า เคลื่อน เกล็ด กลับพลิกข้อมือลงตะปบ จับขา

ครูมวยพม่า

(นายขนมต้ม, หน้า 574)

ตะปบ หมายถึง รั้งไล่ตะครุบ ตบตะครุบ ปบ

ตะปบ เป็นคำกริยาแสดงการทำร้ายหรือเพื่อจับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง บางประโยค

ผู้เขียนใช้คำขยายคำกริยา "ตะปบ" ได้แก่ พลันตะปบ

แล้วมันพลันตะปบ จับขาข้างนั้นของครูมวยพม่า โหมก

(นายขนมต้ม, หน้า 232)

พลัน หมายถึง ทันที

คำขยาย "พลัน" ขยายคำกริยา "ตะปบ" แสดงการเคลื่อนไหวที่รวดเร็ว

ปืบ

นักศึกษากางมือที่จะปืบคือนักมวย

(กบฏ "ประสู", หน้า 191)

อาการปวดหัวทวีความรุนแรง เหมือนมีคีมปืบสมอง

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ก่อนจะถึงจุดชวาล", หน้า 39)

บีบ หมายถึง จับคั้นด้วยมือ กดสองข้าง เข้าหากันอย่างคิม หนีบ

บีบ เป็นคำกริยาที่อาจแสดงการทำร้ายหรือทำลายด้วยการใช้กำลัง บางประโยค

ผู้เขียนใช้คำขยายหรือส่วนขยายคำกริยา "บีบ" ได้แก่ บีบ...แน่น บีบ...ไว้แน่น
บีบ...หนักขึ้น บีบ...แรงมาก บีบกด...เต็มแรง บีบ...สุดแรงเกิด

ท่อนตัวที่ 4 กระโดดบีบคอผู้พิพากษาแน่น

(กบฏ "ไม่มีใครล้มตลอดกาล", หน้า 175)

ฉันทน์ เอี้ยวตัว ไปใช้มือบีบปากมันไว้แน่น

(กบฏ "หัวใจที่ขาดเจ็บ", หน้า 32)

นักศึกษา เริ่มบีบคอ...นักศึกษาบีบหนักขึ้น

(กบฏ "ประจัญ, หน้า 192)

ท่อนตัวที่ 1 บีบคอนักวิทยาศาสตร์แรงมาก

(กบฏ "ไม่มีใครล้มตลอดกาล", หน้า 159.)

ชนมดัมพลันตะครุบข้อเท้า เจ้าหนุ่มไว้ได้แล้วบีบกดเต็มแรง

(นายชนมดัม, หน้า 590)

ฉันทน์หมุนตัวกลับปราดเข้าบีบคอแม่บีบสุดแรงเกิด

(กบฏ "ขาดแผลกลางอากาศ", หน้า 55)

แน่น ไว้แน่น หมายถึง ไม่หลวม ไม่คลอน มั่นคง อยู่กับที่หรือทำให้อยู่

กับที่อยู่อย่างมั่นคงไม่หลุดไม่คลอน

หนักขึ้น หมายถึง น้ำหนักกำลังที่ใช้บีบมีมากขึ้น

เต็มแรง หมายถึง สุดแรง สุดกำลัง

สุดแรงเกิด หมายถึง เต็มแรง สุดกำลัง

กด หมายถึง ใช้กำลังดันให้ลง

บีบกด เป็นกริยาที่เกิดต่อเนื่องกันแสดงการทำร้ายหรือทำลายด้วยกำลัง

คำขยายและส่วนขยาย "แน่น" ไว้แน่น หนักขึ้น แรงมาก เต็มแรง สุดแรงเกิด

ขยายคำกริยา "บีบ" แสดงการใช้กำลังรุนแรงยิ่งขึ้น

คำกริยา "บีบ" ในบางประโยคมีความหมายโดยนัย เช่น
เมื่อครูเสาร์เพลากการนุกครูสุกกี้รุกไล่บ้าง แหละคราวนี้ไม่เพียงแต่จะบีบให้ครูดาบ
แห่งคั้ง เทนือถอยรันไม่เป็นสำ

(นายชนมดัม, หน้า 475)

มัน เพียงแต่อยากดิงให้ถอนค้ายออกไปตั้งรับในท่าเลที่ตีกว่า โดยไม่ต้องถูก
บีบให้รอเช่นนี้

(นายชนมดัม, หน้า 532)

บีบ ผู้เขียนหมายถึง บิดทางหนีทีไล่ บังคับให้ทำ
บางประโยคผู้เขียนใช้คำกริยาที่ใช้กำลังรุนแรงคำอื่นซ้อนกับคำกริยา "บีบ"
ได้แก่บีบคั้น บีบรัด บีบเคล้น

เสียง เจ็อยแจ้วของ โฆษกทำให้แม่หายง่วงเป็นปลิดทิ้ง เลือดในกายสึดแรงไป
ตามท่วงทำนองบีบคั้นของผู้พูด

(สำนึกขบถ "ให้ลูก", หน้า 47)

เจ้า เบลวถือตามมันสองมือหน้าตาทงองอาจของมันดูไม่ทุกขรั้น กับการบีบรัด
ของคู่ซ่มทั้งสองที่ พยายามตีรุกมาสองด้านพร้อมกัน

(นายชนมดัม, หน้า 241)

วงล้อมของผู้คนที่ร่วมตายบีบรัดกระชับ เข้ามา

(นายชนมดัม, หน้า 371)

ทางด้านครูทองอยู่แม้ว่าจะไม่มีใครพอใจคำขอร้องแกมบีบเคล้น ให้เลือกยอมววย
ของค่ายด้วยแจ้งอุบายว่าจะให้เป็นเหยื่ออ้าย เบลว ในการรบคั้ง เทนือกับคั้งได้แต่ผู้เดียว

(นายชนมดัม, หน้า 224)

บีบคั้น ปลุกเร้าให้ตื่นตัว

บีบรัด ไม่เปิดโอกาสให้ บิดทางหนีทีไล่ บังคับ

บีบรัด ทำให้วงล้อมแคบเข้ามา

บีบ เคล้น บังคับให้ทำตามความต้องการ

บีบ บีบคั้น บีบรัด บีบ เคล้น เป็นคำกริยาที่ผู้เขียนใช้ความหมายโดยนัย

ในการสื่อสาร

กระต๊อบ

พวกมดมันรุมกัดผมจนต้องใช้มือคบ ดินกระต๊อบ

(กบฏ "ตัดทาสารภาพ", หน้า 102)

ดินนับลิบต่างรุมกระต๊อบจนชายผู้นั้นหน้าและเหลว

(สำนึกขบถ "ให้ลูก", หน้า 49)

กระต๊อบ หมายถึง ยกเท้ากระแทกลงไป

กระต๊อบ เป็นคำกริยาแสดงอาการทำร้ายหรือทำลายโดยใช้เท้าด้วยกำลังรุนแรง

บางประโยคผู้เขียนมีส่วนขยายคำกริยา "กระต๊อบ" ได้แก่ "กระต๊อบ...ไม่ยั้ง กระต๊อบมา

ไม่ขาด

ฝ่าเท้าหลายลิบคู่กระต๊อบมานหัวและลำตัวเขาไม่ยั้ง

(กบฏ "หัวใจที่บาดเจ็บ", หน้า 34)

เขายิ่งเจ็บปวดหนักเมื่อฝ่าเท้ายังกระต๊อบมาไม่ขาดสาย

(กบฏ "หัวใจที่บาดเจ็บ", หน้า 34)

ไม่ยั้ง หมายถึง ไม่ยั้งกำลัง

ไม่ขาด หมายถึง ทำกริยานั้น ๆ เสมออยู่หลายครั้งติด ๆ กัน

ส่วนขยาย "ไม่ยั้ง" ขยายคำกริยา "กระต๊อบ" แสดงการใช้กำลังรุนแรงยิ่งขึ้น

ส่วนขยาย "ไม่ขาด" ขยายคำกริยา "กระต๊อบ" แสดงความถี่ที่ทำซ้ำกันหลายครั้ง

ติด ๆ กัน

เหยียบ

เจ้าดำยกเท้าขึ้น เหยียบหัวให้ทุบลง

(นายขนมต้ม, หน้า 46)

เหยียบ หมายถึง เอาเท้ากดลงไป

เหยียบ เป็นคำกริยาแสดงการทำร้ายหรือทำลายด้วยกำลังเท้า คำกริยา

"เหยียบ" ในบางประโยคมีความหมายโดยนัย เช่น

"ท่านเหยียบหัวพวกเรตลอดเวลา โปรดถอนเท้าออกบ้างในบางขณะก็ยังดี"

(กบฏ "เกิดจากทะเล", หน้า 71)

ผมสมน้ำหน้าพวกมันอายมนุษย์ผู้ซึ่งพยายามเหยียบย่ำมนุษย์

(กบฏ "ตีมหาสารภาพ", หน้า 103)

ฝรั่งจำนวนมากมายังคงเดินย่ำเหยียบบนกระบาลคนไทยที่ยากจน

(กบฏ "ชาตกร", หน้า 78)

เขาลึกซึ้งถึงคำกฎหมายแรงงานดีว่ามันคือตัวหนังสือเปล่าๆเท่านั้น ในทุกซอกทุกมุมที่กรรมกรอยู่อย่างขมขื่น มันได้กดหัวพวกเขาไว้ ขณะที่นายจ้างจะเหยียบขยี้มันอย่างไรก็ได้

(แสงดาวแห่งศรัทธา "เหนือกาลเวลาและหัวใจ", หน้า 22)

ย่ำ หมายถึง เหยียบหนัก ๆ ซ้ำ ๆ

ขยี้ หมายถึง บีบซ้ำ ๆ ให้แหลกลาญ

เหยียบ เหยียบย่ำ ย่ำเหยียบ เหยียบขยี้ ผู้เขียนหมายถึง อยู่เหนือกว่า

กว่าจึงเอาเปรียบหรือข่มเหงรังแกได้ตามใจชอบ

เหยียบ เหยียบย่ำ ย่ำเหยียบ เหยียบขยี้ เป็นคำกริยาที่ผู้เขียนใช้

ความหมายโดยนัยในการสื่อสาร

เตะ

ฉันทกระโดดเตะเขากลึง

(กบฏ "หัวใจที่บาดเจ็บ", หน้า 29)

เตะ หมายถึง วัตหรือเหวี่ยงไปด้วยเท้า

เตะ เป็นคำกริยาที่ใช้กำลังเท้าทำร้ายหรือทำลาย บางประโยคมีความหมาย

หรือส่วนขยายคำกริยา "เตะ" ได้แก่ เตะ...อย่างแรง เตะแรงมาก เตะเต็มที
เตะได้หนักรวดเร็ว เตะได้หนักหน่วง กระหน้าเตะ ระดมเตะ เตะกราด
ปราดเข้าเตะ พลันเตะ เตะ...ทันที

เขาถูกเตะที่หน้าอย่างแรง

(กบฏ "หัวใจที่บาดเจ็บ", หน้า 33)

"กระตุกแขนเอ็งหักเพราะถูกเตะแรงมาก

(นายขนมต้ม, หน้า 427)

"ฉันทะเต็มทีแล้ว"

(นายขนมต้ม, หน้า 108)

"มันเตะได้หนักรวดเร็วกว่า"

(นายขนมต้ม, หน้า 268)

ตัวมันนั้นเตะได้หนักหน่วง

(นายขนมต้ม, หน้า 284)

ครูสุก็กระหน้าเตะซ้ำอีก

(นายขนมต้ม, หน้า 422)

ครูสุระดมเตะ

(นายขนมต้ม, หน้า 423)

เจ้าคำเตะกราดมาอีกครั้ง

(นายขนมต้ม, หน้า 46)

มันก็ปราดเข้าเตะขวาเข้าซ้าย โครงนายขนมต้ม

(นายขนมต้ม, หน้า 45)

ยอดมวยชานกรุงฯ หัวรั้วตัวลงพื้นพลันเตะเท้าซ้ายเข้าขานทับคู่ต่อสู้

(นายขนมต้ม, หน้า 146)

ครูมวยโคราชชกซ้ายหลอกแล้วเตะขวาตามทันที

(นายขนมต้ม, หน้า 455)

<u>แรง</u>	หมายถึง	ใช้กำลังกระทำถึงขีด มีกำลัง
<u>เต็มที่</u>	หมายถึง	เต็มกำลัง
<u>หนัก</u>	หมายถึง	แรง
<u>หนักหน่วง</u>	หมายถึง	รุนแรง
<u>กระหน่ำ ระดม</u>	หมายถึง	ซ้ำ ๆ ลงอย่างหนัก รวมพร้อม ๆ กันอย่างรีบด่วน
<u>กราด</u>	หมายถึง	ขีดส่ายไปโดยไม่เจาะจง
<u>ปราด</u>	หมายถึง	แล่นอย่างฉับไว อากาที่ไปอย่างฉับไว
<u>รวดเร็ว</u>	หมายถึง	เร็วไว
<u>พลัน</u>	หมายถึง	ทันที
<u>ทันที</u>	หมายถึง	ในขณะนั้น ฉับพลัน
<u>มาก</u>	หมายถึง	ไม่น้อย หลาย

คำขยาย "เต็มที่ หนัก หนักหน่วง" และส่วนขยาย "อย่างแรง แรงมาก"

ขยายคำกริยา "เตะ" แสดงการใช้กำลังรุนแรงยิ่งขึ้น

คำกริยา "กระหน่ำ ระดม" ขยายคำกริยา "เตะ" แสดงการใช้กำลังรุนแรงยิ่งขึ้นและแสดงความรู้สึกที่ทำการใดกริยาหนึ่งซ้ำกันหลายครั้งติด ๆ กัน

คำกริยา "กราด" ขยายคำกริยา "เตะ" แสดงความรู้สึกที่ทำการใดกริยาหนึ่งซ้ำกันหลายครั้งติด ๆ กัน

คำกริยา "ปราด" คำขยาย "รวดเร็ว พลัน ทันที" ขยายคำกริยา "เตะ" แสดงการเคลื่อนไหวที่รวดเร็ว บางประโยคมีคำกริยาที่แสดงการใช้กำลังรุนแรงคำอื่นซ้อนกับคำกริยา "เตะ" ได้แก่ กระโดดชกเตะต้อย เตะถีบ กระโดดเตะ เตะควัด

พ้องกับกระโดดชกเตะต้อยและทำทุกอย่างที่พอทำได้

(กฎ "ความคิดไต่หน้า", หน้า 39)

ที่ยินยอมก็ถูกเตะถีบทารุณ

(นายขนมต้ม, หน้า 23)

อ้ายหนูที่ว่ากระโดดจากพื้น เล็กน้อยแล้วกระโดดเตะหมายชอกคอของครู

(นายชนมคม, หน้า 70)

มันผู้นั้นกลับเตะตวัดซ่อนขึ้น

(นายชนมคม, หน้า 248)

กระโดด หมายถึง ใช้กำลังเท้าทั้งคู่ถีบพื้นให้ตัวลอยสูงขึ้น

ชก หมายถึง ต่อยด้วยหมัดหรือกำปั้น

ต้อย หมายถึง ชกด้วยหมัดหรือกำปั้น ทำให้แตก

ถีบ หมายถึง งอเข้าใช้ฝ่าเท้ากระแทกออกไป งอเข้าแล้วใช้ฝ่าเท้า

ดันออกไปโดยแรง

ตวัด หมายถึง วัดหรือเหวี่ยงไปโดยเร็ว วัดให้มันเข้ามาโดยเร็ว

คำกริยา "กระโดด ตวัด" ผู้เขียนใช้ร่วมกับคำกริยา "ชก เตะ ต้อย "เตะ"

เป็นกริยาที่ต่อเนื่องกัน แสดงถึงการเคลื่อนที่ที่รวดเร็ว

คำกริยา "ชก...ต้อย ถีบ" ผู้เขียนใช้ปรากฏร่วมกับคำกริยา "เตะ" เป็น

กริยาที่เกิดต่อเนื่องกัน แสดงการใช้กำลังรุนแรงเพื่อทำร้ายผู้หนึ่งผู้ใด

ถีบ

ผู้พิพากษาใช้ถีบหุ่นตัวที่ 5 ล้มคว่ำ

(กบฏ "ไม่มีใครล้มตลอดกาล", หน้า 175)

ถีบ เป็นคำกริยาแสดงการทำร้ายด้วยกำลังเท้า บางประโยคมีคำขยายคำกริยา

"ถีบ" ได้แก่ ถีบ...เต็มเหนี่ยว ถีบ...รุนแรง

ฉันเห็นเท้ามัทมาไหลมาจากก้อน เมฆและดวงดาวอย่างละข้างถีบลงมาบนหน้าผาก

ฉัน เต็มเหนี่ยว

(กบฏ " बादแผลกลางอากาศ", หน้า 62)

เจ้ามวยเซลดยทำท่าจะเตะซ้ายแล้วเปลี่ยนเป็นถีบรุนแรง

(นายชนมคม, หน้า 577)

เต็มเหนี่ยว หมายถึง เต็มแรง

รุนแรง หมายถึง หนักไป แรงไป

คำขยาย "เต็มเหนี่ยว รุนแรง" ขยายคำกริยา "บีบ" แสดงถึงการใช้กำลัง รุนแรงยิ่งขึ้น บางประโยคมีคำกริยาที่ใช้กำลังรุนแรงคำอื่นปรากฏร่วมกับคำกริยา "บีบ" เป็นกริยาที่เกิดต่อเนื่องกัน ซึ่งแสดงความรุนแรง หรือการเคลื่อนที่ที่รวดเร็วยิ่งขึ้น และมีคำขยายคำกริยาเหล่านี้แสดงถึงการใช้กำลังรุนแรงยิ่งขึ้น ได้แก่ บีบขัน บีบโถม บีบกระแทก กระโดดถีบ...เต็มรัก ถีบกด...เป็นกำลัง ถีบขยุ้ม...เต็มที่ กระทุบถีบ...สุดพลัง ถีบ โผน...รุนแรง

มันหลบหลิกได้คล่องแคล่วว่องไวผิดเรือนร่างยิ่ง ทั้งยังบีบขันเอานายสีกระเด็น กลิ้งไปหลายครั้ง

(นายขนมต้ม, หน้า 247)

"เอ็งมิใช่หรือที่ถีบ โถมครูตั้งจนพ่าย

(นายขนมต้ม, หน้า 146)

ขนมต้ม เขยียดตีนมาถีบกระแทกเข้าลำตัวครูสุก

(นายขนมต้ม, หน้า 290)

เจ้าดำกระโดดถีบเข้ายอดดอกเด็กหนุ่มเต็มรัก

(นายขนมต้ม, หน้า 46)

กลับเปลี่ยนจังหวะเป็นถีบกดเข้าแถบยอดดอกเต็มกำลัง

(นายขนมต้ม, หน้า 92)

ศอกจากแขนที่ดูตั้งห้อยของขนมต้มนั้นตีเสยขึ้นเข้าคางจนพงะแล้วถีบขยุ้มตรง

ท้องน้อยเต็มที่

(นายขนมต้ม, หน้า 289)

แลช่วงที่มีนกระโจน เบียงสันเท้าซ้ายก็กระทุบถีบกลางแผ่นหลังสุดพลัง

(นายขนมต้ม, หน้า 290)

นายสอนถึบ โผน เข้าตรงทรวงกรุนแรง

(นายชนมคัม, หน้า 137)

ยัน หมายถึง คำไว้ คั้น เพื่อด้านทานความกดดัน

โถม หมายถึง โผเข้าไปอย่างรวดเร็ว รวมกำลังพุ่งเข้าไปใส่

กระแทก หมายถึง กระแทบโดยแรง

กระโดด หมายถึง ใช้กำลังเท้าทั้งคู่ถีบพื้น ให้ตัวลอยสูงขึ้น

กด หมายถึง ใช้กำลังดันให้ลง

กระทุบ หมายถึง ยกเท้ากระแทกลงไป

โผน หมายถึง ทำให้ตัวลอยออกไป กระโดด เข้าไปทันที

ขยุ้ม หมายถึง หยิบสิ่งของด้วยปลายนิ้วทั้งห้าโดยให้ได้มาก ๆ ทำร้ายด้วยนิ้ว

หรือกรงเล็บ

เต็มรัก หมายถึง เต็มที่ เต็มแรง

เต็มกำลัง เต็มที่ สุดพลัง หมายถึง สุดกำลัง

รุนแรง หมายถึง หนักไป แรงไป

ยัน โถม กระแทก กด ขยุ้ม กระทุบ เป็นคำกริยาที่แสดงการใช้กำลัง รุนแรงเพื่อทำร้ายหรือทำลาย เมื่อปรากฏร่วมกับคำกริยา "ถึบ" จะแสดงการเกิดต่อเนื่องกัน และแสดงการใช้กำลังที่รุนแรงยิ่งกว่าคำกริยา "ถึบ" คำเดียว

คำกริยา "โถม กระโดด โผน" เป็นคำกริยาที่แสดงการเคลื่อนที่ที่รวดเร็ว เมื่อปรากฏร่วมกับคำกริยา "ถึบ" จะแสดงการเกิดต่อเนื่องกันและแสดงการเคลื่อนที่ที่รวดเร็ว

คำขยาย "เต็มรัก เต็มกำลัง เต็มที่ สุดพลัง รุนแรง" ขยายคำกริยา "ถึบ" แสดงการใช้กำลังรุนแรงยิ่งขึ้น

แทะ กัก จับ จิก สุก ฉก ดุด ขยำ

มันตั้งหน้าตั้งตารูแทะศพอย่างเดี่ยว

(กบฏ "ตัดทาสารภาพ", หน้า 101)

"เอ็งจะแทะศพพวกเอ็งอย่างตะกราม"

(กบฏ "ประคูด", หน้า 197)

ปากของ เขาอ้ากักใบหูข้างขวาของมัน

(กบฏ "หัวใจที่บาดเจ็บ", หน้า 33)

"ปักสอดถูก เท่า กักตาย"

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ด้วยเลือดและชีวิต", หน้า 33)

หมาใหญ่ที่เลี้ยงไว้โผล่มาจากประตูแล้วกระโดดจับฉันทัน

(กบฏ "หัวใจที่บาดเจ็บ", หน้า 32)

"พวกเราจะรวมตัวกันขึ้นมาและบิน จิกมึงเหมือนเหยี่ยวที่ขย้ำศัตรู"

(กบฏ "คนตกเหว", หน้า 149)

ทันใดครูดัง ตาแดง ก็สบโอกาสรีวตัวหมุนลอยขึ้นจากพื้นปราด เปรี๊ยะดังปลากัด

โผ สย กิน ลูก น้ำ

(นายขนมต้ม, หน้า 143)

มันทันกลับมาฉกอย่างรวดเร็ว

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ด้วยเลือดและชีวิต", หน้า 32)

ผามได้สติเขาเบี่ยงตัวปราดออกไปเหมือนอสรพิษพุ่งฉกเหยื่อ

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ระหว่างปูนกับปืน", หน้า 49)

เจ้างูสีน้ำตาลแดงยังคงไม่เคลื่อนไหว แต่แล้วมันกลับพุ่งเข้าฉกคางคกที่เริ่งรำ

(คนตกงาน "วันฝนตก", หน้า 36)

รวดเร็ว ราว ฉก

(นายขนมต้ม, หน้า 60)

พามนึกถึงฝูงปลิงควายสี เขียวเข้มที่เคยดูดเลือด

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ระหว่างปูนกับปืน", หน้า 60)

เจ้าจู่ร้ายยังคงขยี้คางคก

(คนตกงาน, "วันฝนตก", หน้า 37)

"ศึกยิ่งกว่านี้อาจถูก เสือคาบไปขยี้เป็นแน่

(นายขนมต้ม, หน้า 416)

<u>แตะ</u>	หมายถึง	เอาพื้นหน้ากัดให้หลุดออกมาทีละน้อย
<u>กัด</u>	หมายถึง	เอาพื้นหน้ากัดไว้โดยแรง
<u>จับ</u>	หมายถึง	อ้าปากคาบหรือกัดโดยเร็ว
<u>จิก</u>	หมายถึง	เอาจงอยปากสับอย่างอาการนก
<u>สูบ</u>	หมายถึง	จับเอาเข้าไว้ในปาก
<u>ฉก</u>	หมายถึง	ฉวยหรือชิงเอาโดยเร็ว โขก สับ
<u>ดูด</u>	หมายถึง	สูบด้วยปาก
<u>ขยี้</u>	หมายถึง	เอาปากจับกัดขยี้ ๆ
<u>กระโดด</u>	หมายถึง	ใช้กำลังเท้าทั้งคู่ถีบพื้นให้ตัวลอยสูงขึ้น
<u>โผ</u>	หมายถึง	อ้าแขนโถมเข้าหา
<u>พุ่ง</u>	หมายถึง	ปล่อยออกไปโดยตรงอย่างรวดเร็ว มุ่งตรงไป
<u>ตะกราม</u>	หมายถึง	กิจการที่ทำไปอย่างผลึผลามขาดการพิจารณาเนื่องใน

การบริโภคเป็นต้น

แตะ กัด จับ สูบ ฉก ดูด ขยี้ เป็นคำกริยาแสดงอาการทำร้าย

ด้วยปาก

ส่วนขยาย "อย่างตะกราม" ขยายคำกริยา "แตะ" แสดงความเร็วในขณะ

ทำกริยา

กระโดดจับ เป็นกริยาที่เกิดต่อเนื่องกันแสดงการเคลื่อนที่ที่รวดเร็วในขณะ "จับ"

โผสุบ เป็นกิริยาที่เกิดต่อเนื่องกัน แสดงการเคลื่อนที่ที่รวดเร็วในขณะที่ "สุบ"
 พุ่งฉก เป็นกิริยาที่เกิดต่อเนื่องกัน แสดงการเคลื่อนที่ที่รวดเร็วในขณะที่ "ฉก"
 คำขยาย "รวดเร็ว" ขยายคำกิริยา "ฉก" แสดงการเคลื่อนที่ที่รวดเร็วยิ่งขึ้น
 คำกิริยา "ดูด สูบ สูด" ในบางประโยคมีความหมายโดยนัย เช่น
 "พวกแกยังไม่รู้สึกตัวที่ถูกดูดเลือด"

(กบฏ "ความตายอันอาภัพ", หน้า 45)

"แต่พวกท่านสูบเหงื่อจากเราดูดเลือดจากเรา"

(กบฏ "เกิดจากทะเล", หน้า 71)

"ฉันเป็นประธานสูบโลหิตแห่งมนุษยชาติ"

(กบฏ "ประตู่", หน้า 188)

นายทุนเจ้าของใช้กลิ่นแก๊สครอบครวนาง เพื่อที่จะสูบที่ดินเอาไปหมด

(แสงดาวแห่งศรัทธา "แสงดาวแห่งศรัทธา", หน้า 7)

ดูด หมายถึง สูบด้วยปาก

สูบ หมายถึง ดูดกดให้ลมผ่านไป ดูดเข้าไป

สูด หมายถึง จับเอาไว้ในปาก

ดูด สูบ ผู้เขียนหมายถึง แสวงหาผลประโยชน์จากผู้อื่นอย่างไม่ชอบธรรม

สูบ ผู้เขียนหมายถึง รวบเอาสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นของตนทันทีที่ทำได้

ดูด สูบ สูด เป็นคำกิริยาที่ผู้เขียนใช้ความหมายโดยนัยในการสื่อสาร

จี้

เขาเตรียมจี้ลงบนตาอีกข้างของฉัน

(กบฏ "บาดแผลกลางอากาศ", หน้า 50)

เขาใช้ปลายนุหรีแดงวาบจี้ลงบนตาฉัน

(กบฏ "บาดแผลกลางอากาศ", หน้า 50)

จี หมายถึง กด หรือ จ่อด้วยไฟ หรืออาวุธ

จี เป็นคำกริยาแสดงการทำร้ายด้วยของมีคม หรือไฟ หรือสิ่งที่ร้อนจัด ๆ

ยิง

ทันใดผมกระตุกรีวอลเวอร์แมกนัม .44 ยิงไปที่อ้ายหมอนั้น

(กบฏ "ฆาตกร", หน้า 79)

ผมถูกยิงที่ไหล่ซ้าย ครูเขียวถูกยิงที่บริเวณลำตัว 2 แห่ง

(สำนักขบถ "กระแสนิยมทำลายสิ่งกีดขวาง" หน้า 27)

ยิง หมายถึง ส่งกระสุนออกไปด้วยกำลังคินมิน หรือลมอัดดัน ทำให้อาวุธเช่น

ลูกศรหรือลูกปืนแล่นออกไปโดยแรง

ยิง เป็นคำกริยาแสดงการทำร้ายทำลายด้วยอาวุธ เช่น ยิง

บางประโยคผู้เขียนใช้คำขยายคำกริยา "ยิง" ได้แก่ กระหน้ายิง ระดมยิง

"ผมอยากลากปืนเข้าไปแล้วกระหน้ายิงพวกมัน"

(กบฏ "มันเป็นเพียงอุบัติเหตุ", หน้า 120)

"พม่าย้อนกลับมาตั้งปืนใหญ่จังก้าที่วัดพระเมรุ ซึ่งอยู่ทางทิศเหนือของกรุงเทพฯ

ระดมยิงเอาพระราชวัง

(นายชนมดิม, หน้า 34)

กระหน้า ระดม หมายถึง ช้ำ ๆ ลงอย่างหนัก รวมพร้อม ๆ กันอย่างรีบด่วน

คำขยาย "กระหน้า ระดม" ขยายคำกริยา "ยิง" แสดงความถี่ที่ทำซ้ำ ๆ กัน

ในระยะเวลากระชั้นชิด

คำกริยา "ยิง" ในบางประโยคมีความหมายโดยนัย เช่น

ชายร่างอ้วนยิงคำพูดตียับต่อหน้าสารวัตร

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ที่เห็นและเป็นอยู่" หน้า 72)

ยิง ผู้เขียนหมายถึง พูดเร็ว พูดมาก ๆ ดิด ๆ กัน

ขนมต้มรอจังหวะปล่อยหมัดเค็ดมานานาน จึงค่อย ๆ ยิงกราดก้ำขึ้น คลำเบาเข้าหา
ด้วยความระไวระวังบ้าง

(นายขนมต้ม, หน้า 75)

क्रमวยป่าไมก็ปรีเข้ามาประชิดยิงหมัดตรงหนึ่ง สอง ตามทันใด หมัดที่ยิง
ออกนั้น รุนแรง

(นายขนมต้ม, หน้า 232)

क्रमวยโคราชปรีเข้ายิงหมัด 3 ทีซ้อน ๆ

(นายขนมต้ม, หน้า 457)

ยิง ผู้เขียนหมายถึง ฟุ้งหรือส่งหมัดออกไปโดยแรงและเร็ว

ยิง เป็นคำกริยาที่ผู้เขียนใช้ความหมายโดยนัยในการสื่อสาร

กรีด เขื่อน เขียด บาด พัน ตัด

ที่เสี่ยงอาจใช้มีดโกนกรีดเดียว

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ผลพวงแห่งพิชพันธุ์", หน้า 81)

เด็กหนุ่มกัดฟันกรอด กรีดเลือดตัวเอง

(นายขนมต้ม, หน้า 559)

แต่คมมีดไม่สามารถกระชากเขื่อน เนื้อผ้าให้ขาด

(กบฏ "เกิดจากทะเล", หน้า 74)

ถ้าฉัน เขียด เนื้อตัวเองได้โดยไม่เจ็บปวดก็คงเขียดให้เด็กที่นำสมเพชเหล่านั้น

กินบ้าง

(กบฏ "บาดแผลกลางอากาศ", หน้า 61)

เศษแก้วบาดฝ่าเท้า เลือดไหล ไกรกพอกัม เก็บกลับถูกบาดที่ฝ่ามืออีก

(กบฏ "หัวใจที่บาดเจ็บ", หน้า 23)

มันเงื้อขึ้นพันลงหมายหัวเจ้าเข้ม

(นายขนมต้ม, หน้า 247)

ที่ขัดขึ้นก็จุดไฟ เผาขี้ข้าวเอาดาบตัดหัว

(นายขนมต้ม, หน้า 23)

กรีด หมายถึง ใช้คมมีดขีดให้เป็นรอย

เนียน หมายถึง เชือก เถือ

กระชาก หมายถึง ชักเข้ามาโดยเร็วและแรง

เชือด หมายถึง ใช้ของมีคม เช่น มีด โกงตัดให้ลึกเข้าไปในเนื้อ

บาด หมายถึง ทำให้เป็นแผลหรือรอยขีดข่วนด้วยของมีคม

ฟัน หมายถึง ฟาดด้วยของมีคม

ตัด หมายถึง ทำให้ขาด บั่น ทอนด้วยของมีคม

กรีด เนียน เชือด บาด ฟัน ตัด เป็นคำกริยาแสดงการทำร้ายด้วยของมีคม

กระชากเนียน เป็นคำกริยาที่เกิดต่อเนื่องกันและให้ภาพที่แสดงการใช้กำลังและ

ของมีคมเพื่อทำร้ายหรือทำลาย

คำกริยา "บาด" ในบางประโยคมีความหมายโดยนัย เช่น

เสียงตะโกนของชายฉิวคล้าที่ร้องว่า "กูจะฆ่ามัน กูไม่ไป" ดังแว่วเป็นระยะ

จากในรถเหมือนคนวิกลจริตดังบาดความรู้สึกของผู้พบเห็นแทบทุกคน

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ที่เห็นและเป็นอยู่", หน้า 73)

เขาพูดเสียงกระชากไม่รู้แม้แต่น้อยว่าเสียงนั้นบาดหัวใจผู้เป็นเมียยิ่งนัก

(คนตกงาน "แสงสว่างที่ทรางไฟ", หน้า 28)

บาด ผู้เขียนหมายถึง ทำร้ายความรู้สึกหรือทำร้ายจิตใจ

เมื่อทนแรกคอไม้หัก ปีค่อ ๆ มาท้องของแกก็อึดแน่นด้วยขนมสึบาดตาเสมอ

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ผลพวงแห่งพิชพันธุ์", หน้า 76)

เสียงของมันจะดังบาดหูคนฟังทั่วไป

(สำนึกขบถ "บางตอนของบทเพลง", หน้า 33)

บาด ผู้เขียนหมายถึง สะดุดตา ชัดตา ชัดหู ระคายหู

ขาด เป็นคำกริยาที่ผู้เขียนใช้ความหมายโดยนัยในการสื่อสาร
บางประโยคมีคำขยายหรือส่วนขยายคำกริยา "พัน" ได้แก่ กระหน้าพัน...ไม่ยั้ง
ทวีพัน...ไม่หยุดยั้ง พัน...รวดเร็ว พัน...รุนแรงรวดเร็ว พัน...ไม่นับ
พัน...เต็มเหนี่ยว

ต้นไม้แห้งถูกขวานในมือของเขา กระหน้าพัน ลงไป ไม่ยั้ง

(สำนึกขบถ "พิณแสนสาย", หน้า 61)

ลูกครูเสาร์ ทวีพัน ไม่หยุดยั้ง

(นายขนมต้ม, หน้า 216)

ครูเผ่าสืบเท้าเพียงก้าวเดียวและ พันสลับหนึ่งสองรวดเร็ว

(นายขนมต้ม, หน้า 518)

เจ้าดำก็เผ่นถึงตัวเจ้าเปเลวพร้อมกับพันดาบลง รุนแรงรวดเร็ว

(นายขนมต้ม, หน้า 545)

ทหารพม่าก็กรูเข้ามา พันมะขามไม่นับ

(นายขนมต้ม, หน้า 545)

ชายชรายกมือกำมีดสั้นระริกขึ้นสุดแรง เงือพันฉับลงบนท่อนขาซ้ายเต็มเหนี่ยว

(กบฏ "เกิดจากทะเล", หน้า 73)

กระหน้า หมายถึง ช้า ๆ ลงอย่างหนัก

ไม่ยั้ง หมายถึง ไม่ยั้งกำลังที่ใช้กระทำกริยาใดกริยาหนึ่ง

ไม่หยุดยั้ง หมายถึง ทำกริยาใดกริยาหนึ่งช้า ๆ กันหลายครั้งอย่างต่อเนื่อง

ทวี หมายถึง เพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ

ไม่นับ หมายถึง มากจนนับจำนวนไม่ได้

รุนแรง หมายถึง หนักไป แรงไป

เต็มเหนี่ยว หมายถึง เต็มแรง

รวดเร็ว หมายถึง ไว ริบ ต่วน

คำขยาย "กระหน่ำ รุนแรง เต็มเหนี่ยว และส่วนขยาย "ไม่ยั้ง" ขยาย คำกริยา "ฟัน" แสดงการใช้กำลังรุนแรงยิ่งขึ้น

คำขยาย "กระหน่ำ ทวี" และส่วนขยาย "ไม่หยุดยั้ง ไม่นับ" ขยายคำกริยา "ฟัน" แสดงความถี่ที่ทำซ้ำกันหลายครั้งติด ๆ กัน

คำขยาย "รวดเร็ว" ขยายคำกริยา "ฟัน" แสดงการเคลื่อนไหวที่รวดเร็ว บางประโยคมีคำกริยาที่แสดงการเคลื่อนที่ที่รวดเร็วคำอื่นใช้ซ้อนกับคำกริยา "ฟัน" ได้แก่ ฟัน โถม ตวัดฟัน โหมฟัน จูโจมฟัน

ตามของเจ้า เทียบที่ฟันโถมมา

(นายขนมต้ม, หน้า 217)

เจ้าชุกกลับตวัดฟันย้อนตาม

(นายขนมต้ม, หน้า 217)

क्रमวย โคราช โหมฟันไล่ครุ เสาร์กับครุทองอยู่

(นายขนมต้ม, หน้า 475)

เจ้ามิ่งจูโจมฟันด้านข้างครุสุกบ้องไว้

(นายขนมต้ม, หน้า 517)

โถม หมายถึง โปะเข้าไปอย่างรวดเร็ว

ตวัด หมายถึง เหวี่ยงไปโดยเร็ว

โหม หมายถึง ทะยาน ระดม จูโจม โถมเข้าไป

จูโจม หมายถึง เข้ากระทำโดยไม่ให้รู้ตัว กรากเข้าไป โจมตีโดยไม่ทัน

ให้รู้ตัว

คำกริยา "โถม ตวัด โหม จูโจม" ผู้เขียนใช้ปรากฏร่วมกับคำกริยา "ฟัน" แสดงถึงการเคลื่อนที่หรือเคลื่อนไหวที่รวดเร็ว บางประโยคมีคำกริยาที่แสดงการใช้กำลังรุนแรงคำอื่นใช้ซ้อนกับคำกริยา "ฟัน" ได้แก่ จ้วงฟัน

ไม้ทวิฟันของครุสุกจ้วงฟันลงอีก

(นายขนมต้ม, หน้า 475)

จ้วง หมายถึง เจื่อสุดแขนแล้วตีหรือฟันลงไป

คำกริยา "จ้วง" ผู้เขียนใช้ซ้อนกับคำกริยา "ฟัน" แสดงถึงการใช้กำลังรุนแรง ในการทำร้ายหรือทำลาย บางประโยคมีคำขยายหรือส่วนขยายที่แสดงการใช้กำลังรุนแรง หรือการเคลื่อนไหว หรือเคลื่อนที่ที่รวดเร็ว ขยายคำกริยาเหล่านี้อีกด้วย ได้แก่ โถมฟัน...สุดตัว โถม...ฟัน...สุดแรง ฟันโถม...เป็นจักรฟัน โถม...ฟันทันที

มันปราดเข้า โถมฟันสุดตัว

(นายชนมดัม, หน้า 218)

ดาบคู่ในมือ โถมขึ้นฟันพร้อมกันสุดแรง

(นายชนมดัม, หน้า 256)

ดาบของเจ้า เทียบที่ ฟัน โถมมา เป็นจักรฟัน

(นายชนมดัม, หน้า 217)

ครูสุก โถมรุกฟันทันที

(นายชนมดัม, หน้า 473)

สุดตัว หมายถึง สุดกำลัง สุดแรง

สุดแรง หมายถึง ใช้แรงทั้งหมดที่มีอยู่กระทำกริยาใดกริยาหนึ่ง

เป็นจักรฟัน หมายถึง ว่องไว รวดเร็ว

ทันที หมายถึง ทันใด ในขณะนั้น

คำขยาย "สุดตัว สุดแรง" ขยายคำกริยา "โถมฟัน" แสดงการใช้กำลังที่รุนแรง เพื่อทำร้ายหรือทำลาย

คำขยาย "ทันที" ส่วนขยาย "เป็นจักรฟัน" ขยายคำกริยา "โถมรุกฟัน ฟัน โถม" แสดงการเคลื่อนไหวหรือเคลื่อนที่ที่รวดเร็วยิ่งขึ้น

คว้าน

ใครคนหนึ่ง เสือกดาบเข้า คว้าน ตรงร่มผ้าที่แดงฉานด้วยเลือด

(นายชนมดัม, หน้า 25)

คว้าน หมายถึง ไซ้ของมีคมแหะให้กว้างหรือเป็นช่อง

คว้าน เป็นคำกริยา แสดงการทำร้ายหรือทำลายด้วยของมีคม

แทง

เจ้า เข้มถูกแทง เข้าราวนม

แทง หมายถึง เอาของแหลม ๆ ทิ่มหรือปัก กระทั่ง ทะลวงเข้าไป

แทง เป็นคำกริยาแสดงการทำร้ายหรือทำลายด้วยของแหลมมีคม เป็นต้น
บางประโยคผู้เขียนใช้คำกริยาที่แสดงการทำร้ายด้วยกำลังรุนแรงคำอื่นซ้อนกับคำกริยา
"แทง" ได้แก่ จ้วงแทง แทง เสือก ขวิดแทง

แกหยิบมิดเหน็บขึ้นมาใหม่ครั้งแรกตั้งใจจะจ้วงแทงมัน เมื่อมีโอกาส

(ภยภ "เกิดจากทะเล", หน้า 72)

"ดาบในมือซ้ายของเจ้าชุกก็แทง เสือก เข้าที่ชอกคอ

(นายขนมต้ม, หน้า 217)

หากแต่เหยื่อของมันมิใช่กว้างน้อย กลับ เป็นควาย เปลี่ยวที่พร้อมจะวาดโค้งเขา
ขวิดแทง เอาได้ทุกเมื่อ

(นายขนมต้ม, หน้า 595)

จ้วง หมายถึง เจ็วสุดแขนแล้วตีหรือฟัน เดิมแรง

เสือก หมายถึง ฟุ่งเลย ไสไป ฎไป

ขวิด หมายถึง อาการของสัตว์ใช้เขี้ยวหรือเขา เข้าทำร้าย

คำกริยา "จ้วง เสือก ขวิด" ผู้เขียนใช้ซ้อนกับคำกริยา "แทง" เป็นกริยา
ที่เกิดต่อเนื่องกัน แสดงการใช้กำลังรุนแรงเพื่อทำร้ายหรือทำลายด้วยของมีคม

คำกริยา "แทง" ในบางประโยคมีความหมายโดยนัย เช่น

จากข่าวเล็ก ๆ ในหนังสือพิมพ์ 2-3 ฉบับ แต่เสมือนอาวุธที่ทิ่มแทงขาดแผล
หญิงไปใหญ่หลวง

(สำนึกขบถ "ในอุ้งหัตถ์ของพระเจ้า", หน้า 72)

บ่อยครั้งที่ผมต้องสะดุ้ง เสือกต่อคำทักทายของคนรู้จัก หวาดเกรงต่อคำถาม
ที่ทิ่มแทงบาดแผลของตนเอง

(คนตกงาน "เรื่องของคนตกงานกับความว่างเปล่า",

หน้า 7)

ฉันทันกระดูกเร้า ๆ ท่ามกลางเสียงหัวเราะเหี้ยม ๆ ที่กระหน่ำแทงแก้วหู

(กบฏ "ความตายอันอาภัพ", หน้า 47)

ทิ่มแทง ผู้เขียนหมายถึง ทำร้ายจิตใจด้วยคำพูด

แทง ผู้เขียนหมายถึง เสียงดังบาดหู ดังกรอกหูซ้ำ ๆ กัน

ทิ่มแทง แทง เป็นคำกริยาที่ผู้เขียนใช้ความหมายโดยนัยในการสื่อสาร

ฆ่า ฆ่าฟัน สังหาร พิฆาต

"ฉันเตรียมแผนการฆ่าตัวตายไว้แล้ว"

(กบฏ "คืนแห่งความทรงจำ", หน้า 105)

"เวลาเข้าตาจนก็สามารถฆ่าฟันคนอื่นได้"

(กบฏ "คนตกเหว", หน้า 147)

"เจ้ากับข้าหาเรื่องโกรธแค้นอันใดต่อกันไม่ ไยต้องคิดฆ่าฟัน

(นายชนมดัม, หน้า 426)

ผมเตรียมพร้อมที่จะใช้เข็มฉีดยาเข้าเส้นเลือดตัวเอง เตรียมพร้อมที่จะสังหาร

มนุษยชาติ

(กบฏ "ตีมหาสารภาพ", หน้า 96)

กว่าจะหาจังหวะฆ่าได้เกือบจะถูกเขี้ยวมันพิฆาตก่อน

(นายชนมดัม, หน้า 109)

ฆ่า สังหาร พิฆาต หมายถึง ทำให้สิ่งมีชีวิตตาย

ฆ่าฟัน หมายถึง ทำให้สิ่งมีชีวิตตายหรือบาดเจ็บ

ฆ่า ฆ่าฟัน สังหาร พิฆาต เป็นกริยาแสดงการทำร้ายหรือทำลายชีวิต

ทำหั้น

คนสองคนกำลังจะทำหั้นกัน

(นายขนมต้ม, หน้า 90)

ทำหั้น หมายถึง เข้าพาดฟันให้แหลกไป ทำลายล้าง โจมตีให้ย่อยยับ

ทำหั้น เป็นกริยาแสดงการทำร้ายหรือทำลายด้วยกำลังรุนแรง บางประโยค

มีส่วนขยายคำกริยา "ทำหั้น" ได้แก่ทำหั้นเอาเป็นเอาตาย

ต่างก็รอดูยอดฝีมือของคนจะเข้าทำหั้นเอาเป็นเอาตายให้ชม

(นายขนมต้ม, หน้า 473)

พลันเสื่อสองตัวก็กระโจนเข้าทำหั้นกันเอาเป็นเอาตาย

(นายขนมต้ม, หน้า 567)

เอาเป็นเอาตาย หมายถึง ตั้งใจทำอย่างจริงจัง

เอาเป็นเอาตาย เป็นส่วนขยายที่แสดง เจตนารมณ์ของผู้กระทำกริยา

กำจัด

ฉันก็สามารถกำจัดตัวทากโบราณให้สาบสูญไปตัวหนึ่ง

(ภพ "ความตายอันอาภัพ", หน้า 45)

ใครหนอจะกำจัดความอูบาทว์ซึ่งเป็นวัฏจักรลงได้

(ภพ "เกิดจากทะเล", หน้า 73)

คนอย่างครูเขียวอย่างนายนกเอี้ยงมีอยู่ทุกหย่อมหญ้า เขาจะกำจัดให้สิ้นลงได้

อย่างไร

(สำนึกขบถ "กระแสดิ้นยอมทำลายสิ่งก็ควว้าง",

หน้า 28)

แต่ครูสุกกัฬลาด เพราะคิดว่า เพลงมวยแล เพลงดาบของตนจะกำจัดขนมต้มได้

(นายขนมต้ม, หน้า 530)

กำจัด หมายถึง ฆ่า ทำให้สิ้นไป ทำลาย ปราบ ขับไล่
กำจัด เป็นกริยาแสดงการทำลายให้สิ้นไปด้วยวิธีการต่าง ๆ

ทำลาย ทำลายล้าง

"ชายแก่ผู้นี้เป็นตัวการตัวหนึ่งที่ทำลายสันติภาพ"

(กบฏ "ไม่มีใครล้มตลอดกาล", หน้า 166)

"ผม่าคงต้องหาทางทำลายหนามยอกอก"

(นายขนมต้ม, หน้า 361)

เมื่อมันระเบิดอำนาจของมันรุนแรงมีแค่ทำลายล้างทุกสิ่งทุกอย่างที่ขวางหน้า

(กบฏ "วีรกรรมใต้ดิน", หน้า 12)

ต่อมาลองพยายามทัพไปปราบมอญถึงหงสาวดีและทำลายล้างชาวมอญจนตายยับ

(นายขนมต้ม, หน้า 15)

ทำลาย หมายถึง ทำให้พังกระจัดกระจาย แยกหัก ทำให้ฉิบหาย

ทำให้สิ้นไป

ล้าง หมายถึง ทำให้หมดสิ้นไป

ทำลายล้าง หมายถึง ฆ่าให้ตายหรือทำให้ฉิบหายจนหมดสิ้นด้วยวิธีการใด

วิธีการหนึ่ง

ทำลาย ทำลายล้าง เป็นกริยาแสดงการทำให้ตายหรือฉิบหายหรือเสียหายมาก ๆ
 ด้วยกำลังรุนแรง บางประโยคมีคำขยายคำกริยาแสดงอาการ "ทำลาย" ได้แก่ ทำลายย่อยยับ

องค์พระพุทธรูปถูกหรือคั่นถูกทำลายย่อยยับ

(นายขนมต้ม, หน้า 560)

ย่อยยับ หมายถึง บั่นบี้เสียหาย

คำขยาย "ย่อยยับ" ขยายคำกริยา "ทำลาย" แสดงสภาพความเสียหายมาก

ซึ่งเกิดจากการถูกทำลายด้วยกำลังรุนแรง

คำกริยา "ทำลาย" ในบางประโยคมีความหมายโดยนัย เช่น

"ผู้หญิงนั้นอย่างมากก็ฆ่าเพื่อน แต่ผู้ชายนั้นฆ่าเมืองทีเดียว

(นายขนมต้ม, หน้า 61)

"หากพูดออกมาแล้วไม่เข้าหูอย่าพูดดีกว่า อย่าฆ่าลายสมาริชา"

(นายขนมต้ม, หน้า 451)

ฆ่าลาย ผู้เขียนหมายถึง เสีย ทำให้เสีย

ฆ่าลาย เป็นคำกริยาที่ผู้เขียนใช้ความหมายโดยนัย ในการสื่อสาร

โค่น

ไอลายสร้อยเพ็่งผ่านสั่งเวียนมาทนเดียว และเป็นแซมเปียนเลยทันที เพราะหลังจากโค่นตัวเก่าเจ้าของตำแหน่งเดิมลงแล้ว ก็ไม่มีโค่นตัวไหนมากล้าเปรียบชนกันกับมัน

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ผลพวงแห่งพิชิตันธุ์", หน้า 80)

วันหนึ่งผมอาจต้องนั่งแทนที่ชายหมวดเพิ่ม และหาทางโค่นชายตัวเล็กให้ได้

(คนคดงาน "เรื่องของคนคดงานกับความว่างเปล่า", หน้า 13)

โค่น หมายถึง ทำให้ล้ม

โค่น ผู้เขียนหมายถึง ทำให้แพ้

โค่น เป็นคำกริยาที่ผู้เขียนใช้ความหมายโดยนัย ในการสื่อสาร

2.1.1.2 คำกริยาแสดงอาการเคลื่อนที่ที่ใช้กำลังรุนแรงหรือการเคลื่อนที่ที่รวดเร็ว คมทวน คันธู ใช้คำกริยานิพนธ์นี้เพื่อแสดงการเคลื่อนที่ที่ใช้กำลังรุนแรงหรือการเคลื่อนที่ที่รวดเร็วของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต โดยอาจใช้ทั้งคำเดี่ยว คำซ้อน บางประโยคอาจมีคำขยายคำกริยานิพนธ์นี้แสดงถึงการเคลื่อนที่ที่รวดเร็วยิ่งขึ้น หรืออาจมีคำกริยาบอกทิศทางมาขยายเพื่อให้ทราบรายละเอียดที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

กรู

ร่างของชายฉกรรจ์กรูเข้ามา 4-5 คน

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ระหว่งมูนกับปิ่น", หน้า 55)

ทหารพม่ากรูเข้ามาพันมะขามไม้ยับ

(นายขนมต้ม, หน้า 545)

กรู หมายถึง พร้อมกันเข้าไป (วิ่ง) ไปพร้อมกัน

กรู เป็นคำกริยาแสดงอาการเคลื่อนที่ไปอย่างรวดเร็วของสิ่งมีชีวิตจำนวนมากกว่าหนึ่ง

กราก

ฉันไม่เปิดช่องให้อ้าปากซ้ำสองกรากเข้าจับหัวของเขากะแทกกับผู้คนศรี

(กบฏ "หัวใจที่บาดเจ็บ", หน้า 32)

เจ้าเต็มกรากเข้ามาประคองเจ้า เปลวไว้

(นายขนมต้ม, หน้า 290)

กราก หมายถึง ตรงเข้าไปโดยเร็ว

กราก เป็นคำกริยาแสดงอาการเคลื่อนที่ไปอย่างรวดเร็วของสิ่งมีชีวิต บางประโยคผู้เขียนใช้คำขยายคำกริยา "กราก" ได้แก่ กราก...ทันที

เจ้าของบ้านกรากเข้ามาทวงค่าเข้าทันที

(คนคองาน "จิ้งจกแมงมุมไดโนเสาร์และเหยื่อ", หน้า 69)

ทันที หมายถึง ฉับพลัน ในขณะนั้น

คำขยาย "ทันที" ขยายคำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ "กราก" แสดงการเคลื่อนที่ที่รวดเร็วยิ่งขึ้น

ปราด

พามได้สติเขาเบี่ยงตัวปราดออกไป

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ระหว่างขุนกับปิ่น", หน้า 49)

ผมปราดเข้าไปประคอง

(สำนักขบถ "กำแหง", หน้า 8)

เจ้าหน้าที่ในเครื่องแบบบุรุษพยาบาลสองคนปราดเข้าเห็นยวรั้ง

(คนตักงาน "เหยื่อ", หน้า 25)

จึงจกสองตัวปราดเข้าหากัน

(คนตักงาน "จึงจกแมงมุมโดโนเสาร์และเหยื่อ",

หน้า 70)

เกิดปราดเข้าขวางคาบคมขวานในมือควัดฉับ

(นายขนมต้ม, หน้า 24)

ปราด หมายถึง แล่นอย่างฉับไว อากาที่ไปอย่างฉับไว

ปราด เป็นคำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ของสิ่งมีชีวิตอย่างรวดเร็ว บางประโยค

ผู้เขียนใช้คำขยายคำกริยา "ปราด" ได้แก่ ปราด...ทันที ปราด... ทันใด

เด็กที่เหลือก็ปราดเข้าแย่งทันที

(กฎ "ปรากฏการณ์สี่คล้า", หน้า 9)

เจ้าหนุ่มปราดเข้าหาทันที

(นายขนมต้ม, หน้า 392)

ครูเสาร์ปราดเข้ารับมือทันใด

(นายขนมต้ม, หน้า 473)

ทันที ทันใด หมายถึง ฉับพลัน ในขณะนั้น

คำขยาย "ทันที ทันใด" ขยายคำกริยา "ปราด" แสดงการเคลื่อนที่ที่รวดเร็ว

ยิ่งขึ้น

ปรี

นางเหมือนปรี เข้าจิกหัวผู้หญิงใบ้ เต็มเหนียว

(สำนึกขบถ "ในอุ้งหัตถ์ของพระเจ้า", หน้า 28)

ชายผู้ปรี เข้ามาบิတ်ข้อมือเจ้าดำไว้แน่น

(นายขนมต้ม, หน้า 48)

ปรี หมายถึง อากาการเคลื่อนที่ไปไม่รีรอ รี่

ปรี เป็นคำกริยาแสดงอาการเคลื่อนที่ที่รวดเร็วของสิ่งมีชีวิต บางประโยค ผู้เขียนใช้คำกริยาแสดงอาการเคลื่อนที่คำอื่นซ้อนกับคำกริยา "ปรี" ได้แก่ ปรีกรู

ตำรวจชุดหนึ่งออกรบมือปรีกรูเข้ามา

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ผลพวงแห่งพิชิตินธุ์", หน้า 82)

คำกริยา "กรู" ผู้เขียนใช้ซ้อนกับคำกริยา "ปรี" เพื่อแสดงการเคลื่อนที่ของสิ่งมีชีวิตที่มีจำนวนมากกกว่าหนึ่ง

เริ

พนักงานหญิงแต่งชุดกระโปรงยาวลากพื้นดินเดินเริเข้ามาหา

(กบฏ "ชาติกร", หน้า 77)

เด็กหนุ่มขาแข็ง สาวเจ้าตรงเริเข้ามา

(นายขนมต้ม, หน้า 293)

เริ หมายถึง เคลื่อนที่เข้าไปเรื่อยไม่รีรอ

เริ เป็นคำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ไปอย่างรวดเร็วของสิ่งมีชีวิต

กระโจน

ฉันทกระโจนออกจากวง

(กบฏ "बाटแผลกลางอากาศ", หน้า 55)

พิณลุกขึ้นแทบกระโจน

(สำนึกขบถ "พิณแสนสาย", หน้า 53)

ขนมต้มกระโจนตามขึ้นด้วย

(นายขนมต้ม, หน้า 54)

กระโจน หมายถึง กระโดดพุ่งลงไป แผ่นข้ามไป

กระโจน เป็นคำกริยาแสดงอาการเคลื่อนที่ที่รวดเร็ว บางประโยคผู้เขียน

ใช้คำขยายคำกริยา "กระโจน" ได้แก่ กระโจนพรวด...ทันที กระโจนผลุง

มันกระโจนพรวดเข้าหาทันที

(นายขนมต้ม, หน้า 358)

ผมกระโจนผลุงลงมาจากรถ

(กบฏ "ชาติกร", หน้า 90)

พรวด หมายถึง อาการที่ไปอย่างรวดเร็วโดยไม่ยั้ง

ทันที หมายถึง ฉับพลัน ในขณะนั้น

ผลุง หมายถึง อาการที่ทิ้งหรือปาส่งของไปโดยเร็ว หรือเคลื่อนที่ไปโดยเร็ว

ผู้เขียนใช้คำขยาย "พรวด ทันที ผลุง" ขยายคำกริยา "กระโจน" แสดงการ

เคลื่อนที่ที่รวดเร็วยิ่งขึ้น

โถม ถาโถม โถมถา

ผมก็โถมเข้าหาหล่อน

(กบฏ "ชาติกร", หน้า 81)

ขนมต้มกลับโถมคอกคู่กลางกระหม่อม

(นายขนมต้ม, หน้า 570)

เจ้าเพ็ชรโถมเข้ามาจับอ้าย เคราดกปล้ำแล้ววัด

(นายขนมต้ม, หน้า 594)

โถม หมายถึง โจน โผ เข้าไปอย่างรวดเร็ว ทุ่ม เทหรือรวมกำลังพุ่ง
เข้าใส่

โถม เป็นคำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ด้วยกำลังและความเร็ว บางประโยค
ผู้เขียนใช้คำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ที่รวดเร็วคำอื่นซ้อนกับคำกริยา "โถม" ได้แก่

โถมถา ถาโถม

พลัน ทหารติดตามทั้งสามก็ถาโถม เพลงดาบเข้ามาพร้อมกัน

(นายขนมต้ม, หน้า 95)

ร่างของมันที่สะอึก โถมถา กลับกระดอนคว้างออกไป

(นายขนมต้ม, หน้า 420)

ถา หมายถึง ถลา

คำกริยา "ถา" ผู้เขียนใช้ซ้อนกับคำกริยา "โถม" เป็นคำกริยาที่มีความหมาย
คล้ายกัน ใช้ซ้อนกันเพื่อเน้นความเร็ว

พลัน หมายถึง ทันที

คำขยาย "พลัน" ขยายคำกริยา "ถาโถม" แสดงการเคลื่อนที่ที่รวดเร็วยิ่งขึ้น

ถลา

เขาถลาล้มลง

(กบฏ "หัวใจที่บาดเจ็บ", หน้า 24)

เหยี่ยวทะเลถลาลง โฉบปลาผีสวยคิดกรงเล็บ

(กบฏ "เกิดจากทะเล", หน้า 67)

ชายหน้าชื่อถลาร่างลงมาที่พื้นปาร์เก้

(คนตงงาน "ป่านี้ม ปีนเนื้อและกระสุนกระดาศ")

หน้า 64)

ยอดมวยทำวิ่งถลาไปหลายศอก

(นายขนมต้ม, หน้า 172)

ถลา หมายถึง โผผวา ชวนหรือเซไปโดยเร็ว ถา

ถลา เป็นคำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ด้วยกำลังและความเร็ว บางประโยค
ผู้เขียนใช้คำขยายคำกริยา "ถลา" ได้แก่ ถลา...รวดเร็ว

มันถลาเข้าไปหารวดเร็ว

(นายขนมต้ม, หน้า 394)

รวดเร็ว หมายถึง ไว รีบ ค่วน

คำขยาย "รวดเร็ว" ขยายคำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ "ถลา" แสดงการเคลื่อนที่
ที่รวดเร็วยิ่งขึ้น บางประโยคผู้เขียนใช้คำกริยา "ถลา" ซ้อนกับคำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ที่
รวดเร็วคำอื่น ได้แก่ วิ่งถลา แล่นถลา

นัก น.ส.พ. วิ่งถลามาทที่ประตูลูกกรง

(กบฏ "คนตกเหว", หน้า 151)

หลายครั้งที่เธออยากแล่นถลากลับบ้าน

(สำนักขบถ "ในอุ้งหัตถ์ของพระเจ้า", หน้า 73)

วิ่ง แล่น หมายถึง ซอยเท้าถี่ ๆ ก้าวไปโดยเร็ว

คำกริยา "วิ่ง แล่น" ผู้เขียนใช้ซ้อนกับคำกริยา "ถลา" เป็นกริยาที่เกิด
ต่อเนื่องกัน แสดงการเคลื่อนที่ที่รวดเร็วยิ่งขึ้น

ถลัน

ฉันถลันเข้าประชิดโต๊ะอาหาร

(กบฏ "ขาดแผลกลางอากาศ", หน้า 61)

บุญมาถลันเข้าไปในกระท่อมอีกครั้ง

(คนตกงาน "วันฝนตก", หน้า 37)

ครูสุกถลัน เข้าชกหมัดตรง

(นายชนมดัม, หน้า 456)

ถลัน หมายถึง พรวดพราดเข้าไปหรือออกมาโดยไม่รี้งรอ ผลุนผลัน

ถลัน เป็นคำกริยาแสดงการเคลื่อนที่อย่างรวดเร็ว บางประโยคผู้เขียน

ใช้คำขยายกริยา "ถลัน" ได้แก่ รีบถลัน

หญิงแม่ลูกอ่อนรีบถลันออกจากมุ้ง

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ก่อนจะถึงจุดซวาล", หน้า 41)

รีบ หมายถึง เร่ง ตัวน เร็ว

คำขยาย "รีบ" ขยายคำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ "ถลัน" แสดงการเคลื่อนที่ที่รวดเร็วยิ่งขึ้น บางประโยคผู้เขียนใช้คำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ที่รวดเร็ว คำอื่นซ้อนกับคำกริยา "ถลัน" ได้แก่ ถลันพรวด

มันถลันพรวดขึ้นก่อนที่จะถึงตัว

(นายชนมดัม, หน้า 60)

พรวด หมายถึง อากาศที่ไปอย่างรวดเร็วโดยไม่ยั้ง

คำกริยา "พรวด" ผู้เขียนใช้ซ้อนกับคำกริยา "ถลัน" เป็นคำกริยาที่มีความหมายคล้ายกัน ใช้ซ้อนกันเพื่อเน้นความเร็ว

ทะยาน

เจ้าดำทะยานลูกโลมทั้งตัวพุ่ง เข้าหมายยอดอกคู่ต่อสู้

(นายชนมดัม, หน้า 56)

ครูสุกทะยาน เข้าเตะลำตัวเด็กหนุ่ม

(นายชนมดัม, หน้า 516)

ทะยาน หมายถึง แผ่นขึ้นไป โทนเข้าใส่ โจนเข้าใส่

ทะยาน เป็นคำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ด้วยกำลังและความเร็ว บางประโยคผู้เขียนใช้คำกริยาแสดงการเคลื่อนที่อย่างรวดเร็ว คำอื่นซ้อนกับคำกริยา "ทะยาน"

ได้แก่ พุ่งทะยาน แผ่นโผนโจนทะยาน โจนทะยาน

ผมแผ่นลงอย่างรวดเร็วผู้คนแตกตื่นอลหม่านวิ่งมาชิงรถวอลไวส์ดำของผม

ปิดกัญแจพุ่งทะยานออกประตูโรงแรม

(กบฏ "ชาติกร", หน้า 86)

นายสีแผ่นโผนโจนทะยานเข้ารถทำคู่ต่อสู้

(นายขนมต้ม, หน้า 247)

ครูสุกโจนทะยานเข้าทำดังเคย

(นายขนมต้ม, หน้า 461)

พุ่ง หมายถึง ปล่อยออกไปโดยตรง

แผ่น หมายถึง กระโดดโผนไปโดยไม่ร้องรอ

โผน หมายถึง อาการที่กระโดดเข้าไปทันที

โจน หมายถึง กระโดดไปโดยเร็ว แผ่นข้ามไป

พุ่งทะยาน เป็นกริยาที่เกิดต่อเนื่องกัน แสดงการเคลื่อนที่ที่รวดเร็ว

แผ่น โผน โจน เป็นคำกริยาที่มีความหมายคล้ายกับคำกริยา "ทะยาน" ผู้เขียน

ใช้คำกริยา "แผ่น โผน โจน" ซ้อนคำกริยา "ทะยาน" เพื่อเน้นการเคลื่อนที่ที่รวดเร็ว

แผ่น

ฉันแผ่นออกจากประตูห้อง

(กบฏ "ขาดแผลกลางอากาศ", หน้า 61)

เจ้าคนที่ เทลือแผ่นกันป่าราบ

(นายขนมต้ม, หน้า 85)

แผ่น หมายถึง กระโดดโผนไปโดยไม่ร้องรอ

แผ่น เป็นคำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ด้วยกำลังและความเร็ว บางประโยค

ผู้เขียนใช้คำขยายคำกริยา "แผ่น" ได้แก่ แผ่น...อย่างรวดเร็ว รีบแผ่น ทันใด...แผ่น

ผมแผ่นลงมาอย่างรวดเร็ว

(กฤษฎ "บาดแผลกลางอากาศ", หน้า 86)

ขนมต้มรีบ แผ่นขึ้นกระไต

(นายขนมต้ม, หน้า 226)

ทันไตเจ้าคำก็ แผ่นถึงตัวเจ้าเปลว

(นายขนมต้ม, หน้า 545)

รวดเร็ว หมายถึง เร็วไว

รีบ หมายถึง เร่ง ด่วน เร็ว ไม่รอช้า

ทันไต หมายถึง ฉับพลัน ในขณะนั้น

คำขยาย "รวดเร็ว รีบ ทันไต" ขยายคำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ "แผ่น" แสดงการเคลื่อนที่ที่รวดเร็วยิ่งขึ้น

คำกริยา "แผ่น" ในบางประโยคมีความหมายโดยนัย เช่น

นายเรื่องกับลูกชาย แผ่นกลับไปแล้ว

(สำนึกขบถ "ในอุ้งหัตถ์ของพระเจ้า", หน้า 69)

แผ่น ผู้เขียนหมายถึง รีบกลับไปทันที

แผ่น เป็นคำกริยาที่ผู้เขียนใช้ความหมายโดยนัยในการสื่อสาร

พรวด พรวดพราด

พัน เพชรลูกพรวดขึ้น

(นายขนมต้ม, หน้า 257)

เจ้าคำรู้ทำลูกขึ้นยืนพรวดพราด

(นายขนมต้ม, หน้า 386)

พรวด พรวดพราด หมายถึง อาการที่ไปอย่างรวดเร็วโดยไม่ยั้ง

พรวด พรวดพราด เป็นคำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ที่รวดเร็ว บางประโยค

ผู้เขียนใช้คำกริยาแสดงการเคลื่อนที่อย่างรวดเร็ว คำอื่นซ้อนกับคำกริยา "พรวดพราด"

ได้แก่ วิ่งพรวดพราด พรวดพราดวิ่ง

เกิดวีนพรวดพราด เข้ามาในห้อง

(นายขนมต้ม, หน้า 9)

ขนมต้มพรวดพราดวีนมาหนึ่งที่เก่า

(นายขนมต้ม, หน้า 58)

คำกริยา "พรวดพราด" ผู้เขียนใช้ซ้อนกับคำกริยา "วีน" เป็นกริยาที่เกิด
ต่อเนื่องกัน แสดงการเคลื่อนที่ที่รวดเร็วยิ่งขึ้น

กระชอก

ลมหนาวกระชอกผ่านมาวูบหนึ่ง

(กษฏ "วีรกรรมใต้ดิน", หน้า 11)

อย่าเป็นใบไม้แห้งที่รอลมกระชอกปลิดออกจากขั้ว

(แสงดาวแห่งศรัทธา "เหนือกาลเวลาและหัวใจ",

หน้า 17)

กระชอก หมายถึง กระแตก

กระชอก เป็นคำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ด้วยกำลังและความเร็ว บางประโยค
มีส่วนขยายคำกริยา "กระชอก" ได้แก่ กระชอกจัดขึ้น กระชอก...ไม่ขาดระยะ

ลมพายุกระชอกจัดขึ้น

(กษฏ "เกิดจากทะเล", หน้า 75)

ลมร้อนปลายฤดูนั้นร้ายกาจนัก มันพัดกระชอกมาไม่ขาดระยะ

(แสงดาวแห่งศรัทธา "แสงดาวแห่งศรัทธา", หน้า 11)

จัดขึ้น หมายถึง ยิ่งกว่าเดิม เกินปกติ มากกว่าเดิม

ไม่ขาดระยะ หมายถึง เกิดต่อเนื่องกันหลาย ๆ ครั้งติด ๆ กัน

คำขยาย "จัดขึ้น" ขยายคำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ "กระชอก" แสดงการใช้
กำลังรุนแรงยิ่งขึ้นซึ่งทำให้เคลื่อนที่เร็วขึ้น

คำขยาย "ไม่ขาดระยะ" ขยายคำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ "กระชอก" แสดง
ความถี่ที่ทำซ้ำ ๆ กันต่อเนื่องกันไป บางประโยคผู้เขียนใช้คำกริยาแสดงการเคลื่อนไหว
ที่รวดเร็วกว่า คำอื่นซ้อนกับคำกริยา "กระชอก" ได้แก่ สะบัดกระชอก

ลมร้อนสะบัดกระโชกปลิดเอาใบมะม่วงแห้ง ๆ ร่วงพรู

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ด้วยเลือดและชีวิต", หน้า 26)

สะบัด หมายถึง เคลื่อนไปหรือทำให้เคลื่อนไปเร็วและแรงเพื่อให้สิ่งที่ติดอยู่
หลุดออก พัดกระพือไป

คำกริยา "สะบัด" ผู้เขียนใช้ซ้อนกับคำกริยา "กระโชก" แสดงการเคลื่อนที่ที่
รวดเร็วด้วยกำลังรุนแรง

ฟุ้ง

ลูกคลื่นยักษ์หนุน เรือลอยฟุ้งขึ้น

(กบฏ "เกิดจากทะเล", หน้า 67)

เครื่องยนต์ถูกบังคับให้ติดและฟุ้งเหมือนลูกธนู

(กบฏ "ฆาตกร", หน้า 78)

ลูกดอกที่ทำด้วยไม้ไผ่เสียบขนไก่ฟุ้งออกจากพลู

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ด้วยเลือดและชีวิต", หน้า 27)

เลือดทะเลสีเหมือนน้ำฟุ้ง

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ระหว่างขุนกับปืน", หน้า 60)

เจ้าเปลวสะอึกตามราวลูกธนูฟุ้ง

(นายขนมต้ม, หน้า 256)

ฟุ้ง หมายถึง โผหรือเลือกตัวไปโดยแรง ปลิวออกไปโดยตรง ฉีกออกไป
โดยแรง ชัดของออกไปโดยแรง อากาศที่น้ำฟุ้งออกไป

ฟุ้ง เป็นคำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ด้วยกำลังและความเร็ว บางประโยค
ผู้เขียนใช้คำกริยาแสดงการเคลื่อนที่อย่างรวดเร็วคำอื่นซ้อนกับคำกริยา "ฟุ้ง" ได้แก่
ฟุ้งกระฉูด ทะเลสีไหลฟุ้ง ฟุ้งทะยาน

ชายชรายกมือกำมีดสั้นระริกขึ้นสุดแขน เจือพันฉับลงบนท่อนแขนซ้ายเต็มเหนียว
เลือดฟุ้งกระฉูดเหมือนน้ำฟู

(กบฏ "เกิดจากทะเล", หน้า 73)

ชั้นเหวี่ยงค้อนกระแทกเหล็กแหลมรูปเคียวตั้งสนั่น มือและสมองชาติก
เลือดพุ่งกระฉูดจากคอหอยเป็นก้อน

(กบฏ "คืนแห่งความทรงจำ", หน้า 114)

เลือดทะลักไหลพุ่งไปปะปนกับน้ำ

(กบฏ "ความคิดใต้น้ำ", หน้า 42)

ผมแผ่นลงอย่างรวดเร็ว ผู้คนแตกตื่นอลหม่าน รุ่งมายังรถวอลโว่สีดำ
ของผม บิดกุญแจพุ่งทะยานออกประตูโรงแรม

(กบฏ "ฆาตกร", หน้า 86)

กระฉูด หมายถึง อากาศที่ของเหลวพุ่งออกไปโดยแรง

ทะลัก หมายถึง พรั่งพรูออกมา พังออกมา

ทะยาน หมายถึง เหนือขึ้นไป โผนเข้าใส่ โจนเข้าใส่

คำกริยา "กระฉูด ทะลักไหล ทะยาน" ผู้เขียนใช้ซ้อนกับคำกริยา "พุ่ง"
แสดงการเคลื่อนที่ที่รวดเร็วยิ่งขึ้น

ทะลัก

เลือดทะลักชุ่มผ้าปูที่นอน

(กบฏ "ฆาตกร", หน้า 83)

เลือดทะลักเหมือนน้ำพุ่ง

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ระหว่างปูนกับหิน", หน้า 60)

เก้าอี้เหล็กถูกคว่ำไว้ในมือคน ๆ หนึ่งและกระหน้าตีอย่างไม่ยั้งเลือดทะลัก

อาบร่าง

(สำนึกขบถ "ให้ลูก", หน้า 49)

บุญมากระโดดแพลิวทียบส่วนหางของงูใหญ่ตัวนั้นฟาดจน เลือดทะลักออกจากปาก

(คนตกงาน "วันฝนตก", หน้า 35)

ทะลัก หมายถึง พรั่งพรูออกมา พังออกมา

ทะลัก เป็นคำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ที่รวดเร็ว บางประโยคผู้เขียนใช้
คำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ที่รวดเร็วคำอื่นซ้อนกับคำกริยา "ทะลัก" ได้แก่ แดกทะลัก
ทะลักระเบิด

ลูกกำนันเข็ดเหงื่อที่แดกทะลัก

(สำนิทบถ "กระแสดิ้นยอมทำลายสิ่งกีดขวาง",

หน้า 22)

ฉันพยายามที่สกัดกั้นเสียงกรีดร้องไม่ให้ทะลักระเบิดออกมา

(คนตกงาน "เหยื่อ", หน้า 22)

แดก ระเบิด หมายถึง ปะทุแตกออกไป ไหลออกมาเอง

คำกริยา "แดก ระเบิด" ผู้เขียนใช้ซ้อนกับคำกริยา "ทะลัก" เป็นกริยาที่
เกิดต่อเนื่องกัน แสดงการเคลื่อนที่ที่รวดเร็วด้วยกำลังที่รุนแรงยิ่งขึ้น

คำกริยา "ทะลัก" ในบางประโยคมีความหมายโดยนัย เช่น

"อย่า...อย่าปฏิเสธ ผมเองพอจะรู้หลังฉากของคุณดี ลินค้าฟุ่มเฟือยบ้า ๆ บอ ๆ

ที่ทะลักเข้าประเทศ เป็น เพราะฝีมือการยกมือที่โสโครกของคุณ

(กบฏ "คนตกเหว", หน้า 142)

ทะลัก ผู้เขียนหมายถึง มีสิ่งใดสิ่งหนึ่งเข้ามามากมายและรวดเร็ว

ทะลัก เป็นคำกริยาที่ผู้เขียนใช้ความหมายโดยนัยในการสื่อสาร

2.1.1.3 คำกริยาแสดงอาการที่ใช้เสียงดังรุนแรงกว่าปกติ

คมทวน คันธนู ใช้คำกริยาแสดงอาการชนิดนี้ บรรยายลักษณะอาการพูดของตัวละคร
ได้แก่ ตะโกน ตะคอก ตะเบ็ง ตวาด คำราม แผด แหกปาก ในบางประโยค
มีคำกริยาแสดงอาการสื่อสารคำอื่นซึ่งผู้เขียนใช้ซ้อนกับคำกริยาชนิดนี้ ได้แก่ ตะโกนถาม
ตะโกนด่า ตะโกนบอก ตะเบ็งตอบ ตะเบ็งบอก ตะคอกถาม ตะโกนเรียก
ตะโกนตอบ บางประโยคมีคำขยายคำกริยาแสดงอาการสื่อสารเหล่านี้ แสดงถึงการใช้
เสียงดังยิ่งขึ้น ได้แก่ ตะโกนก้อง ตะโกนกึกก้อง ตะโกนลั่น ตะโกนดัง ๆ ตะโกนกันขรม
ตะโกนสุดเสียง ตวาดก้อง ตวาด...ดั่งลั่น แผดดัง แผด...กระที่ม ดังหัวอย่างซุ่ม
ค่อไปนี่

ตะโกน

หมอตะโกน "พวกแกทั้งหมดออกไป"

(กบฏ "มัน เป็นเพียงอุบัติเหตุ", หน้า 132)

นางยมเคี้ยวหมากหยับ ๆ ตะโกนลงมา

(นายขนมต้ม, หน้า 265)

ตะโกน หมายถึง ออกเสียงดังกว่าปกติ

ตะโกน เป็นคำกริยาที่ใช้เสียงดังรุนแรงเปล่งออกมา บางประโยค มีคำขยาย หรือส่วนขยายคำกริยา "ตะโกน" ได้แก่ ตะโกนก้อง ตะโกนก็ก้อง ตะโกน...ดัง ๆ ตะโกน...ดังมาก ตะโกนสั้น ตะโกน...ขรม ตะโกนสุดเสียง

หุ่นตัวที่ 4 ตะโกนก้อง

(กบฏ "ไม่มีใครล้มตลอดกาล", หน้า 174)

ฉันตะโกนด่าเขาก็ก้อง

(กบฏ "ความตายอันอาภัพ", หน้า 46)

นางยมคงได้ยิน เสียงกระซิบจึงหยุดเงี้ยวฟังก่อนตะโกนถามตั้ง ๆ

(นายขนมต้ม, หน้า 348)

ชายหนุ่มลุกขึ้น เดินตะโกนด้วยเสียงดังมาก

(กบฏ "มัน เป็นเพียงอุบัติเหตุ") หน้า 127)

เกิดตะโกนสั้น

(นายขนมต้ม, หน้า 9)

เขียนนอกกระดานตะโกนกันขรม

(คนตงงาน "เรื่องของคนตงงานกับความว่างเปล่า",

หน้า 11)

"แกมันก้าวร้าวฉันทพอแรงแล้วนะโว้ย ออกไป"ตะโกนสุดเสียง

(กบฏ "มัน เป็นเพียงอุบัติเหตุ", หน้า 13)

ก้อง หมายถึง ดังสั้น สั่น ดังสะเทือน

กึกก้อง หมายถึง ดังมาก ดังสนั่น

ดัง ๆ หมายถึง ทำเสียงดังเกิดขึ้นอย่างแรง ดังเกิดเสียงอย่างแรง

ดังมาก หมายถึง ทำเสียงดังเกิดขึ้นอย่างแรงเกินปกติยิ่งขึ้น

สิ้น หมายถึง ทำให้ดัง กึกก้อง ดัง

ขรม หมายถึง เสียงเอ็ดอึง อึกทึก อึงมี เอ็ดตะโร

สุดเสียง หมายถึง ผู้แสดงกริยาใช้เสียงทั้งหมดที่มีตะโกนออกไป

คำขยาย "ก้อง กึกก้อง ดัง ๆ สิ้น ขรม" และส่วนขยาย "ดังมาก สุดเสียง"

ขยายคำกริยา "ตะโกน" แสดงการใช้เสียงที่ดังรุนแรงมากยิ่งขึ้น

ตะคอก

เขาตะคอกถามฉัน

(กฎ "ความตายอันอาภัพ", หน้า 47)

บุญทันสิ้นศีรษะช้า ๆ ตะคอกเสียงเฉียบขาด

(คนตกงาน "ป่านี่มีเงินเนื้อและกระสุนกระตาศ", หน้า 64)

ตะคอก หมายถึง ตะวาด พูดด้วยเสียงดัง พูดกระซากเสียงดัง

ตะคอก เป็นคำกริยาที่แสดงการใช้กำลังเสียงดังรุนแรงเปล่งออกมา

ตะเบ็งเสียง

ฉันบาดเจ็บจนร้องโหยทวนตะเบ็งเสียงออกมา

(กฎ "ความตายอันอาภัพ", หน้า 50)

พันเพชรตะเบ็งเสียงบอกลูกชาย

(นายขนมต้ม, หน้า 536)

ตะเบ็งเสียง หมายถึง เปล่งเสียงให้ดัง แหดเสียงให้ดังเกินสมควร

ตะเบ็งเสียง เป็นคำกริยาที่แสดงการใช้กำลังเสียงดังรุนแรงเปล่งออกมา

ตวาด

พ่นตัวที่ 4 ตวาด

(กบฏ"ไม่มีใครล้มตลอดกาล", หน้า 160)

เสียงของนายอำเภอตวาดขึ้น

(สำนักขบถ "กระแสนิยมทำลายสิ่งกีดขวาง",

หน้า 18)

ตวาด หมายถึง คุกคามด้วยการแผดเสียง ทุ้มเต็มเสียง พุดเสียงดังด้วยความโกรธหรือเพื่อแสดงอำนาจให้อีกฝ่ายหนึ่งเกรงกลัว

ตวาด เป็นคำกริยาที่แสดงการใช้กำลังเสียงดังรุนแรงเพื่อข่มขู่ หรือแสดงความโกรธ บางประโยคมีคำขยายหรือส่วนขยายคำกริยา "ตวาด" ได้แก่ ตวาดก้อง ตวาด...ดัง ตวาด...ดังสิ้น ตวาดแว๊ด ตวาดเสียงเขียว

เสียงคันทูตวาดก้อง

(นายขนมต้ม, หน้า 43)

ครุสูกตวาดเสียงดัง

(นายขนมต้ม, หน้า 301)

ครุมวยตวาดเสียงดังสิ้น

(นายขนมต้ม, หน้า 418)

นายสอนตวาดแว๊ด

(นายขนมต้ม, หน้า 401)

ครุมวยโคราชตวาดเสียงเขียว

(นายขนมต้ม, หน้า 445)

ก้อง หมายถึง ดังสิ้น สิ้น ดังสะเทือน

ดัง หมายถึง ทำให้เสียงบังเกิดขึ้นอย่างแรง บังเกิดเสียงขึ้นอย่างแรง

สิ้น หมายถึง ทำให้ดัง กึกก้อง ดัง

แหวัด หมายถึง เสียงตะโกนแบบเสียงแหลม

เสียงเขี้ยว หมายถึง เสียงดังที่แสดงอารมณ์โกรธมาก

คำขยาย "ดัง" ขยายคำกริยา "ตวาด" แสดงถึงการใช้กำลังเสียงมากกว่าปกติ เปล่งออกมา

คำขยาย "ก้อง ลั่น" ขยายคำกริยา "ตวาด" แสดงถึงการใช้กำลังเสียงมากกว่าคำขยาย "ดัง" เปล่งออกมา

คำขยาย "แหวัด" ส่วนขยาย "เสียงเขี้ยว" ขยายคำกริยา "ตวาด" แสดงถึงการใช้กำลังเสียงดังเปล่งออกมาด้วยความโกรธ

แผด

เสียงเครื่องยนต์แผดดังขึ้น

(กบฏ "เกิดจากทะเล", หน้า 64)

ผมได้ยินเสียงดนตรีไฟฟ้าแผดเสียงกระหึ่ม

(กบฏ "ขาดกร", หน้า 77)

แผด หมายถึง เปล่งเสียงดังสนั่น

ดัง หมายถึง ทำให้เสียงบังเกิดขึ้นอย่างแรง บังเกิดเสียงขึ้นอย่างแรง

กระหึ่ม หมายถึง เสียงดังทึมอย่างน่ากลัว เสียงก้องกังวาน

แผด เป็นคำกริยาที่ทำให้บังเกิดเสียงดังรุนแรง

คำขยาย "ดัง กระหึ่ม" ขยายคำกริยาแสดงอาการ "แผด" แสดงการใช้กำลังเสียงที่ดังมากเปล่งออกมา

ไว

ฉันร้องไวให้สุดเสียง เพื่อระบายความในใจระเบิดอารมณ์ที่คั่งแค้นออกมา

(กบฏ "ความตายอันอาภัพ", หน้า 44)

ไวย หมายถึง เสียงร้องเรียกหรือขานรับอย่างดัง

ไวย เป็นคำกริยาที่ใช้เสียงดังเปล่งออกมา เพื่อแสดงความไม่พอใจ

2.1.2 คำกริยาแสดงความรู้สึกรุนแรง คมทวน คันธูใช้คำกริยาชนิดนี้ เพื่อแสดงความรู้สึกและอารมณ์ของตัวละคร ได้แก่ เกลียด จงเกลียดจงชัง ชัง ชิงชัง ขยะแขยง สะอิดสะเอียน โกรธ ชัง เคือง เตือดดาล แค้น อาฆาต พยาบาท ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

เกลียด

ฉัน เกลียดทุกอย่างที่เป็นส่วนประกอบของมัน

(กบฏ "หัวใจที่บาดเจ็บ", หน้า 20)

"ผมเกลียดครู... เกลียด...คนเมืองทุกคน"

(แสงดาวแห่งศรัทธา "แสงดาวแห่งศรัทธา", หน้า 9)

"ผม เกลียดกาแฟ เกลียดผู้คน แต่ขณะนี้ผมรู้สึก เกลียดความปวดในหัวมากกว่า"

(คนตกงาน "เรื่องของคนตกงานกับความว่างเปล่า",

หน้า 9)

เกลียด หมายถึง ไม่ชอบจนไม่ยากพบเห็น ชัง รังเกียจไม่ยากพบหน้า รังเกียจมาก

เกลียด เป็นคำกริยาแสดงความรู้สึกไม่พอใจอย่างรุนแรง บางประโยค ผู้เขียนใช้คำกริยาแสดงความรู้สึกรุนแรงคำอื่นซ้อนกับคำกริยา "เกลียด" ได้แก่ โกรธเกลียด จงเกลียดจงชัง

"แล้วที่คำไม่ โกรธเกลียดข้าหรือ"

(นายขนมต้ม, หน้า 533)

หล่อนจง เกลียดจงชังหญิงไป

(สำนึกขบถ "ในอุ้งหัตถ์ของพระเจ้า", หน้า 67)

โกรธ หมายถึง ขุ่นเคืองใจอย่างแรง ไม่พอใจอย่างรุนแรง
จงเกลียดจงชัง หมายถึง ผูกใจเกลียดชังอย่างยิ่ง
โกรธเกลียด เป็นคำกริยาแสดงความรู้สึกรุนแรง ที่เกิดต่อเนื่องกัน
จงเกลียดจงชัง เป็นคำกริยาที่แสดงความรู้สึกรุนแรงยิ่งกว่า "เกลียด"

ชัง ชิงชัง

"ข้าชิงชังศึกสงครามที่ทำให้ลูกพลัดพ่อ เมียพลัดผัว"

(นายขนมต้ม, หน้า 344)

เจ้าเปเลวมองขนมต้มด้วยสายตาชิงชัง

(นายขนมต้ม, หน้า 443)

ชัง หมายถึง เกลียด ไม่ชอบ

ชิงชัง หมายถึง เกลียดมาก ไม่ชอบมาก ๆ

ชิงชัง เป็นคำกริยาที่แสดงความรู้สึกรุนแรงมากกว่า "ชัง"

ขยะแยง สะอิดสะเอียน

ไม่มีอะไรที่มันจะขยะแยงเท่ามันอีกแล้ว

(คนตกงาน, เหยื่อ, หน้า 15)

ฉันรู้สึกขยะแยงผู้ชายและอวัยวะของเขาทุกส่วน

(คนตกงาน "เหยื่อ", หน้า 20)

ลมหายใจเหม็นเหมือนเนื้อมดเน่าทำให้ผมสะอิดสะเอียน

(กบฏ "ชาติกร", หน้า 82)

ขยะแยง หมายถึง เกลียดกลัว ไม่กล้าเข้าใกล้ สะอิดสะเอียน

รังเกียจมาก

สะอิดสะเอียน หมายถึง ชวนให้คลื่นไส้อย่างแรง ขยะแขยงด้วย

ความเกลียด

ขยะแขยง สะอิดสะเอียน เป็นคำกริยาแสดงความรู้สึกรังเกียจอย่าง

รุนแรง

โกรธ

ผม โกรธจนระงับไม่อยู่

(กฤษฎ "ศัพท์สาธิตภาพ", หน้า 102)

เจ้าเปลว โกรธตั้งโดนต่อ เสือต่อเข้าที่แก้ม

(นายขนมต้ม, หน้า 259)

โกรธ หมายถึง ชื่นเคืองใจอย่างแรง ไม่พอใจอย่างรุนแรง

โกรธ เป็นคำกริยาแสดงความรู้สึกไม่พอใจอย่างรุนแรงของตัวละคร

บางประโยคผู้เขียนใช้คำขยายคำกริยา "โกรธ" ได้แก่ โกรธกล้า โกรธจัด

ครูสุกเอี้ยวตัวตะดาบขนมต้มมาทางซ้ายนิรนามทันที อารมณ์คุกุ่นด้วย

โกรธกล้า

(นายขนมต้ม, หน้า 522)

ครูมวยร่างกึ่ง โกรธจัด

(นายขนมต้ม, หน้า 578)

กล้า หมายถึง ทาญ แข็ง รุนแรง แกร่ง

จัด หมายถึง ยิ่ง เกินปรกติมาก มาก แก่

คำขยาย "กล้า จัด" ขยายคำกริยาแสดงความรู้สึก "โกรธ" แสดงความ

รู้สึกโกรธมาก บางประโยคผู้เขียนใช้คำกริยาแสดงความรู้สึกไม่พอใจ คำอื่น ๆ

ชอนกับคำกริยา "โกรธ" ได้แก่ โกรธขឹង โกรธเคือง

"ขออย่าให้เอ็ง โกรธขឹង"

(นายขนมต้ม, หน้า 298)

"พี่โกรธเคืองเรื่องอะไร"

(นายขนมต้ม, หน้า 348)

ซึ้ง หมายถึง โกรธ เคือง แค้น

เคือง หมายถึง ไม่พอใจเพราะชกสู้ศึกโกรธ

โกรธ ซึ้ง เคือง เป็นคำกริยาที่มีความหมายคล้ายกัน แสดงความรู้สึกไม่พอใจอย่างรุนแรง

คำกริยา "ซึ้ง" เคือง" ผู้เขียนใช้ซ้อนกับคำกริยา "โกรธ" เพื่อเน้นความรู้สึกไม่พอใจอย่างรุนแรง บางประโยคมีคำกริยาแสดงความรู้สึกรุนแรงคำอื่นซ้อนกับคำกริยา "โกรธ" ได้แก่ โกรธเกรี้ยว โกรธแค้น และมีคำขยายคำกริยาเหล่านี้อีกด้วย ได้แก่ โกรธเกรี้ยวมาก โกรธแค้นเป็นทวีคูณ

ครูสุก โกรธเกรี้ยวมาก

(นายขนมต้ม, หน้า 504)

ขนมต้มได้ฟังท่าทายเป็นที่ยึดมั่นในที่ ยี่งนึก โกรธแค้นเป็นทวีคูณ

(นายขนมต้ม, หน้า 571)

เกรี้ยว หมายถึง อากาที่แสดงความเดือดดาลหรือโกรธมาก

มาก หมายถึง ไม่น้อย

เป็นทวีคูณ หมายถึง มีจำนวนหรือปริมาณเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

โกรธเกรี้ยว เป็นคำกริยาที่มีความหมายคล้ายกัน เมื่อใช้ซ้อนกันจะแสดงความไม่พอใจที่รุนแรงยิ่งกว่าคำกริยา "โกรธ"

คำขยาย"มาก" และส่วนขยาย "เป็นทวีคูณ" แสดงความไม่พอใจที่รุนแรงยิ่งขึ้น

เดือดดาล

ขนมต้มอดใจหายใจไม่ได้ แล้วเลือกรักแผ่นดินที่แอบแฝงอยู่ก็ เดือดดาล

ดั่งน้ำต้องไฟ .

(นายขนมต้ม, หน้า 558)

เดือดดาล หมายถึง โกรธมาก

เดือดดาล เป็นคำกริยาแสดงความรู้สึกไม่พอใจอย่างรุนแรง

แค้น

บุญมา คั่งแค้นจน เสียคน

(คนตกงาน "วันฝนตก", หน้า 36)

แค้น หมายถึง โกรธเจ็บใจอยู่ไม่หาย คับใจ

คั่ง หมายถึง ประดังเข้ามา

แค้น เป็นคำกริยาแสดงความรู้สึกไม่พอใจอย่างรุนแรง

คำกริยา "คั่ง" ขยายคำกริยา "แค้น" แสดงถึงความรู้สึกไม่พอใจอย่างรุนแรงมาก บางประโยคผู้เขียนใช้คำกริยาที่แสดงความรู้สึกรุนแรงคำอื่นซ้อนกับคำกริยา "แค้น" ได้แก่ ชั่งแค้น โกรธแค้น เดือดแค้น เคืองแค้น

ลูงหวังเกิดอารมณ์ฮึดฮัดขึ้นมา ชั่งแค้นคนไทยด้วยกัน

(กบฏ "เกิดจากทะเล", หน้า 70)

"โจทก์กำลังเป็นบ้า โกรธแค้นพวกจำเลยจน เลือดเข้าตา"

(กบฏ "ไม่มีใครล้มตลอดกาล", หน้า 174)

แม่สังเลใจรู้สึกโกรธแค้นอ้ายพวกข้างใน

(สำนึกขบถ "ให้ลูก", หน้า 48)

"แต่ถ้ามัน รุกรานฉันก็ต้อง เดือดแค้น"

(นายขนมต้ม, หน้า 270)

เขาฆ่าเลื่องด้วย เคืองแค้น

(คนตกงาน "บนชนปีกที่จึกต้อง โบยบิน", หน้า 74)

ชั่ง หมายถึง โกรธ เคือง แค้น

โกรธ หมายถึง พุ่นเคืองใจอย่างแรง ไม่พอใจอย่างรุนแรง

เดือด หมายถึง โกรธมาก

เคือง หมายถึง ไม่พอใจ เพราะชักรู้สึกโกรธ

คำกริยา "ซึ้ง โกรธ เตือด เคือง" ผู้เขียนใช้ซ้อนกับคำกริยา "แค้น"
และ เป็นคำกริยาที่มีความหมายคล้ายกัน ใช้ซ้อนกัน เพื่อเน้นความรู้สึกที่รุนแรงให้
เด่นชัดยิ่งขึ้น

อาฆาต พยาบาท

"ฉันอาฆาตมันจนตาย"

(นายชนมดัม, หน้า 62)

"ฉันพยาบาทมัน"

(นายชนมดัม, หน้า 75)

อาฆาต พยาบาท หมายถึง ปองร้าย จองเวร เพราะผูกใจเจ็บหรือ
แค้นใจ ผูกใจเจ็บอยากแก้แค้น

อาฆาต พยาบาท เป็นคำกริยาแสดงความรู้สึกไม่พอใจและจองเวร
ผู้หนึ่งผู้ใดรุนแรง บางประโยคผู้เขียนใช้คำกริยาแสดงความรู้สึกทั้งสองคำซ้อนกัน
ได้แก่ อาฆาตพยาบาท

คนเช่นนี้ลองได้อาฆาตพยาบาทแล้วยากยิ่งที่จะเลิกรา

(นายชนมดัม, หน้า 270)

อาฆาต พยาบาท เป็นคำกริยาที่มีความหมายคล้ายกันผู้เขียนใช้ซ้อนกัน
เพื่อเน้นความรู้สึกที่รุนแรงให้เด่นชัดยิ่งขึ้น บางประโยคผู้เขียนใช้คำกริยาแสดง
ความรู้สึกที่รุนแรงคำอื่นซ้อนกับคำกริยาแสดงความรู้สึก "อาฆาต" ได้แก่ อาฆาต-
มาดร้าย อาฆาตแค้น

ดวงตา ไปนของมันจ้องดูเขาราวกับอาฆาตมาดร้าย

(คนตงงาน "วันฝนตก", หน้า 35)

"คนอย่างครูสุกกับอ้ายเปลวต่างหากที่เข้าควรวาอาฆาตแค้น"

(นายชนมดัม, หน้า 533)

มาดร้าย หมายถึง มุ่งที่จะทำไม่ดีต่อผู้หนึ่งผู้ใด

แค้น หมายถึง โกรธเจ็บใจอยู่ไม่หาย

คำกริยา "มาดร้าย แค้น" ผู้เขียนใช้ซ้อนกับคำกริยา "อาฆาต" และเป็นคำกริยาที่มีความหมายคล้ายกันใช้ซ้อนกัน เพื่อเน้นความรู้สึกที่รุนแรงให้เด่นชัดยิ่งขึ้น

2.1.3 คำกริยาแสดงสภาพความเสียหายรุนแรง คมทวน คันธนู ใช้คำกริยาแสดงสภาพชนิดนี้ เพื่อแสดงสภาพความเสียหายอย่างรุนแรงของสิ่งต่าง ๆ ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

พินาศ

ผู้ใหญ่จันทร์คิดอยู่ตลอดเวลาว่า นับแต่นี้ต่อไปอิทธิพลของแกและเจ้าหน้าที่ต้องถูกทำตายแล้ว และมันจะต้องพินาศกันไปข้างหนึ่งระหว่างชาวบ้านกับพวกแกใช้...มันต้องพินาศกันไปข้างหนึ่ง ชาวบ้านเริ่มคิดเหมือนกันขณะนี้

(สำนึกขบถ "พิณแสนสาย", หน้า 65)

"กรุงศรีอยุธยาถึงคราวพินาศแน่"

(นายขนมต้ม, หน้า 557)

พินาศ หมายถึง ฉิบหาย ย่อยยับ แตกทำลาย

พินาศ เป็นคำกริยาแสดงสภาพที่เสียหายรุนแรง

แหลกกลาญ แหลกเหลว แหลกละเอียด

"กรุงศรีอยุธยา เห็นที่จะแหลกกลาญตั้งลูกกระท้อน"

(นายขนมต้ม, หน้า 206)

"เกิดพม่ามันบุกเข้ามาป่าไมกมิแหลกกลาญหรือนี่"

(นายขนมต้ม, หน้า 364)

บาดแผลที่ไหลซำยซึ่งถูกกระสุนเจาะควำนจนกระดูกแหลกเหลว เป็นอุปสรรค
ที่สำคัญที่สุด

(สำนึกขบถ "พิณแสนสาย", หน้า 63)

ระเบิดเวลาที่ห่อวางไว้เพื่อจุดชนวนสังหารคนอื่นกลับระเบิดใส่พอง
แหลกระเอียด เสียก่อน

(กบฏ "ความคิดได้นำ", หน้า 40)

แหลกลาญ หมายถึง ย่อยยับ ป่นปี้

แหลกเหลว หมายถึง ย่อยยับไม่เป็นที่เป็นอัน และทะเล

แหลกละเอียด หมายถึง ย่อยยับจนเป็นผงเล็ก ๆ ป่นปี้หมด

แหลกลาญ แหลกเหลว แหลกละเอียด เป็นคำกริยาแสดงสภาพที่เสียหาย

รุนแรง

แตกกระจาย แตกกระจาย ขาดกระจาย

กองขยะแตกกระจายจนทะเล

(กบฏ "ปรากฏการณ์สี่คลำ", หน้า 10)

"ข้าอยากจะหักด่านทุกด่านให้มันแตกกระจาย"

(นายขนมต้ม, หน้า 81)

แต่แล้วแกกลับต้องฉีกมันขาดกระจาย

(กบฏ "ปรากฏการณ์สี่คลำ", หน้า 4)

เคียวในมือของพวกเขาจะคบกริบ จนเชือดฟันให้ความทุบช้ำขาดกระจาย

(กบฏ "คืนแห่งความทรงจำ", หน้า 106)

แตก หมายถึง แยก ทำลาย ระเบิด กระจายออก

ขาด หมายถึง แยกออกจากกัน เพราะถูกดึง ดัดหรือฉีก เป็นต้น

กระจาย หมายถึง แยกกันออกไปคนละทิศละทาง แยกแยกออกจากกัน

ไปในที่ต่าง ๆ

กระจาย หมายถึง กระจายออกยังไม่เป็นระเบียบ
 แดก ขาด เป็นคำกริยาแสดงสภาพที่เสียหายของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
 กระจาย กระจาย เป็นคำกริยาแสดงสภาพที่เสียหาย อย่างไม่เป็นระเบียบ
 ผู้เขียนใช้คำกริยา "กระจาย กระจาย" ขยายคำกริยา "แดก ขาด" เพื่อแสดง
 สภาพที่เสียหายที่รุนแรงยิ่งขึ้น

ทะเลาย พังทลาย ถล่มทลาย
 แสงดาวยีนตัวแข็งทื่อ เป็นหน้าทื่อ ซ่อนหยาดน้ำตาที่วิ่งทะเลวลงสิ้นกระบอกตา
 เหมือนท่านทะเลาย
 (แสงดาวแห่งศรัทธา "แสงดาวแห่งศรัทธา", หน้า 11)

เสียงกึกก้องประหนึ่งขุนเขาทะเลาย
 (สำนึกขบถ "กระแสน้ำย้อมทำลายสิ่งกีดขวาง",
 หน้า 27)

คลื่นเล็ก ๆ กลายเป็นคลื่นลูกมโหฬาร พร้อมจะกระแทกสิ่งที่ขวางหน้าให้พังทลาย
 (กบฏ "เกิดจากทะเล" หน้า 75)

เดี๋ยวนี้ความหวังที่ยิ่งใหญ่ในวัยหนุ่มของเขาพังทลาย
 (แสงดาวแห่งศรัทธา "ที่เห็นและเป็นอยู่", หน้า 63)

ตั้งหนึ่งเอาไม่ไปตีรังผึ้งให้พังทลาย
 (นายขนมต้ม, หน้า 553)

เสียงอึงอลราวกับโลกทั้งโลกถล่มทลาย
 (คนตกงาน "เหยื่อ", หน้า 21)

ทลาย หมายถึง อากาศที่สิ่งซึ่ง เป็นกลุ่มก้อนแตกหักหรือกระจัดกระจาย
 พัง หรือทำให้พัง พินาศ

พัง หมายถึง ทลาย แตกหักทลายลง
ถล่ม หมายถึง ยุบหรือทำให้ยุบหรือทลายลง ทำให้ล้มจม ทำให้ทรุดลง
ทลาย พังทลาย ถล่มทลาย เป็นคำกริยาแสดงสภาพที่เสียหายมาก

ยัย ยัยเฮิน ย้อยยัย

ครั้งนั้น พระธนบุรีฝ่ายวังหลวงยกพลครึ่งพันข้ามคลองสะพานช้างเข้าตีค่าย
วังหน้าแตกยัย

(นายขนมต้ม, หน้า 79)

"ข้าจะฆ่าอ้ายพม่าไล่หนีให้ยัย"

(นายขนมต้ม, หน้า 179)

ภาพของพ่อแม่ที่ทูปตีกัน เป็นประจำ เหมือนสัตว์ป่าทารุณค่อสำนักของฉันทน
แหลกยัย เฮิน

(กบฏ "หัวใจที่บาดเจ็บ", หน้า 19)

หนุ่มคงผู้ถูกพม่าซ้อมจนแตกยัย เฮิน

(นายขนมต้ม, หน้า 30)

สุโขทัยแตกยัย เฮิน

(นายขนมต้ม, หน้า 202)

"สักวันหนึ่งมันจะเป็นผีเปรตที่ทำลายพวกเราให้ย้อยยัย"

(กบฏ "ไม่มีใครล้มตลอดกาล", หน้า 176)

ทางด้านจิกแกแม่ทัพพม่าที่ติดตาม เน เมียวสีหบดีมาแต่ครั้งตีลานนาเป็นผู้
รับอาสาตีค่ายบางระจัน เพื่อล้างแค้น ให้แก่แจจออกาที่พลาดทำพ่ายย้อยยัย
เมื่อหนก่อน

(นายขนมต้ม, หน้า 357)

ยัย เฮิน หมายถึง เสียหายป่นปี้ ย้อยยัย

ยัย หมายถึง อាកาศซึ่งแสดงความเสียหายมากหรือเสียหายจนถึง

ชอกช้ำ ฟังทะเลลาย ป่นปี้ ผู้ยี่

ย้อยยัย หมายถึง ป่นปี้ ยัย เฮิน

ยัย เฮิน ย้อยยัย เป็นคำกริยาแสดงสภาพที่เสียหายมาก

2.2 คำขยาย

คำขยายคือคำที่ใช้ขยายคำหลักหรือคำขยายด้วยกันเอง³ คมทวน คันธนูใช้คำขยายเพื่อขยายคำหลัก อันได้แก่ คำนาม คำกริยา และใช้เพื่อขยายคำขยายด้วยกัน แสดงขนาดที่ใหญ่กว่าปกติ จำนวนหรือปริมาณที่มากกว่าปกติ ความถี่ ความเร็ว ชีตชั้นสูงสุด ดังนี้คือ

2.2.1 คำขยายขยายคำนาม

2.2.1.1 คำขยายขยายคำนามที่แสดงขนาดใหญ่ คมทวน คันธนู ใช้คำขยายชนิดนี้เพื่อแสดงขนาดที่ใหญ่มากกว่าปกติของสิ่งมีชีวิตหรือสิ่งไม่มีชีวิต ทั้งที่เป็นรูปธรรม นามธรรม ได้แก่ เชื่อง ใหญ่ โต ยิ่งใหญ่ มหิมา มโหฬาร ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

เชื่อง ใหญ่ โต มโหฬาร

ฉันถูกก้อนอิฐขนาด เชื่องหลายก้อนตามศรีษะ

(กบฏ "ความตายอันอาภัพ", หน้า 47)

จงองขนาด เชื่องตัวหนึ่งพุ่งพรวดออกจากดงละเมาะข้างทาง

(คนตงงาน "วันฝนตก", หน้า 26)

พายุใหญ่คงเกิดอีกไม่กี่อึดใจ

(กบฏ "เกิดจากทะเล", หน้า 61)

³ นววรรณ พันธุเมธา, ไวยากรณ์ไทย พิมพ์ครั้งที่ 2. (กรุงเทพมหานคร : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2527), หน้า 23.

หลังร้านกระดานดำใหญ่ที่ติดไว้กับฝาบ้าน มีรอยสลักขีดฆ่าเต็มไปหมด
แต่กลับสะดุดตาตรงข้อความตัวโตว่า "พุ่มนี่ยอมให้เซ็น"

(คนตงงาน "เรื่องของคนตงงานกับความว่างเปล่า",

หน้า 10)

เซื่อง หมายถึง ค่อนข้างใหญ่ ค่อนข้างโต

ใหญ่ หมายถึง โต, เซื่อง

โต หมายถึง ใหญ่

เซื่อง ใหญ่ โต เป็นคำขยายขยายคำนาม แสดงขนาดใหญ่กว่าปกติ
บางประโยคผู้เขียนใช้คำขยายที่แสดงขนาดใหญ่คำอื่นซ้อนกับคำขยาย "ใหญ่โต"
ได้แก่ ใหญ่โตมโหฬาร

เมียของเขาเป็นคนเจ้าเนื้อและดูรูปร่างใหญ่โตมโหฬารกว่าส่วนมาก

(คนตงงาน "เรื่องของคนตงงานกับความว่างเปล่า"

หน้า 10)

มโหฬาร หมายถึง ยิ่งใหญ่ กว้างใหญ่

คำขยาย "มโหฬาร" ผู้เขียนใช้ซ้อนกับคำขยาย "ใหญ่โต" เพื่อแสดงขนาด
ที่ใหญ่กว่าปกติยิ่งขึ้น

ยิ่งใหญ่ มหิมา

เราเดินคุยกันถึงปัญหาอันยิ่งใหญ่

(สำนักขบถ "กำแหง", หน้า 12)

ความรักของศิลปินก็ยิ่งใหญ่ไม่ยิ่งหย่อนกว่าวณิกหรือรัฐมนตรี

(คนตงงาน "บนชนปีกที่จักต้องโบยบิน", หน้า 79)

ที่กลางสนามซึ่งเป็นจุดเด่นที่สุดมีกองขยะกองมหิมา

(กบฏ "ปรากฏการณ์สี่คล้า", หน้า 9)

แดดแผดแสงเหมือนกองเพลิงขนาดมหิมา

(แสงดาวแห่งศรัทธา "แสงดาวแห่งศรัทธา", หน้า 5)

ยิ่งใหญ่ หมายถึง มหิมา มหัตต์

มหิมา หมายถึง ใหญ่โต

ยิ่งใหญ่ มหิมา เป็นคำขยายขยายคำนามแสดงขนาดที่ใหญ่มากกว่าปกติ บางประโยคผู้เขียนใช้คำขยายคำอื่นร่วมกับคำขยาย "ยิ่งใหญ่" ได้แก่ ยิ่งใหญ่มาก ยิ่งใหญ่ที่สุด

ด้วยอิทธิพลของตำราวจชั้น เล็ก ๆ แต่มีอำนาจยิ่งใหญ่สำหรับชนบท

(สำนึกขบถ "พิณแสนสาย", หน้า 58)

หมกลายเป็นบรรณาธิการบริหารและผู้อำนวยการหนังสือพิมพ์ที่ยิ่งใหญ่ที่สุด

(คนตองาน "เหือดแห้งแห่งไทยหา", หน้า 41)

มาก หมายถึง ไม่น้อย

ที่สุด หมายถึง เป็นค่าออกขีดขั้นสูงสุด

คำขยาย "มาก" ผู้เขียนใช้คำขยาย "ยิ่งใหญ่" แสดงขนาดที่ใหญ่มากขึ้น

คำขยาย "ที่สุด" ผู้เขียนใช้ขยายคำขยาย "ยิ่งใหญ่" แสดงขนาดที่ใหญ่ที่เป็น

ขีดขั้นสูงสุด

2.2.1.2 คำขยายขยายคำนามที่แสดงจำนวนมาก

คมทวน คันธนูใช้คำขยายชนิดนี้เพื่อแสดงจำนวนมากกว่าปกติของสิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิต

ได้แก่ มาก มากมาย เยอะ เยอะแยะ มหาศาล ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

มาก มากมาย เยอะ เยอะแยะ

กองทัพมดจำนวนมากมันมากจนน้ำกล้ว

(กบฏ "ตีมหาสารภาพ", หน้า 101)

ฝรั่งจำนวนมากมายยังคงเดินย่ำเหยียบบนกระบาลคนไทย

(กบฏ "ฆาตกร", หน้า 78)

"พวกเอ็งมีเยอะเกินไป"

(กบฏ "เกิดจากทะเล", หน้า 71)

"ผมมีครูใหม่รอคิวต่อจากคุณอีก เยอะแยะ

(คนตงงาน "แสงสว่างที่ปรากฏไฟ", หน้า 27)

มาก หมายถึง ไม่น้อย

มากมาย หมายถึง มากเกิน ล้นหลาม

เยอะ เยอะแยะ หมายถึง มากเหลือหลาย ฅมไป

มาก เยอะ เยอะแยะ เป็นคำขยายขยายคำนามแสดงจำนวนที่มีมาก
อย่างล้นหลาม บางประโยคผู้เขียนใช้คำขยายคำอื่นร่วมกับคำขยาย "มาก" ได้แก่
มากขึ้น มากที่สุด

ฉันยังมีภาระมากขึ้น

(กบฏ "ความคิดใต้น้ำ" หน้า 38)

ฉันต้องหาปลาให้ได้จำนวนมากที่สุด

(กบฏ "ความคิดใต้น้ำ", หน้า 37)

ขึ้น หมายถึง คำที่ใช้ประกอบคำอื่น เพื่อเน้นความให้เด่น ให้ชัดแจ้งกว่า เดิม

ที่สุด หมายถึง คำบอกชี้ขึ้นสูงสุด

คำขยาย "ขึ้น" ผู้เขียนใช้ขยายร่วมกับคำขยาย "มาก" แสดงจำนวนที่มีมาก
กว่าเดิม

คำขยาย "ที่สุด" ผู้เขียนใช้ขยายร่วมกับคำขยาย "มาก" แสดงจำนวนที่
เป็นขีดขั้นสูงสุด

มหาศาล

คลื่นใต้น้ำจำนวนมหาศาลกดดันมาพร้อม ๆ กันที่ร่าง

(กบฏ "ความคิดใต้น้ำ", หน้า 42)

ชายผู้นั้นปรี่เข้ามาบิดข้อมือเจ้าดำไว้แน่น พลังเหวี่ยงออกไปด้วยกำลังมหาศาล

(นายขนมต้ม, หน้า 481)

มหาศาล หมายถึง มากมายยิ่ง

มหาศาล เป็นคำขยายขยายคำนามแสดงจำนวนหรือปริมาณที่มีมากกว่าปกติ บางประโยคผู้เขียนใช้คำขยายที่แสดงจำนวนคำอื่นซ้อนกับคำขยาย "มหาศาล" ได้แก่ มากมายมหาศาล

คนอีกจำนวนมากมายมหาศาลต้องกลืนน้ำลายลงท้อง เพื่อบรรเทาความทิว

(กฎ "ปรากฏการณ์สี่คลำ", หน้า 4)

ใบหยัก ๆ ของต้นมันสำปะหลังที่ยื่นออกมาเป็นแฉกจากก้านมองดูคล้ายมือ มากมายมหาศาลกำลังแหมมือขอความช่วยเหลือ

(แสงดาวแห่งศรัทธา "แสงดาวแห่งศรัทธา", หน้า 4)

มากมาย หมายถึง มากเกิน ล้นหลาม

มากมายมหาศาล เป็นคำขยายซึ่งผู้เขียนใช้คำที่มีความหมายคล้ายกันซ้อนกัน เพื่อเน้นจำนวนมากกว่าปกติ

2.2.2 คำขยายขยายคำกริยา

2.2.2.1 คำขยายขยายคำกริยาแสดงอาการ คมทวน คันธนู ใช้คำขยายชนิดนี้ขยายคำกริยาแสดงอาการของสิ่งมีชีวิต หรือสิ่งไม่มีชีวิต ดังนี้คือ

2.2.2.1.1 คำขยายขยายคำกริยาแสดงอาการที่แสดงถึงการใช้กำลังรุนแรง คมทวน คันธนู ใช้คำขยายชนิดนี้ขยายคำกริยาแสดงอาการ เพื่อแสดงถึงการใช้กำลังรุนแรงมากกว่าปกติกระทำกริยาอย่างใดอย่างหนึ่ง ได้แก่

แน่น ไ่วแน่น แน่นเหนียว หนัก หนัก ๆ หนักยิ่งขึ้น หนักหน่วง

หนักหน่วงยิ่งนัก แรง แรงหนัก แรงมาก สุดกำลัง สุดพลัง

สุดแรง สุดแรงเกิด เต็มกำลัง เต็มที่ เต็มรัก เต็มแรง

เต็มเหนียว

ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

แน่น ไว้แน่น

ลุงหวังหีบมีดเหน็บกำแน่น

(กบฏ "เกิดจากทะเล", หน้า 74)

มือเกร็งคล้ำกระซากชันไปอุคปากแน่น

(คนตกงาน "เหยื่อ", หน้า 23)

ผมจับหล่อนมัดไว้แน่น

(กบฏ "ชาติกร", หน้า 83)

คำใส่เอามือ เกาะยึดลูกกรงไว้แน่น

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ที่เห็นและเป็นอยู่", หน้า 72)

ชายผู้นั้นปรี เข้ามาบิดข้อมือ เจ้าดำไว้แน่น

(นายขนมต้ม, หน้า 48)

แน่น ไว้แน่น หมายถึง มั่นคง ไม่คลอน ไม่หลวม อยู่กับที่หรือทำให้อยู่กับที่อย่างมั่นคงไม่หลุด ไม่คลอน

แน่น เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดงอาการ "กำ อุด" แสดงการใช้กำลังรุนแรงยิ่งขึ้นเพื่อกระทำกริยาอย่างใดอย่างหนึ่ง

ไว้แน่น เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดงอาการ "มัด ยึด บิด" แสดงการใช้กำลังรุนแรงยิ่งขึ้นเพื่อกระทำกริยาอย่างใดอย่างหนึ่ง

บางประโยคผู้เขียนมีคำขยายคำอื่นใช้ร่วมกับคำขยาย "แน่น" ได้แก่ แน่น เหนียว แน่นยิ่ง แน่นยิ่งขึ้น

เด็กชายฉงนถอดคอพื่อไว้แน่น เหนียว

(นายขนมต้ม, หน้า 13)

สาวงามก็รู้สึกว่แขนข้างเดียวนี้รัดแน่นยิ่ง

(นายขนมต้ม, หน้า 466)

ขนมต้มนิ่งนิ่ง แขน โอบ เอวสาวงาม ไว้แน่นยิ่งขึ้น

(นายขนมต้ม, หน้า 466)

เหนียว หมายถึง ดึงขาดยาก

ยิ่ง หมายถึง มาก เกิน ล้ำ

ยิ่งขึ้น หมายถึง มากกว่าเดิม

คำขยาย "เหนียว ยิ่ง ยิ่งขึ้น" ผู้เขียนใช้ร่วมกับคำขยาย "แน่น" แสดงถึง
การใช้กำลังที่รุนแรงยิ่งขึ้น

หนัก หนัก ๆ หนักหน่วง

มันตะได้หนักรวดเร็ว

(นายชนมดัม, หน้า 268)

เขามินงเหมือนถูกกระแทกหนัก ๆ ที่ท้ายทอย

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ก่อนจะถึงจุดซวาล", หน้า 45)

เจ้าเปลวกลับยึดกระหึ่ม ด้วยรู้ว่าคู่ต่อสู้ของมันไม่ได้คาดคิดว่าตัวมัน ตะได้

หนักหน่วงทั้งซ้ายขวา

(นายชนมดัม, หน้า 284)

หนัก หมายถึง รุนแรง ไม่เบา มาก

หนัก ๆ หมายถึง เป็นคำย่ำของหนัก

หนักหน่วง หมายถึง รุนแรง เต็มกำลัง

หนัก หนัก ๆ หนักหน่วง เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดงอาการ "ตะ
กระแทก" แสดงถึงการ ใช้กำลังรุนแรงยิ่งขึ้น บางประโยคผู้เขียนใช้คำขยายคำอื่น
ร่วมกับคำขยาย "หนัก หนักหน่วง" ได้แก่ หนักยิ่งขึ้น หนักหน่วงยิ่งนัก

มือสองข้างเกร็งหนักยิ่งขึ้น

(คนดกงาน "มนุษย์สะเปโต", หน้า 82)

ตาบขวาของ เจ้า เปลวที่พันทับทริมาสองจังหวะหนักหน่วงยิ่งนัก

(นายชนมดัม, หน้า 256)

นัก หมายถึง อย่างยิ่ง มากหรือหนักไปทางใดทางหนึ่ง

ยิ่งขึ้น ยิ่งนัก หมายถึง มากหรือหนักกว่าเดิม

คำขยาย "ยิ่งขึ้น ยิ่งนัก" ผู้เขียนใช้ร่วมกับคำขยาย "หนัก หนักหน่วง"

แสดงถึงการใช้กำลังรุนแรงยิ่งขึ้น

แรง รุนแรง

ฉันจึงสะบัด โดยแรง

(กบฏ "บาดแผลกลางอากาศ", หน้า 61)

เขาถูกเตะที่ใบหน้าอย่างแรง

(กบฏ "หัวใจที่บาดเจ็บ", หน้า 33)

นายสอนถือปืน เข้าตรงทรวงอกรุนแรง

(นายขนมต้ม, หน้า 137)

เจ้ามวยเซลดยท่าท่าจะเตะซ้ายแล้วเปลี่ยนเป็นถือรุนแรง

(นายขนมต้ม, หน้า 577)

แรง หมายถึง ใช้กำลังกระทำถึงขีด แข็ง มีกำลัง เกินสมควร

รุนแรง หมายถึง หนักไป แรงไป หนักหน่วง แข็งกล้า

แรง รุนแรง เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดงอาการ "สะบัด เตะ ถีบ"

แสดงถึงการใช้กำลังที่รุนแรงยิ่งขึ้น บางประโยคผู้เขียนใช้คำขยายคำอื่นร่วมกับคำ

ขยาย "แรง" ได้แก่ แรงมาก

กระดุกแขนเอ็งหักเพราะถูกเตะแรงมาก

(นายขนมต้ม, หน้า 427)

มาก หมายถึง หลาก ไม่น้อย

แรงมาก เป็นคำขยายที่ผู้เขียนใช้ร่วมกัน แสดงถึงการใช้กำลังรุนแรงยิ่งขึ้น

สุดกำลัง สุดพลัง สุดแรง สุดแรงเกิด

ขณะนี้ฉันฝันถึงแม่ที่พยายามเอาบัวงามมาคล้องคอฉันเสมอ จนบางที่ต้อง

ตื่นจนสุดกำลัง

(กฤษฎา " बादแผลกลางอากาศ", หน้า 54)

หมัดที่เหวี่ยงออกไปสุดพลัง

(กฤษฎา "หัวใจที่บาดเจ็บ", หน้า 24)

ฉันยกเก้าอี้เปล่าตัวหนึ่งพาดลงไปบนหัวชายแก่สุดแรง

(กฤษฎา " बादแผลกลางอากาศ", หน้า 36)

ตำรวจคนนั้นยืนนิ่งงัน เหมือนปลาถูกทุบหัวสุดแรง

(สำนึกขบถ "บางตอนของบทเพลง", หน้า 36)

เจ้าคำตวัดฟันไปที่ตาบหนึ่งสุดแรง

(นายขนมต้ม, หน้า 215)

ฉันหมุนตัวกลับปราดเข้าบิบบคอแม่บิบบสุดแรงเกิด

(กฤษฎา " बादแผลกลางอากาศ", หน้า 55)

สุดกำลัง สุดพลัง หมายถึง ใช้กำลังทั้งหมดเพื่อกระทำกริยาใดกริยาหนึ่ง

สุดแรง หมายถึง สุดกำลัง

สุดแรงเกิด หมายถึง ออกแรงเต็มที่ เต็มกำลัง

สุดกำลัง สุดพลัง สุดแรง สุดแรงเกิด เป็นคำขยายที่แสดงขีดขั้นสูงสุด

ขยายคำกริยาแสดงอาการ "ตื่น เหวี่ยง พาด ทุบ ฟัน บิบบ" แสดงถึงการใช้กำลัง
ที่มีอยู่ทั้งหมดเพื่อกระทำกริยาอย่างใดอย่างหนึ่ง

เต็มกำลัง เต็มแรง เต็มเหนียว เต็มรัก เต็มที่

เท่านั้นกลับเปลี่ยนจังหวะ เป็นถืบกด เข้ายอดคอกเต็มกำลัง

(นายขนมต้ม, หน้า 92)

เจ้าหนุ่ม เอนตัวหลบแต่ยังไม่พ้นจึงยกแขนขวา เบี่ยงสูงขึ้นไปพร้อมกับผลัก โถม
ร่างครูดังตาแดง เต็มกำลัง

(นายขนมต้ม, หน้า 143)

เขาอ้ากัศ โปซู่ข้างขวาของมัน เต็มแรง

(กบฏ "หัวใจที่บาดเจ็บ", หน้า 33)

ฉันทกระชากขาสะบัด เต็มแรง

(กบฏ "บาดแผลกลางอากาศ", หน้า 55)

เขามองที่ผนังห้องตาควาดขึ้นลงลวก ๆ แล้วหันกลับมาใช้กำปั้นเทอะทะ
ตบตรงบริเวณปากฉัน เต็มเหนี่ยว

(กบฏ "ความตายอันอาภัพ", หน้า 46)

นางปรี เจ้าจิกหัวหญิงไม้ เต็มเหนี่ยว

(สำนักขบถ "ในอุ้งหัตถ์ของพระเจ้า", หน้า 68)

เจ้าดำกระโดดถีบ เข้ายอดอกเด็กหนุ่ม เต็มรัก

(นายขนมต้ม, หน้า 46)

ขนมต้มนั้นตีเสยขึ้น เข้าคางจนผงะ แล้วถีบขยุ้มตรงท้องน้อย เต็มที

(นายขนมต้ม, หน้า 289)

แขนข้างซ้ายของมันที่เคยเคาะโคนตะ เต็มทีหลายที

(นายขนมต้ม, หน้า 514)

<u>เต็มกำลัง</u>	หมายถึง	เต็มแรง
<u>เต็มแรง</u>	หมายถึง	สุดแรง สุดกำลัง
<u>เต็มเหนี่ยว</u>	หมายถึง	เต็มแรง
<u>เต็มรัก</u>	หมายถึง	เต็มที เต็มแรง
<u>เต็มที</u>	หมายถึง	เต็มกำลัง

เต็มกำลัง เต็มแรง เต็มเหนี่ยว เต็มรัก เต็มที เป็นคำขยายขยาย

.คำกริยาแสดงอาการ "ถีบกด ผลัก โถม กัด สะบัด ตบ จิกหัว กระโดดถีบ ถีบขยุ้ม
เตะ" แสดงการใช้กำลังทั้งหมดที่มีอยู่เพื่อกระทำกริยาอย่างใดอย่างหนึ่ง

2.2.2.1.2 คำขยายขยายคำกริยาแสดงอาการที่แสดงถึง

ความเร็ว คมทวน คันธนู ใช้คำขยายชนิดนี้ขยายคำกริยาแสดงอาการของสิ่งมีชีวิต
สิ่งไม่มีชีวิต เพื่อแสดงการเคลื่อนที่หรือเคลื่อนไหวที่รวดเร็วยิ่งขึ้น ได้แก่ เร็ว รวดเร็ว
ไว ว่องไว ฉับไว รีบ พลัน ฉับพลัน ในพริบตาเดียว ทันควัน ทันที ทันใด
เป็นจักรรณ ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

เร็ว รวดเร็ว

พอได้โอกาสครูดัง ตาแดง จึงตะเก็งตีหมายไบน้า แต่ถูกมัดออกไปโดยเร็ว

(นายขนมต้ม, หน้า 141)

มันวางมือลงโดยเร็ว

(นายขนมต้ม, หน้า 146)

เด็กน้อยรับคำอย่างสิงโลดคว้าว้องเอาหนึ่งสติกคล้องคอ ทียบพลูว์คือตัดคันทนา
อย่างรวดเร็ว

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ด้วยเลือดและชีวิต", หน้า 32)

ลูกคนโตของ เขากำลังหยิบเงินจากคำสวดศพและถ่ายเทของจากถังคล้องเกล้า
รวดเร็ว

(คนตกงาน "แสงสว่างที่พร่างไฟ", หน้า 31)

เร็ว รวดเร็ว หมายถึง ไว รีบ ค่วน

เร็ว รวดเร็ว เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดงอาการ "มัดออกไป
วางมือลง รุ่งคือ ถ่ายเท" แสดงการเคลื่อนไหวหรือเคลื่อนที่ที่รวดเร็ว บางประโยค
ผู้เขียนใช้คำขยายคำอื่นร่วมกับคำขยาย "รวดเร็ว" ได้แก่ รวดเร็วยิ่ง รวดเร็วยิ่งขึ้น
รวดเร็วมาก รวดเร็วยิ่งนัก รวดเร็วเหลือกำลัง รวดเร็วเหลือเกิน

มันพันคาบเฉียงเข้าใส่รวดเร็วยิ่ง

(นายขนมต้ม, หน้า 256)

ชายไม่มีชื่อออกประหลาดใจไม่ได้ว่าศิษย์ที่เคยไม่สู้คนจะมารับตัวได้รวดเร็ว
และรวดเร็วยิ่งขึ้น

(นายขนมต้ม, หน้า 120)

ปากพูดตีนก็กระโดด เตะเข้าชอกคอกนมต้มทันที เท้าวาดสูงและรวดเร็วมาก

(นายชนมคุ้ม, หน้า 591)

क्रमวยพม่าชักเท้าหนีออกรวดเร็วยิ่งนัก

(นายชนมคุ้ม, หน้า 576)

ครูสุกก็แผ่นโผนเข้าทำร้ายเร็วเหลือกำลัง

(นายชนมคุ้ม, หน้า 455)

ทุกสิ่งทุกอย่างข้างแปรเปลี่ยนไปรวดเร็วเหลือเกิน

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ผลพวงแห่งพิษพันธุ", หน้า 85)

ยิ่ง หมายถึง มาก เกิน ล้ำ

นัก หมายถึง มาก ยิ่ง จัด

เหลือเกิน หมายถึง นัก อย่างยิ่ง เกินควร

เหลือกำลัง หมายถึง เกินกำลัง อย่างยิ่ง

ขึ้น หมายถึง คำที่ใช้ประกอบคำอื่นเพื่อ เน้นความให้เด่นชัดให้ชัดแจ้ง

กว่าเดิม

มาก หมายถึง ไม่น้อย

คำขยาย "ยิ่ง ยิ่งนัก ยิ่งขึ้น เหลือเกิน เหลือกำลัง มาก" ผู้เขียนใช้

ร่วมกับคำขยาย "รวดเร็ว" แสดงการเคลื่อนไหวหรือเคลื่อนที่ที่รวดเร็วยิ่งขึ้น

ไว ว่องไว ฉับไว

แต่เจ้าค่ายกดาบขวาบัดโดยไว

(นายชนมคุ้ม, หน้า 856)

ครูสุกกระโดดขึ้นโดยไว

(นายชนมคุ้ม, หน้า 514)

มือข้างซ้ายฉกตะครุบ เข้าที่ข้อมือขวาเจ้าเปลวว่องไวเหลือคะเนนึก

(นายชนมคุ้ม, หน้า 288)

ครูสุกฟุ้งเข้าใส่ว่องไว

(นายขนมต้ม, หน้า 516)

พริบตานั่นหนุ่มเจ้าทมนต์เข้าปะทะฉับไว

(นายขนมต้ม, หน้า 91)

ไว ว่องไว หมายถึง รวดเร็ว คล่องแคล่ว ปราดเปรียว

ฉับไว หมายถึง รวดเร็ว

ไว ว่องไว ฉับไว เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดงอาการ "บัด
กระโดด ตะครุม ฟุ้งเข้าใส่ ปะทะ" แสดงการเคลื่อนไหวหรือเคลื่อนที่ที่รวดเร็ว
บางประโยคผู้เขียนใช้คำขยายคำอื่นขยายซ้อนกับคำขยาย "ฉับไว" ได้แก่ รีบ...ฉับไว

เจ้า เหล็กกับเจ้ารีบถลามาหัวปักเจ้าคำที่พึ่งพายไม่เป็นคนโดยฉับไว

(นายขนมต้ม, หน้า 56)

รีบ หมายถึง เร่ง ค่วน ไม่รอช้า เร็ว

คำขยาย "รีบ" ผู้เขียนใช้ขยายซ้อนกับคำขยาย "ฉับไว" เพื่อเน้นความเร็ว

รีบ

หญิงแม่ลูกอ่อนรีบถลันออกจากมุ้ง

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ก่อนจะถึงจุดชวาล", หน้า 41)

ขนมต้มรีบแผ่นชั้นกระได

(นายขนมต้ม, หน้า 226)

รีบ หมายถึง เร่ง ค่วน เร็ว ไม่รอช้า

รีบ เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดงอาการ "ถลัน แผ่น" แสดงการเคลื่อนที่ที่
รวดเร็วยิ่งขึ้น บางประโยคผู้เขียนมีคำขยายคำอื่นใช้ร่วมกับคำขยาย "รีบ" ได้แก่

รีบ...ทันที รีบ...ทันควัน รีบ...ไม่รอช้า

เจ้ามิ่งที่จับจ้องดูการต่อสู้ตลอดเวลารีบโยนดาบให้ขนมต้มทันที

(นายขนมต้ม, หน้า 517)

เจ้าคำรีบ ทวาด ทันควัน

(นายชนมดัม, หน้า 45)

เจ้าคำรีบ ฟุ้ง เข้าใส่ ไม้ร่อ ซ้ำ

(นายชนมดัม, หน้า 173)

ไม้ร่อ ซ้ำ หมายถึง เร็ว

คำขยาย "ทันที ทันควัน ไม้ร่อซ้ำ" ผู้เขียนใช้ร่วมกับคำขยาย "รีบ"

เพื่อเน้นความเร็ว

พลัน ฉับพลัน

พลัน ทหารติดตามทั้งสามก็ถาโถมเพลงดาบเข้ามาพร้อมกัน

(นายชนมดัม, หน้า 95)

พลัน น้ำตา ของ มัน ก็ เอ่อ ตัน เบ้า

(นายชนมดัม, หน้า 97)

ชนมดัม ที่ ดู เชื่อง ช้า ดัง งู เท่า เคลื่อน เกล็ด กลับ พลิก ข้อมือ ลง ตะปบ จับ ขา

क्रम ว ย พ มา ขึ้น ฉับ พลัน

(นายชนมดัม, หน้า 574)

พลัน หมายถึง ทันที

ฉับพลัน หมายถึง ทันทีทันใด ทันทีทันควัน

พลัน ฉับพลัน เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดงอาการ "ถาโถม...เข้ามาเอ่อตัน ตะปบจับ" แสดงการเคลื่อนไหวหรือเคลื่อนที่ที่รวดเร็ว บางประโยคผู้เขียนใช้คำขยายคำอื่นร่วมกับคำขยาย "พลัน" ได้แก่ พลัน...ว่องไว

ครู ตั้ง ตา แดง เดิน ย่าง เข้า หา พลัน เข้า โจมตี ว่อง ไว

(นายชนมดัม, หน้า 143)

ว่อง ไว หมายถึง รวดเร็ว คล่องแคล่ว ปราดเปรียว

คำขยาย "ว่องไว" ผู้เขียนใช้ร่วมกับคำขยาย "พลัน" เพื่อเน้นความเร็ว

ในพริบตาเดียว

เจ้าตัวที่ 3 ที่วิ่งฉวัดมาดกเอาแมงมุมตัวนั้นในพริบตาเดียว

(คนตงงาน "จิ้งจกแมงมุมโตโนเสาร์และเหยื่อ",

หน้า 70)

ในพริบตาเดียว หมายถึง ทันทีทันใด

ในพริบตาเดียว เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดงอาการ "ฉก" แสดงการเคลื่อนที่ที่รวดเร็วยิ่งขึ้น

ทันควัน ทันที ทันใด

"หลอกหลวงจ๊ะแม่" อ้ายหนูตอบทันควันเหมือนกัน

(สำนักขบถ "ให้ลูก", หน้า 45)

แกติดกันไบบจากผลงออกจากมือทันที

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ผลพวงแห่งพิษพันธุ", หน้า 79)

เจ้าหนุ่มสบช่องแล้วมันก็ย่อนดาบสวนแทงทันที

(นายขนมต้ม, หน้า 383)

ครูเส้าป๋าราดเข้ารับมือทันใด

(นายขนมต้ม, หน้า 473)

ทันใดเจ้าดำก็เผ่นถึงตัวเจ้าเปลว

(นายขนมต้ม, หน้า 545)

ทันควัน หมายถึง ทันที เร็วไว เร่งด่วน ฉับพลัน

ทันที หมายถึง ทันทีทันใด ฉับพลัน ในขณะนั่นเอง

ทันใด หมายถึง บัดนั้น เดี๋ยวนั้น ทันที

ทันควัน ทันที ทันใด เป็นคำขยายคำกริยาแสดงอาการ "ตอบ ตีต แทะ รับมือ เผ่น" แสดงการเคลื่อนไหวหรือเคลื่อนที่ที่รวดเร็ว

ในบางประโยคผู้เขียนใช้คำขยายคำอื่นร่วมกับคำขยาย "ทันควัน ทันที"

ได้แก่ รีบ...ทันควัน รีบ...ทันที

เจ้าดำริบตวาดทันควัน

(นายขนมต้ม, หน้า 45)

นายสอนรีบแจงสี่เบี้ยทันที

(นายขนมต้ม, หน้า 147)

คำขยาย "รีบ" ผู้เขียนใช้ร่วมกับคำขยาย "ทันควัน ทันที" เพื่อเน้น
ความเร็ว

เป็นจักรผัน

ขรอยความชะล่าใจของยอดมวยทำวุ้นจะเป็นเหตุให้พ่ายแพ้ด้วยเห็นว่า
คู่ต่อสู้เอาแต่หลบหลีกทำเดี๋ยว จึงบุกเข้าตะต้อยเป็นจักรผัน

(นายขนมต้ม, หน้า 139)

เป็นจักรผัน หมายถึง รวดเร็ว ว่องไว

เป็นจักรผัน เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดงอาการ "ตะต้อย" แสดงการ
เคลื่อนไหวที่รวดเร็ว

2.2.2.1.3 คำขยายขยายคำกริยาแสดงอาการที่แสดง

ความถี่ คมทวน คันธนู ใช้คำขยายชนิดนี้ขยายคำกริยาแสดงอาการ เพื่อแสดงความถี่
ในการกระทำกริยาอย่างใดอย่างหนึ่งของตัวละคร ได้แก่ กระหน้า ระดม ถี่
ถี่ ๆ ถี่ยับ ติด ๆ กัน ทุกวัน เป็นประจำ เสมอ...แล้ว...เล่า อย่างไม่หยุดยั้ง
ไม่ขาด ไม่ขาดสาย ไม่ขาดระยะ ไม่นับ นับครั้งไม่ถ้วน ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

กระหน้า ระดม

"ผมลากปืน เข้าไปแล้วกระหน้ายิงพวกมัน"

(กบฏ "ฝันเป็นเพียงอุบัติเหตุ", หน้า 120)

"ต้นไม้แห่งถูขวานในมือของเขากระหน้าฟันลงไปไม่ยั้ง"

(สำนึกขบถ "พิณแสนสาย", หน้า 61)

ครูสุกก็กระหน้า เตะ ซ้ำอีก

(นายขนมต้ม, หน้า 422)

ฉันปล่อยให้ตัวเองล้มลง เพราะมือใหญ่อันนั้นยังระคม คย ฉัน อยู่ ไม่ ขาด ระยะ

(กฎ "ความตายอันอาภัพ", หน้า 125)

ครูสุกระคม เตะ

(นายขนมต้ม, หน้า 423)

ครูสุกจะถลัน เข้าชกหมัดตรงระคม ต่อ ย ตัด กำ ลัง จน คู่ ต่อสู้ เปลี่ย แรง

(นายขนมต้ม, หน้า 456)

กระหน้า หมายถึง ซ้ำ ๆ ลง อย่างหนัก

ระคม หมายถึง รวมพร้อม ๆ กันอย่างรีบด่วน

กระหน้า ระคม เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดงอาการ "ยิง ฟัน เตะ คย ต้อย" แสดงความถี่ที่ทำการบางอย่างใดอย่างหนึ่ง ซ้ำกันหลายครั้งติด ๆ กัน

ถี่ ถี่ ๆ ถี่ ยิบ ติด ๆ กัน

เสียงทางของพวกมัน กระทบ เพดาน เป็น จังหวะ เร็งร่า ถี่ กระชั้น

(คนตกงาน "จึงจากแมงมุมไต่โนเสาร์และเหี่ยว",

หน้า 70)

หญิง โบ้ สะ อื่น ถี่ ๆ

(สำนักขบถ "ในอุ้งหัตถ์ของพระเจ้า, หน้า 75)

หญิง โบ้ สะ อื่น ถี่ ขึ้น

(สำนักขบถ "ในอุ้งหัตถ์ของพระเจ้า", หน้า 72)

ชายร่างอ้วนยิงคำพูดถี่ ยิบ ต่อ หน้า สาร วัตร

(แสงดาวแห่งศรพิศา "ที่เห็นและเป็นอยู่", หน้า 72)

ชายหนุ่มเปลี่ยนอารมณ์เป็น ไกร ธ อย่าง รวด เร็ว ทุบ โต๊ะ ติด ๆ กัน

(กฎ "มัน เป็น เพียงอุบัติเหตุ", หน้า 125)

ถี่ ถี่ ๑ หมายถึง ทำกริยาใดกริยาหนึ่งซ้ำ ๑ กันหลายครั้งในระยะเวลาระยะชั้นขีด

ติด ๑ กัน หมายถึง ขีด ๑ กัน ถี่ ๑

ขึ้น หมายถึง คำที่ใช้ประกอบคำอื่นเพื่อเน้นความให้เด่นชัดให้ชัดแจ้งกว่าเดิม

ยิบ หมายถึง ยั้ง

ถี่ ถี่ ๑ เป็นคำขยายคำกริยาแสดงอาการ "กระทบ สะอื้น" แสดงว่าการกระทำกริยานั้น ๑ ซ้ำกันหลายครั้งติด ๑ กัน

ติด ๑ กัน เป็นส่วนขยายขยายคำกริยาแสดงอาการ "ทวบ" แสดงความถี่ที่ทำการกริยานั้นซ้ำกันหลายครั้งในระยะเวลาระยะชั้นขีด

ถี่ ขึ้น ยิบ เป็นคำขยายคำกริยาแสดงอาการ "สะอื้น พุด" แสดงว่ากระทำกริยานั้น ๑ ซ้ำกันหลายครั้งติด ๑ กันยิ่งกว่าคำขยาย "ถี่ถี่ ๑"

ทุกวัน

ผม เห็น พ่อ กับ แม่ ทะเลาะ ตบตี กัน ทุกวัน

(กบฏ "มัน เป็น เพียง อุบัติ เหตุ", หน้า 121)

"อ้าย หม่า ท้า ร้อย คอย ดูนะ แม่ จะ สบ แป้ง แข่ง มัน ทุกวัน"

(นาย หนม ค้ม, หน้า 22)

ทุกวัน หมายถึง ทำกริยาใดกริยาหนึ่ง ไม่เว้นแม้แต่วันเดียว

ทุกวัน เป็นคำขยายคำกริยาแสดงอาการ "ทะเลาะ ตบตี แข่ง" แสดงความถี่ที่ทำการกริยานั้น ๑ ซ้ำกันไม่เว้นวัน

เป็นประจำ เสมอ

เวลา ปกติ แม่ จะ บ่น คำ พ่อ เป็นประจำ

(คน ตกลงาน "เหยื่อ", หน้า 17)

เขามักถูกแม่ตำเสมอ เมื่อทำอะไรไม่ถูกใจ

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ระหว่างปูนกับปืน", หน้า 57)

เป็นประจำ เสมอ หมายถึง เป็นนิสัย ไร่ไป

เป็นประจำ เสมอ เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดงอาการ "บ่นตำ ตำ"

แสดงความถี่ที่ทำกริยานั้นซ้ำกันหลายครั้งเป็นนิสัย

...แล้ว...เล่า อย่างไม่หยุดยั้ง ไม่ขาด ไม่ขาดสาย ไม่ขาดระยะ

เมื่อขาดแผลที่เคยแตก เริ่มฉกรรจ์อีก จึงฮึดสู้อย่างบ้าดีเดือด แต่กลับถูก

ชกแล้วชกเล่า

(กบฏ "หัวใจที่บาดเจ็บ", หน้า 30)

นางปรี่เข้าจิกหัวหญิงไม้เต็มเหนี่ยวพร้อมกระหน่ำตบตีอย่างไม่หยุดยั้ง

(สำนึกขบถ "ในอุ้งหัตถ์ของพระเจ้า",

หน้า 68-69)

เขายิ่งเจ็บปวดหนัก เมื่อฝ่าเท้ายังกระตืบมาไม่ขาด

(กบฏ "หัวใจที่บาดเจ็บ", หน้า 34)

แม้กระนั้นยังมีก้อนอิฐก้อนหินระดมขว้างมาที่ฉันไม่ขาดสาย

(กบฏ "ความตายอันอาภัพ", หน้า 47)

ลมร้อนปลายฤดูนั้นร้ายกาจนัก มันพัดกระโชกมาไม่ขาดระยะ

(แสงดาวแห่งศรัทธา "แสงดาวแห่งศรัทธา",

หน้า 11)

...แล้ว...เล่า หมายถึง ทำแล้วทำอีกซ้ำ ๆ กันหลายครั้ง

ไม่หยุดยั้ง หมายถึง ทำต่อไปเรื่อย ๆ เสมอ

ไม่ขาด หมายถึง เสมอ

ไม่ขาดสาย หมายถึง ติดต่อเนื่องกันไป

ไม่ขาดระยะ หมายถึง ติดต่อกันเรื่อยไป

...แล้ว...เล่า ไม่หยุดยั้ง ไม่ขาด ไม่ขาดระยะ ไม่ขาดสาย
เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดงอาการ "ชก ตบตี กระทุบ กระชอก ขว้าง"
แสดงความถี่ที่ทำกริยานั้น ๆ ซ้ำกันหลายครั้งติด ๆ กัน

ไม่นับ นับครั้งไม่ถ้วน

ผมควานหาเส้นทางกระเบนไต้เตียงแล้วเริ่มต้นหวดลงไปไม่นับ

(กบฏ "ชาติกร", หน้า 82)

ทหารหม่าก็กรูเข้ามาพันมะขามไม่นับ

(นายขนมต้ม, หน้า 545)

หวดเหล่าหลายหวดประ เคนลงมานทั่วฉับนับครั้งไม่ถ้วน

(กบฏ "บาดแผลกลางอากาศ", หน้า 55)

ไม่นับ หมายถึง มากจนไม่ต้องนับ

นับครั้งไม่ถ้วน หมายถึง มากจนนับจำนวนไม่ได้

ไม่นับ นับครั้งไม่ถ้วน เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดงอาการ "หวด พัน
ประ เคน" แสดงความถี่ที่ทำกริยานั้น ๆ ซ้ำกันหลายครั้งติด ๆ กัน

2.2.2.2 คำขยายขยายคำกริยาแสดงความรู้สึก คนทวน คันทวน

ใช้คำขยายชนิดนี้ขยายคำกริยาแสดงความรู้สึกของตัวละครในลักษณะต่าง ๆ กันดังนี้ คือ

2.2.2.2.1 คำขยายขยายคำกริยาแสดงความรู้สึกที่แสดง

ปริมาณมาก คนทวน คันทวน ใช้คำขยายชนิดนี้ขยายคำกริยาแสดงความรู้สึก แสดง
ปริมาณความรู้สึกอย่างใดอย่างหนึ่งที่รุนแรงกว่าปกติมาก ได้แก่ กล้า จัด มาก ยิ่ง
ยิ่งยวด สาทัสสากรรจ์ หนัก หนักหน่วง รุนแรง เต็มทน เต็มที่ เต็มกำลัง
เป็นทวีคูณ สุดกำลัง แน่น เหลือเกิน เกินพรรณนา เหลือบรรยาย ชิบ ฉิบหาย
บรรลัย ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

กล้า

ครูสุกเอี้ยวตัวตะดาบชนมด้อมมาทางชายนิรนามทันที อารมณ์คุกรุ่น โกรธกล้า

(นายชนมด้อม, หน้า 522)

กล้า หมายถึง มาก รุนแรง แกร่ง

กล้า เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดงความรู้สึก "โกรธ" แสดงถึงความรู้สึก

โกรธรุนแรงมาก

จัด

เสียงอับสัทสนธิ์ เกิดจากลำคอตั้งขึ้นพร้อมกับสีหน้า โกรธจัด

(สำนึกขบถ "ในอุ้งหัตถ์ของพระเจ้า", หน้า 66)

หญิงชราทำสังหิว จัด

(คนตกงาน "วันฝนตก", หน้า 37)

ชายไม่มีชื่อ ดูท่าทาง โกรธจัด

(นายชนมด้อม, หน้า 57)

จัด หมายถึง มาก กล้า

จัด เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดงความรู้สึก "โกรธ หิว" แสดงถึงความ

รู้สึก โกรธรุนแรงหรือหิวมาก

มาก

ครูสุก โกรธเกรี้ยวมาก

(นายชนมด้อม, หน้า 504)

มาก หมายถึง ไม่น้อย

มาก เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดงความรู้สึก "โกรธเกรี้ยว" แสดง

ปริมาณความรู้สึก โกรธรุนแรงยิ่งนัก

ยิ่ง ยิ่งยวด สาหัสสากรรจ์

ตัวมันเจ็บแผลยิ่ง

(นายขนมต้ม, หน้า 429)

แม่ต้องแท้งลูกในเวลาต่อมา เจ็บปวดคดลูกสาหัสสากรรจ์ยิ่งยวด

(สำนึกขบถ "ให้ลูก", หน้า 43)

ยิ่ง หมายถึง มาก เกิน ล้ำ

ยิ่งยวด หมายถึง อย่างยิ่ง

สาหัส หมายถึง ร้ายแรง รุนแรงเกินสมควร ยิ่งนัก

สากรรจ์ (ฉกรรจ์) หมายถึง รุนแรงอาจถึงตาย

สาหัสสากรรจ์ หมายถึง รุนแรงมากอาจถึงตาย

ยิ่ง ยิ่งยวด สาหัสสากรรจ์ เป็นคำขยายขยายกริยาแสดงความรู้สึก

"เจ็บ เจ็บปวด" แสดงปริมาณความรู้สึกเจ็บมาก

หนัก หนักหน่วง

นางอินอนบิดตัวไปมา มือเหนียวราวผ้าไว้แน่น แสดงถึงอาการเจ็บหนัก

(นายขนมต้ม, หน้า 8)

ชั่วเพียงปีเดียวเขาเปลี่ยนและตกงานถึง 9 ครา คราวสุดท้ายเขารู้สึก

หนักหน่วงกว่าทุกหน

(คนตกงาน "จิ้งจกแมงมุมโตโนเสาร์และเหยื่อ", หน้า 68)

หนัก หมายถึง มาก รุนแรง

หนักหน่วง หมายถึง รุนแรง

หนัก หนักหน่วง เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดงความรู้สึก "เจ็บ รู้สึก"

แสดงปริมาณความรู้สึกเจ็บมาก

รุนแรง

เขานิ่งฟังอย่างหมกกำลังใจหมด เร็วแรงที่จะเดินรู้สึกผิดหวังรุนแรง
(แสงดาวแห่งศรัทธา "ก่อนจะถึงจุดซวาล",

หน้า 37)

รุนแรง หมายถึง มาก หนักหน่วง

รุนแรง เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดงความรู้สึก "ผิดหวัง" แสดง
ความรู้สึกผิดหวังรุนแรงมาก

เต็มทน

"ผมรำคาญอ้ายห้องสี่ เหลี่ยมบ้า ๆ เต็มทนแล้ว"

(กบฏ "คนตกเทว", หน้า 136)

เต็มทน หมายถึง มาก สุดทนได้

เต็มทน เป็นขยายขยายคำกริยาแสดงความรู้สึก "รำคาญ" แสดงปริมาณ
ความรู้สึกรำคาญมาก

เต็มที่ เต็มกำลัง

ดวงตาโตเหลือองคู้้นสั่งแววทิวไทยเต็มที่

(คนตกงาน "วันฝนตก", หน้า 37)

จึกจั่นค้อย ๆ มองหน้าคนนั้นทีคนโน้นที ในหัวใจอัดอัดเต็มกำลัง

(นายขนมต้ม, หน้า 468)

क्रमวยแห่งท่าบัวทองโกรธเต็มกำลัง

(นายขนมต้ม, หน้า 594)

เต็มที่ หมายถึง เต็มกำลัง เต็มขนาด

เต็มกำลัง หมายถึง สุดกำลัง

เต็มที เต็มกำลัง เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดงความรู้สึก "สนุก
ทิวไทย อี๊ดอั๊ด โกรธ" แสดงปริมาณความรู้สึกเหล่านี้รุนแรงกว่าปกติมาก

เป็นทวีคูณ

ขนมต้นได้ฟังท่าท่ายั่งเหย้าหยันในที ยิ่งนึก โกรธแค้น เป็นทวีคูณ

(นายขนมต้ม, หน้า 571)

เป็นทวีคูณ หมายถึง มากยิ่งขึ้น

เป็นทวีคูณ เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดงความรู้สึก "โกรธแค้น"
แสดงความรู้สึก โกรธแค้นรุนแรงยิ่งขึ้น

สุดกำลัง

สภาพของที่บัวผันนอนตาเหลือกค้าง มือจิกกอดหญ้าไว้แน่น ฟ้าถุงหลุดลุ่ยสีหน้า
บ่งถึงความเจ็บปวด สุดกำลัง

(สำนึกขบถ "ในอุ้งหัตถ์ของพระเจ้า", หน้า 23)

สุดกำลัง หมายถึง รุนแรง มาก

สุดกำลัง เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดงความรู้สึก "เจ็บปวด" แสดง
ปริมาณความรู้สึกเจ็บมาก

แน่น

บีต้อ ๆ มาท้องของแกก็อึดแน่นด้วยขนมสีมาคตาเสมอ

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ผลพวงพิชแห่งพิชพันธุ์", หน้า 76)

พิณกระโดดแอบไปอีกทางตั้งขวานลงแล้วทรุดตัวนั่งหีบขันในกระเบื้องตักน้ำดื่ม
เพื่อขับไล่ความแห้งผากที่ จุกแน่น ตามลำคอ

(สำนึกขบถ "พิณแสนสาย", หน้า 62)

แน่น หมายถึง จุกอึดอั๊ด

แน่น เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดงความรู้สึก "อึ้ง จุก" แสดงปริมาณ
ความรู้สึกเหล่านี้ที่มีมากกว่าปกติ

เหลือเกิน เกินพรรณนา เหลือบรรยาย

"โอ้ย...โอ้ย...เจ็บเหลือเกิน"

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ระหว่างปูนกับปืน", หน้า 49)

การจากพรากในบางครั้งคือการเสียดสีที่เจ็บปวด เกินพรรณนา

(คนตกงาน "บนชนบทที่จุกต้องโยยบิน", หน้า 76)

เจ้าคำมีนเจ็บ เหลือบรรยาย

(นายขนมต้ม, หน้า 56)

เหลือเกิน หมายถึง อย่างยิ่ง นัก เกินควร

เกินพรรณนา หมายถึง มากจนไม่สามารถจะพรรณนาปริมาณได้

เหลือบรรยาย หมายถึง มากจนไม่สามารถจะบรรยายปริมาณได้

เหลือเกิน เกินพรรณนา เหลือบรรยาย เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดง
ความรู้สึก "เจ็บ เจ็บปวด มีนเจ็บ" แสดงความรู้สึกเหล่านี้ที่รุนแรงกว่าปกติมาก

ชิบ...ชิบหาย บรรลัย

"ไม่ไหวเลยว้าย ชิบชอมบรรลัยห้องก็เหม็นชิบ..."

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ก่อนจะถึงจุดซวาล", หน้า 74)

"เหล่า...เหล่า...เหล่า...เหล่าเอามากรอกใส่คอ พอ พอ พอ

พอ...เอื้ออเมามาฉิบหายวายป่วง"

(นายขนมต้ม, หน้า 363)

เขาสลดในใจอย่างกราดเกรี้ยว อากาศอบอ้าวร้อน บรรลัย

(คนตกงาน "มนุษย์สะเปโต", หน้า 81)

ซิป...ฉิบหาย หมายถึง มาก

บรรลัย หมายถึง อย่างยิ่ง

ซิป...ฉิบหาย บรรลัย เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดงความรู้สึก "เหมือน
เมา ร้อน" แสดงปริมาณความรู้สึกเหล่านี้ที่มากกว่าปกติ

๒.๒.๒.๒.๒ คำขยายขยายคำกริยาแสดงความรู้สึกที่แสดง

ซิปชั้นสูงสุด คมทวน คันธนู ใช้คำขยายชนิดนี้ขยายคำกริยาแสดงความรู้สึกของตัวละคร
ที่แสดงถึงซิปชั้นสูงสุดในอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ได้แก่ สุดซิป ที่สุด ดังตัวอย่างข้อมูล
ต่อไปนี้

สุดซิป

ฉันรู้สึกอ้างว้างสุดซิป

(กบฏ "วีรกรรมใต้ดิน", หน้า 12)

ผมสะดุ้งตกใจสุดซิป

(กบฏ "ตีฆาตกรภาพ", หน้า 98)

แต่ครั้งแรกที่ทำให้เขาเปลี่ยวเปล่าและเหงาหงอยสุดซิป ก็คือวันที่เขามี
เงินเหลือติดตัวอยู่สามบาทพอดี

(คนตกงาน "บนชนบึกที่จักต้องโบายิน", หน้า 73)

ขนมตัมถึงกับตระหนกสุดซิป

(นายขนมตัม, หน้า 326)

สุดซิป หมายถึง เต็มที่ มากที่สุด

สุดซิป เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดงความรู้สึก "อ้างว้าง ตกใจ

เหงาหงอย ตระหนก" แสดงซิปชั้นสูงสุดของอารมณ์ความรู้สึกเหล่านี้

ที่สุด

ฉันเปล่งเสียงร้องด้วยความเจ็บปวดที่สุดในชีวิต

(กบฏ "บาดแผลกลางอากาศ", หน้า 63)

เขารู้สึกอบอุ่นเป็นที่สุด

(แสงดาวแห่งศรัทธา "เหนือกาลเวลาและหัวใจ",

หน้า 23)

แม่ต้องตาเหลือกค้างด้วยความตกใจที่สุดในชีวิต

(สำนึกขบถ "ให้ลูก", หน้า 49)

เธอต้องแบกรับความเจ็บปวดที่สุด

(นายขนมต้ม, หน้า 24)

ดูเหมือนว่ากรรมเวรผู้มีอายุสูงสุด แต่กลับทำให้มันเจ็บถึงที่สุด

(นายขนมต้ม, หน้า 580)

ที่สุด หมายถึง บั้นปลาย ลักษณะที่ยิ่งหรือหย่อนกว่าสิ่งอื่น ๆ

ที่สุด เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดงความรู้สึก "เจ็บปวด อบอุ่น ตกใจ
เจ็บ" แสดงขีดขั้นสูงสุดของอารมณ์และความรู้สึกเหล่านี้

2.2.2.3 คำขยายขยายคำกริยาแสดงสภาพ คมทวน คั่นธนูใช้คำ
ขยายชนิดนี้ขยายคำกริยาแสดงสภาพของตัวละครหรือสิ่งต่าง ๆ หรือนามธรรม เพื่อ
แสดงลักษณะที่ชัด เจนยิ่งขึ้น ดังนี้คือ

2.2.2.3.1 คำขยายขยายคำกริยาแสดงสภาพที่แสดง
ปริมาณมาก คมทวน คั่นธนูใช้คำขยายชนิดนี้แสดงถึงปริมาณของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีมาก
กว่าปกติ เช่น ปริมาณเสียงที่ดังมาก ปริมาณสีที่เข้ม เป็นต้น ได้แก่ ก้อง กึกก้อง
กัมปนาท ลั่น สนั่น สนั่นลั่น เลื่อน สนั่นทวันไหว เข้ม จัด สด มาก ชิบ
ชิบหาย บรรลัย ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

ก้อง กึกก้อง กัมปนาท ลั่น สนั่น สนั่นลั่น เลื่อน สนั่นทวันไหว

เสียงชัด เจนของเจ้าชดคู่อริเก่ากั๊งวามก้อง

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ระหว่างปูนกับปืน", หน้า 55)

เสียงระอูแค้นดังกึกก้อง

(สำนึกขบถ "ให้ลูก" หน้า 48)

เสียงให้ร้อง ก้องกัมปนาท ของทหารพม่าดังภูติผีเรียงชัช

(นายขนมต้ม, หน้า 559)

ฝูงนกกระจาบส่งเสียง เจี๊ยะจ้าว ดังลั่น

(นายขนมต้ม, หน้า 20)

เจ้าหนูมุ่นกักรน ดังลั่น

(นายขนมต้ม, หน้า 417)

ฉันเหวี่ยงค้อนกระแทกเหล็กแหลมรูป เคียว ดัง สนั่น

(กบฏ "คืนแห่งความทรงจำ", หน้า 114)

ดินขวากี่วาดเข้าชายโครงดัง สนั่น ลั่น เลื่อน

(นายขนมต้ม, หน้า 578)

ศิระกระแทกพื้นห้องดัง สนั่น หวั่น ไหว

(กบฏ "ความตายอันอาภัพ", หน้า 47)

ก้อง หมายถึง ดังลั่น ดังสะเทือน สนั่น

กึกก้อง หมายถึง ดังมาก ดังสนั่น

กัมปนาท หมายถึง เสียงสะเทือนเลื่อนลั่น

ลั่น หมายถึง ดัง กึกก้อง ทำให้ดัง

สนั่น หมายถึง กึกก้อง ลั่น

ลั่น เลื่อน หมายถึง ดัง กึกก้อง ดังสะเทือน

หวั่น ไหว หมายถึง ลั่นสะเทือน

ก้อง กึกก้อง กัมปนาท ลั่น สนั่น สนั่นลั่นเลื่อน สนั่นหวั่นไหว

เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดงสภาพ "กั้ววาน ดัง ให้ร้อง" แสดงปริมาณเสียง
ที่ดังมากกว่าปกติ

เข้ม จัด สด

เลือดจากหลังมือของผม เปลี่ยนเป็นสี เขียว เข้ม

(กบฏ "ดัมพาสารภาพ", หน้า 98)

ร่างของพามที่นอนหายใจระรวย บริเวณขึ้นด้วยเลือดสีแดงเข้ม

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ระหว่างภู่นกับปิ่น", หน้า 59)

หวานหน้าแดงจัด

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ผลพวงแห่งที่ซัพันธุ์", หน้า 78)

เจ้าเปลวแต่งชุดจุฬารสีแดงสด มีผ้าเคียนหูงสีเหลืองเข้ม

(นายขนมต้ม, หน้า 251)

เข้ม หมายถึง กล้า แรง

จัด หมายถึง กล้า แรง แก

สด หมายถึง (สี) อุดฉาดบาดตา

เข้ม จัด สด เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดงสภาพของสีต่าง ๆ เช่น

สีแดง สีเขียว สีเหลือง แสดงปริมาณสีที่เข้มมากกว่าปกติ

2.2.2.3.2 คำขยายขยายคำกริยาแสดงสภาพที่แสดง

ขีดขั้นสูงสุด คมทวน คันธนูใช้คำขยายชนิดนี้ขยายคำกริยาแสดงสภาพของสิ่งมีชีวิต

สิ่งไม่มีชีวิต นามธรรม เพื่อแสดงขีดขั้นสูงสุดในลักษณะต่าง ๆ กัน ของสิ่งเหล่านี้

ได้แก่ ที่สุด สูงสุด ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

ที่สุด

ฉันพบว่าตัวเองกำลังจมปลักในห้วง ทิวที่ลึกที่สุด

(กบฏ "หัวใจที่บาดเจ็บ", หน้า 31)

นวนิยายที่ยิ่งใหญ่ที่สุดมีอยู่ในคนพวกนี้เอง

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ก่อนจะถึงจุดขวาล", หน้า 46)

เด็กตัวดำที่สุดในกลุ่มทำเสียงเสียนลอยหน้าลอยตาอย่างคิดว่ากวนโทสะมากที่สุด

(สำนึกขบถ "ในอุ้งหัตถ์ของพระเจ้า", หน้า 67)

ผมเป็นผู้นำที่หุนุ่มที่สุด

(คนตกงาน "เหือดแห้งแห่งไทยหา", หน้า 43)

"พื้นเพชรมันขอให้ข้าคัดมือดาบตีที่สุด

(นายขนมต้ม, หน้า 212)

คนสวยที่สุดของป่าโมกเงยหน้าขึ้น

(นายขนมต้ม, หน้า 297)

ที่สุด หมายถึง ลักษณะที่ยิ่งหรือหย่อนกว่าสิ่งอื่น ๆ

ที่สุด เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดงสภาพ "ลึก ยิ่งใหญ่ คำ มาก หน้ม"
ดี สวย" แสดงลักษณะพิเศษของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ยิ่งกว่าสิ่งอื่น

สูงสุด

ดูเหมือนว่าครมวยผู้มีอายุสูงสุด แต่กลับทำให้มันเจ็บถึงที่สุด

(นายขนมต้ม, หน้า 580)

สูงสุด หมายถึง มากที่สุด

สูงสุด เป็นคำขยายขยายคำกริยาแสดงสภาพ "มีอายุ" แสดงว่าเป็นผู้ที่มี
อายุมากที่สุดในที่นั้น

2.3 คำเรียก-ร้อง

2.3.1 คำเรียก คือคำที่ใช้เรียกผู้อื่นให้เกิดความสนใจ เมื่อเขาเกิดความสนใจ
แล้วก็สื่อสารได้ต่อไป คำเรียกจึงมักอยู่หน้าประโยค แต่บางทีเมื่อสื่อสารไปแล้วผู้พูด
ก็อาจจะเรียกผู้ฟังให้เกิดความสนใจอีก คำเรียกจึงอยู่ท้ายประโยคก็ได้⁵ คำเรียกที่
คมทวน คั่นธนู ใช้ในเรื่องสั้น บทละคร นวนิยาย บางคำเป็นคำที่มีความหมายในเชิง
ตำประฆาม ก้าวร้าวผู้ถูกเรียก ซึ่งผู้วิจัยถือว่าเป็นคำที่แสดงอารมณ์แรงชนิดหนึ่ง
ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

⁵ นววรรณ พันธุมเมธา, ไวยากรณ์ไทย พิมพ์ครั้งที่ 2. (กรุงเทพมหานคร :
รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2527), หน้า 90.

อายเหี้ย อายสัตว์ ไอปากหมา

"อายเหี้ย...อายสัตว์จะขำมึงทุก ๆ คน"

(กบฏ "เกิดจากทะเล", หน้า 72)

"อายสัตว์" ชดพนัคำหยาบเสียงกร้าว บินในมือมันจ้องระดับอกพาม

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ระหว่างปูนกับปืน", หน้า 59)

"ไอ้เหี้ยง ไอปากหมา มึงพูดพล่อย ทหารเขามีหน้าที่ปกป้องเราไว้"

(สำนักขบถ "กระแสดิ้นยอมทำลายสิ่งกีดขวาง",

หน้า 22)

เหี้ย หมายถึง สัตว์เลื้อยคลานชนิดหนึ่งที่คนไทยถือว่าเป็นสัตว์อัปมงคล

สัตว์ หมายถึง เดรัจฉาน

หมา หมายถึง สัตว์สี่เท้าชนิดหนึ่ง ปากเปราะระเห่บ่อย ๆ

เหี้ย สัตว์ เป็นคำเรียกที่ผู้เรียกแสดงความรู้สึกดูถูกเหยียดหยาม

ต้องการประณามผู้ถูกเรียก

ปากหมา เป็นคำเรียกที่ผู้เรียกเรียกแสดงการตำหนิคนพูดมากและพูดไม่คิด

อายกลุ่มอัปรีย์ อายระยำ

"อายกลุ่มอัปรีย์ของคุณยังคอยให้ท้ายพวกพ่อค้า"

(กบฏ "คนตกเหว", หน้า 142)

"อายระยำ เอ็งนี่แหละตัวดี"

(กบฏ "คนตกเหว", หน้า 146)

อัปรีย์ หมายถึง ชั่วช้า อัปมงคล เสื่อมทราม คำช้า

ระยำ หมายถึง ชั่วช้า อัปมงคลเต็มที่ เลวทราม คำช้า

อัปรีย์ ระยำ เป็นคำเรียกที่ผู้เรียกแสดงการตำหนิต้องการประณามผู้ที่

ถูกเรียกว่าเป็นคนเลว

อายเดนตาย

เฮ้ย อายเดนตาย พยุดเดี๋ยวนี พยุดไว้อย

(กบฏ "คนตกเหว", หน้า 144)

เดนตาย หมายถึง น่าจะตายแล้วกลับรอดมาได้ คนไร้ค่า

เดนตาย เป็นคำเรียกที่ผู้เรียกแสดงความรู้สึกดูถูกเหยียดหยามว่าผู้ถูกเรียก
เป็นคนไร้ค่า ไม่มีความหมาย ไม่มีความสำคัญ

ไอ้ท่า อ้ายท่า อีท่า อีท่าจิก อีดอก อีท่าลากไส้

"เอ้า ไอ้ท่า มีวแต่ยืนอยู่นั้นแหละ มึงรีบไปตามใครมาก็ได้"

(สำนึกขบถ "กระแสดิ้นยอมท่าลายสิ่งกีดขวาง",

หน้า 21)

"อ้ายท่า มึงหมายความว่าอย่างไร"

(สำนึกขบถ "พิณแสนสาย", หน้า 60)

"อีไว้...อีไว้...อีท่า...มึงทู่แตกหรือไงวะ"

(สำนึกขบถ "ในอุ้งหัตถ์ของพระเจ้า", หน้า 68)

"มึงนะมึงช่างสรรหาเหมาใส่กูจริง ๆ อีท่าจิก...อีดอก"

(สำนึกขบถ "ในอุ้งหัตถ์ของพระเจ้า", หน้า 68)

"มึงไสหัวออกไปจากบ้านกูเดี๋ยวนี้ละ อีท่าลากไส้"

(สำนึกขบถ "ในอุ้งหัตถ์ของพระเจ้า", หน้า 69)

ท่า หมายถึง โรคติดต่อร้ายแรงชนิดหนึ่ง ฝีจำพวกหนึ่ง

ท่าลากไส้ หมายถึง ถูกฝีท่ามาลากเอาไส้ไปกิน

ดอก หมายถึง ดอกทอง หึงส์อ่อนชาย

ท่า ท่าลากไส้ ท่าจิก เป็นคำเรียกที่ผู้เรียกแสดงการตำหนิประณาม
ผู้ถูกเรียกในลักษณะสาปแช่ง

ดอก ดอกทอง เป็นคำเรียกที่ผู้เรียกแสดงความรู้สึกดูถูกต้องการประณาม หึง

ผู้ถูกเรียกว่าประทุพผิตในทางผู้สาว

เด็กเปรต อ้ายเด็กเปรต

"อ้ายเวร เด็กเปรตไม่รู้จักนับถือพระถือเจ้า"

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ระหว่งปุ่นกับปิ่น", หน้า 57)

มันจับโน้นจับนี้แล้วตะคอกว่า "อ้ายเด็ก เปรต คิดอุ้งงาน"

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ที่เห็นและเป็นอยู่",

หน้า 67)

เปรต หมายถึง ผี เลว คำเรียกเชิงคำปรัมปรา

เปรต เป็นคำเรียกที่ผู้เรียกแสดงการตำหนิประณามผู้ถูกเรียกว่าเป็น

คนเลว

อ้ายเวร อ้ายเวรตะไล อีเวรตะไล

"เอ้าฮีน เช่ออีกแล้ว อ้ายเวร"

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ระหว่างขุนกับปิ่น",

หน้า 50)

"อ้ายเวร เด็กเปรตไม่รู้จักนับถือพระถือเจ้า"

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ระหว่างขุนกับปิ่น",

หน้า 57)

"อ้ายเวรตะไล ปล่อยข้าตะโกนเสียแสบคือ"

(นายขนมต้ม, หน้า 362)

ยังเลือกมองหน้าอีก มึงจะไปไหนก็ไป มึงมันไม่ใช่อุกฤ เสียตายลมเบ่งนัก

อีเวรตะไล

(สำนึกขบถ "ในอุ้งหัตถ์ของพระเจ้า", หน้า 69)

เวร หมายถึง บาป มีกรรมต่อกัน

เวร เวรตะไล เป็นคำเรียกที่ผู้เรียกแสดงการตำหนิประณามผู้ถูกเรียกว่าเป็นคนมีกรรม หรือเป็นผู้สร้างปัญหาให้แก่คนอื่น

อ้ายซิบหาย

"เพื่อนข้าเป็นคนซุบซิวิดเอ็งขึ้นมานะ อ้ายซิบหาย"

(กษฏ "ไม่มีใครล้มตลอดกาล", หน้า 160)

"อ้ายซิบหาย พูดให้มันรู้เรื่องหน่อยสิวะ แดกทีหลังอย่าเลือกเมาก่อน"

(สำนึกขบถ "พิณแสนสาย", หน้า 57)

"ไอ้เอียง ไอ้ซิบหายเอียง ตีนเร็วไฟไหม้บ้านครูเขียวช่วยกันดับเร็ว"

(สำนึกขบถ "กระแสดิ้นยอมทำลายสิ่งกีดขวาง",

หน้า 21)

ซิบหาย หมายถึง ล้มจม ปันปี เสียหายย่อยยับ

ซิบหาย เป็นคำเรียกที่ผู้เรียกแสดงการตำหนิประณามผู้ถูกเรียกว่าเป็น
ผู้ทำให้เกิดเรื่องไม่ดี หรือก่อให้เกิดความเสียหายขึ้น

อ้ายพยาธิสังคม

"พวกแกทั้งหมดออกไป แกมันอ้ายพวกพยาธิสังคม"

(กบฏ "มัน เป็น เพียงอุบัติเหตุ", หน้า 132)

พยาธิ หมายถึง สัตว์ชนิดหนึ่งอาศัยในร่างกายคนหรือสัตว์ โดยแย่งอาหาร
จากสิ่งที่มีนอาศัยอยู่ด้วย และยังเป็นอันตรายต่อผู้ที่มีนอาศัย

พยาธิสังคม เป็นคำเรียกที่ผู้เรียกแสดงการตำหนิประณามผู้ถึงเรียกว่าเป็น
ผู้ที่บ่อนทำลายสังคมแสวงหาผลประโยชน์จากผู้อื่นอย่างเอาเปรียบ

อ้ายคนขี้ขลาด อ้ายหน้าผู้หญิง

"อ้ายคนขี้ขลาด" เสียงคั่นหูตวาดก้อง

(นายขนมต้ม, หน้า 43)

"อูย อ้ายหน้าผู้หญิง ไปห่มสไบดีกว่าวะ"

(นายขนมต้ม, หน้า 55)

ขลาด หมายถึง ไม่กล้าหาญ

หน้าผู้หญิง หมายถึง คนขี้ขลาด ไม่กล้าสู้คน

ขลาด หน้าผู้หญิง เป็นคำเรียกที่ผู้เรียกแสดงความรู้สึกดูถูกเหยียดหยามชาย
ผู้ถูกเรียกว่าเป็นผู้ไม่กล้าหาญ

อ้ายบ้า

"คุณทำให้ผมดีขึ้นมากเพราะผมเจอคนที่บ้ากว่า บ้าพอที่จะเอาเงินจากคนบ้า
ด้วยกัน ลาก่อนอ้ายบ้า"

(กบฏ "มัน เป็น เพียงอุบัติเหตุ", หน้า 131)

"ทำไมไม่ตอบละไวย อ้ายบ้า"

(กบฏ "มัน เป็นเพียงอุบัติเหตุ", หน้า 134)

"เฮ้ยดูสิไวย อ้ายบ้านี่มานอนร้องไห้ ไวยพวกเรา"

(นายขนมต้ม, หน้า 37)

บ้า หมายถึง คนเสียดสี วิกลจริต พันเพื่อน

บ้า เป็นคำเรียกที่ผู้เรียกแสดงการตำหนิประณามผู้ถูกเรียกว่า เป็นคน

ผิดปกติเสียดสี ทำอะไรไม่เหมือนคนทั่วไป

อ้ายบัดข อ้ายสารเลว อ้ายไพร่สารเลว ชาติไพร่ อ้ายคนชั่ว

"หยุดนะอ้ายบัดข ข้าแอบฟังดูพวกเอ็งมานานพอสมควรแล้ว"

(กบฏ "ประดู", หน้า 192)

"อ้ายบัดข เอ็งได้ยินไหมหล่อนเป็นกรรมกร"

(กบฏ "ประดู" หน้า 195)

"อ้ายสารเลว เอ็งมันนักฆ่าคน"

(กบฏ "ประดู", หน้า 197)

"อ้ายไพร่สารเลว ในเมื่อข้าต้องการแล้ว แม้แต่พระแสงข้างที่ ข้าก็ยังไม่หยิบออกมาได้ นับประสาอะไรกับดาบของชาติไพร่อย่างเอ็ง"

(นายขนมต้ม, หน้า 553)

"อ้ายคนชั่ว ข้าพี่น้องของตนเองได้ลงคอยังมาชวนให้ ยอมจำนนเข้าศึกอีก"

(นายขนมต้ม, หน้า 544)

"อ้ายคนชั่ว เอ็งทำให้คนป่าไมกตายเกือบทั้งบ้าน"

(นายขนมต้ม, หน้า 565)

บัดข หมายถึง เลวเต็มที่ โง่อย่างยิ่ง สิ้นดี

สารเลว หมายถึง เลวยิ่ง เลวที่สุด

ไพร่ หมายถึง คนชั้นต่ำ บ่าว

ชั่ว หมายถึง เลว เสียไม่ดี

บัคซบ สารเลว ชั่ว เป็นคำเรียกที่ผู้เรียกแสดงการตำหนิ ประณาม
ผู้ถูกเรียกว่าเป็นคนไม่ดี

ไพรี เป็นคำเรียกที่ผู้เรียกแสดงความรู้สึกดูถูก
เหยียดหยามผู้ถูกเรียกว่าอยู่ในฐานะที่ต่ำต้อย

อ้ายจิ้ง อ้ายโง่ ไอ้เซ่อ

"อ้ายจิ้ง ทำความเคารพเพื่อนช้าเร็ว"

(กฤษฎ "ไม่มีใครล้มตลอดกาล", หน้า 159)

"อ้ายโง่ ไม่รู้เรอะว่าใครอ้ายขนมด้มมัน เคยถูกพม่าฆ่าตาย"

(นายขนมด้ม, หน้า 44)

"อ้ายโง่ เอ๊ย ปล่อยให้มันทะนงใจไปก่อน"

(นายขนมด้ม, หน้า 55)

"ไอ้เซ่อ เอ๊ยนี้แหละไว้อย่เนื้อทิพย์"

(คนตงงาน "วันฝนตก", หน้า 35)

จิ้ง หมายถึง โง่ ไม่รู้ภาษา

โง่ หมายถึง เขลา ไม่ฉลาด

เซ่อ หมายถึง โง่ ชุ่มช้ำ

จิ้ง โง่ เซ่อ เป็นคำเรียกที่ผู้เรียกแสดงความรู้สึกดูถูกเหยียดหยาม
ผู้ถูกเรียกว่าไม่มีสติปัญญา

อ้ายคนขายใจ อ้ายคนขายแผ่นดิน

"ข้าขอเอาชีวิตเจ้าเช่นแผ่นดิน...อ้ายคนขายใจ"

(นายขนมด้ม, หน้า 521)

"อ้ายคนขายแผ่นดิน พุดไม่รู้จักอายปาก มีงเร้งบุกเข้ามาเถอะ"

(นายขนมด้ม, หน้า 537)

"อายคนขายแผ่นดิน อยู่ไปก็จะแพร่เชื้อเลวให้หนักข้อ ข้าขอเอาชีวิตเอ็ง
ทั้งสามเสียเดี๋ยวนี้

(นายขนมต้ม, หน้า 560)

ขายใจ ขายแผ่นดิน หมายถึง คนที่ไม่ซื้อต่อชาติบ้านเมืองของตน
ยอมตัวเป็นไส้ศึกให้ศัตรูเพื่อผลประโยชน์บางประการของตน โดยไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรี
และประเทศชาติของตน

ขายใจ ขายแผ่นดิน เป็นคำเรียกที่ผู้เรียกแสดงความรู้สึกดูถูกและประณาม
ผู้ถูกเรียกว่า เป็นคน เลวทรยศต่อชาติบ้าน เมืองของตน

ไอ้กร๊วก

"ไอ้ ไอ้กร๊วก ยังคิดว่าตัวเอง เป็นพญาเหยี่ยว"

(กบฏ "คนตกเหว", หน้า 149)

กร๊วก หมายถึง คนต่ำช้า คนเลว

กร๊วก เป็นคำเรียกที่ผู้เรียกแสดงความรู้สึกดูถูกและประณามผู้ถูกเรียก
ว่าเป็นคนเลว

อาย... ทำร้าย

"อายหม่าทำร้าย คอยดูนะแม่จะสาปแช่งมันทุกวัน"

(นายขนมต้ม, หน้า 22)

ทำร้าย หมายถึง คนลักษณะไม่ดีทำร้ายจำพวก

ทำร้าย เป็นคำเรียกที่ผู้เรียกแสดงการตำหนิ ประณามผู้ถูกเรียกว่า เป็น
คนไม่ดี

อาย เบือก

"ทืออย่างนี้วอนขอชีวิตอาย เบือกแกจะต้องรับผิชอบ"

(กบฏ "ไม่มีใครล้มตลอดกาล", หน้า 165)

เบื่อก หมายถึง ใจง่ำมาก

เบื่อก เป็นคำเรียกที่ผู้เรียกแสดงความรู้สึกดูถูกเหยียดหยามผู้ถูกเรียก
ว่าเป็นคนไม่ฉลาด

2.4.3 คำอุทาน คำอุทานคือคำที่เกิดจากการเปล่งเสียงแสดงอารมณ์⁶
คำอุทานบางคำที่คมทวน คันธนู ใช้ใน เรื่องสั้น บทละคร นวนิยาย มีความหมายใน
เชิงด่าประณาม ก้าวร้าว ดูถูก เป็นคำสบถ ซึ่งผู้วิจัยถือว่าเป็นคำที่แสดงความ
รุนแรงชนิดหนึ่ง ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

บ๊ดซบ

"บ๊ดซบ" ฉันท่าในใจ

(กบฏ "ขาดกร", หน้า 57)

"บ๊ดซบซิบ" ผมรำพึง เมื่อไรเพลงต่างด้าวมันจะหยุดเล่นเสียทีวะ

(กบฏ "ขาดกร", หน้า 84)

บ๊ดซบ หมายถึง สิ้นดี เลวเต็มที่ ใจอย่างยั้ง

ซิบ หมายถึง ซิบหาย สูญหมด เสียหมด หมดเร็ว บ่นบี่ โดยปริยาย

ใช้เป็นคำด่า แข้ง

ท่า ห๊ะ

"ท่า...ทำไมหัวกระบาลสีงบอบบ่างอย่างนี้วะ"

(กบฏ "ขาดกร", หน้า 79)

"ให้ตายท่า" ผมรู้สึกเหมือนกับถึงจุดสุดยอดเป็นครั้งแรก

(กบฏ "ขาดกร", หน้า 83)

⁶ นววรรณ พันธุเมธา, ไวยากรณ์ไทย พิมพ์ครั้งที่ 2. (กรุงเทพมหานคร :
รุ่งเรืองศาสนการพิมพ์, 2527), หน้า 90.

"ท่า"... สมองผมเด่นตบ ๆ อีกแล้ว รียำแท้

(กบฏ "ชาติกร", หน้า 86)

"ท่า ...แต่มีงไม้เคยค้ำพวกเดียวกัน"

(กบฏ "คนตกเหว", หน้า 147)

"บักท่า"... เขาสบถ ใช้มือ เช็ดเหงื่อที่ลำคออีก

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ด้วยเลือดและชีวิต",

หน้า 28)

"ห๊ะ"... จำจำลอง สบตาหมู่สำราญและอส. เตี้ยเพื่อนคู่หู

(สำนิภขบถ "พิณแสนสาย", หน้า 57)

ท่า ห๊ะ หมายถึง เป็นคำที่ตัวละครเปล่งออกมาเมื่อเกิดความไม่พอใจอย่างรุนแรงหมายถึงสิ่งที่ไม่ดี

บ้ำ

"บ้ำอย่างววยร้าย" ผม เหลือ เลือผ้าชุดเดียว มีนที่มีแต่กระสุนบรรจุ 6 นัด กับเงินไม่ถึง 5000 บาท

(กบฏ "ชาติกร", หน้า 88)

"บ้ำ...บ้ำที่สุด ที่เราชาวพระเคราะห์หมายเลข 10 ทำสงครามกันเอง

(กบฏ "ประตู่", หน้า 182)

"บ้ำที่สุด"... เขาทิมท่า

(แสงดาวแห่งศรัทธา "ก่อนจะถึงจุดซวาล", หน้า 45)

บ้ำ หมายถึง เป็นคำที่ตัวละครเปล่งออกมาเมื่อเกิดความรู้สึกไม่พอใจอย่างรุนแรง หมายถึงสิ่งที่ไม่ถูกต้อง

นรภ

"นรภ...ตายท่าเสียได้ก็ดี" ร้อยเอกผู้นั้นสบถด้วยความโกรธแค้น

(สำนิภขบถ "พิณแสนสาย", หน้า 64)

ระยำ

"ระยำ...แกมกัน เหมือนหมูนอนอืด ไม่นินดี ยินร้ายกับใครทรอก"

(คนตกงาน "เหยื่อ", หน้า 28)

ระยำ หมายถึง ชั่วช้า คำช้า เลวทราม อับมงคล ถือเป็นคำคำ

แม่ง

"แม่ง...พูดออกมาได้...ไปสเกิด...เอาเงินที่ไหนมาวะ...แต่งตัว
ยังกะกุ๊ย...อ้อ...อวดอีสาวนม โดนีหว่า...อ้าว...ทำเป็น เขม่นอายรูปหล่อ...
ทุ เรศไวย์"

(คนตกงาน "มนุษย์สะเปโต", หน้า 82)

แม่ง หมายถึง แม่มึง ถือเป็นคำคำ

จากข้อมูลการใช้คำกริยา คำขยาย คำเรียก - ร้องของคมทวน คันธนู
ที่ผู้วิจัยรวบรวมมาวิเคราะห์ ความหมายข้างต้นว่าแสดงความรุนแรงในลักษณะใดบ้าง
มีทั้งคำกริยาที่แสดงการทำร้ายหรือทำลายด้วยกำลังหรือของมีคม คำกริยาที่แสดง
การเคลื่อนที่หรือเคลื่อนไหวยรวดเร็ว คำกริยาที่ใช้เสียงดังในการสื่อสาร คำกริยา
แสดงความรู้สึกรุนแรง คำกริยาแสดงสภาพที่เสียหายมาก คำกริยาที่มีความหมาย
โดยนัย คำขยายที่แสดงจำนวนหรือปริมาณมากกว่าปกติ คำขยายที่แสดงการ
เคลื่อนที่หรือเคลื่อนไหวยรวดเร็ว คำขยายที่แสดงขนาดใหญ่กว่าปกติ คำขยายที่
แสดงความถี่ คำขยายที่แสดงขีดขั้นสูงสุดและคำเรียก - ร้อง ที่เป็นคำไม่สุภาพ
ลักษณะการใช้คำเหล่านี้ของคมทวน คันธนูมีทั้งที่เป็นคำเดี่ยว เช่น กัด กระชาก
กระแทก กระทืบ กระชอก ขว้าง เขวี้ยง ทุ่ม หวด โบาย เหวี่ยง ตบ ตี
ฟาด ทูบ ปีบ ชก ต่อย ขยี้ ขย่ำ ฝึก ฉก ขาด พัน เตะ ถีบ แทะ
ประเคน เชื่อง โด ใหญ่ เร็ว รวดเร็ว แรง หนัก มתיมา กล้า จัด
ถี่ กระหน้า ระดม เป็นต้น และทั้งที่เป็นคำซ้อนหรือมีคำตั้งแต่สองคำขึ้นไปปรากฏ
ร่วมกัน โดยที่ความหมายของคำหนึ่งอาจขยายความหมายของอีกคำหนึ่งหรือเน้น

ความหมายของคำคำนั้นให้เด่นชัดยิ่งขึ้น เป็นการให้ภาพหรือแสดงความรู้สึกรุนแรงมากขึ้น เช่น รุ่งธลา พุ่งกระฉูด พุ่งทะลิก พุ่งทะยาน แผ่นผืนโจนทะยาน แดกกระเบิด แดกกระจาย แดกกระจุก ขาดกระจุก ขยี้ขยำลิกขาด ทำลายล้าง จ้วงแทง จ้วงฟัน ฉีกกระชาก กระหน้าคบตี ระดมตบ กระหน้าเตะ โหมพัน จงเกลียดจงชัง โกรธเกรี้ยว อาฆาตพยามาฆ มากมายมหาศาล ใหญ่โตมโหฬาร สนั่นสนั่นเลื่อน เป็นต้น แต่คำกริยาในบางประโยคที่ปรากฏร่วมกันนั้นอาจแสดงกริยาที่เกิดต่อเนื่องกัน เช่น กระโดดถีบ กระโดดตะครุบ กดกระแทก บีบกด บีบคั้น เสียบปัก บั่นดำทอตี เทียบขยี้ ผลักทุ้ม เป็นต้น โดยบางประโยคอาจมีคำขยายขยายคำกริยาที่ให้ภาพหรือแสดงความรู้สึกที่รุนแรงยิ่งขึ้น เช่น ชก...เต็มแรง บีบ...สุดแรง บีบ...สุดแรงเกิด ตบ...เต็มเหนี่ยว ประเคน...นับครึ่งไม้ถ้วน กัด...เต็มแรง ทวด...ไม่นับ ระดมตบ ถีบ...เต็มรัก ถีบ...เต็มเหนี่ยว โกรธเกรี้ยวมาก โกรธแค้นเป็นทิวคูด เป็นต้น จากข้อมูลคำต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ว่าแสดงความรู้สึกรุนแรงอย่างไรบ้างนั้น จะเห็นได้ว่ามีลักษณะที่แสดงความรู้สึกรุนแรงหลายระดับ ซึ่งผู้วิจัยถือว่าคำเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งแสดงให้เห็นว่า คมทวน คันธนู เป็นนักเขียนที่มีลีลาการใช้ภาษาที่ให้ภาพและแสดงความรู้สึกรุนแรง และเมื่อดูที่ตารางแจกแจงความถี่การใช้คำเหล่านี้ของคมทวน คันธนูที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมจากเรื่องสั้น บทละคร นวนิยายที่มีอยู่ในหนังสือ กบฏ แสงดาวแห่งศรัทธา สำนักขบถ คนดงงาน นายขนมต้มจากภาคผนวกของวิทยานิพนธ์เล่มนี้* จะสังเกตได้ว่าคมทวน คันธนู ไม่ได้ใช้คำที่แสดงความรู้สึกรุนแรงเฉพาะในการเขียนเรื่องใด เรื่องหนึ่งเท่านั้น แต่ความถี่ในการใช้คำประเภทนี้มีอยู่ในเรื่องต่าง ๆ ในหนังสือทั้งห้าเล่มดังกล่าวค่อนข้างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้คำขยายบางคำจะมีอยู่ในแทบทุกเรื่อง เช่น ทันที ที่สุด แน่น มาก ยิ่ง เร็ว รีบ ใหญ่ หนัก เป็นต้น ซึ่งความหมายของ

* ตารางแจกแจงความถี่ในการใช้"คำ"ดูได้จากภาคผนวก.

คำเหล่านี้จะช่วยขยายความหมายของคำบางคำที่ไม่ได้แสดงความรุนแรง ให้เกิดภาพหรือแสดงความรู้สึกรุนแรง หรือขยายความหมายของคำที่แสดงความรุนแรงอยู่แล้ว ให้เกิดภาพหรือแสดงความรู้สึกที่รุนแรงยิ่งขึ้นไปอีก เพียงแต่ความถี่ในการใช้คำบางคำอาจมีมากน้อยแตกต่างกันไปบ้างขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของเนื้อเรื่อง ความยาวของเรื่องนั้น ๆ รวมทั้งเจตนาของผู้เขียนเป็นสำคัญ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย